

Handlová – úprava toku Mlynský potok

ZÁMER

**vypracovaný podľa Zákona NR SR č. 24 / 2006 Z.z. o posudzovaní
vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov**

august 2014

I.	Základné údaje o navrhovateľovi	1
1	Názov	1
2	Identifikačné číslo	1
3	Sídlo	1
4	Oprávnený zástupca navrhovateľa	1
5	Kontaktná osoba	1
II.	Základné údaje o navrhovanej inosti	2
1	Názov	2
2	Účel	2
3	Užívateľ	2
4	Charakter navrhovanej inosti	2
5	Umiestnenie navrhovanej inosti	3
6	Prehľadná situácia	3
7	Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky	3
8	Stručný opis technického riešenia	4
9	Zdôvodnenie umiestnenia navrhovanej inosti v danej lokalite	5
10	Celkové náklady	6
11	Dotknutá obec	6
12	Dotknutý samosprávny kraj	6
13	Dotknuté orgány	6
14	Povoľujúci orgán	6
15	Rezortný orgán	7
16	Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zámeru presahujúcich štátne hranice	7
III.	Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	8
1.	Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území	8
1.1.	Vymedzenie hraníc dotknutého územia	8
1.2.	Geomorfologické pomery	8
1.3.	Geologické pomery	10
	Ložiská nerastných surovín	11
	Seizmicita	11
	Výskyt radónu a radónové riziko	12
1.4.	Pôdne pomery	12
1.5.	Klimatické pomery	13
1.5.1.	Ovzdušie	13
1.5.2.	Zrážky	13
1.5.3.	Veternos	13
1.6.	Hydrologické pomery	14
1.6.1.	Povrchové vody	14
1.6.2.	Podzemné vody	15
1.6.3.	Pramne a pramenné oblasti	16
1.6.4.	Termálne a minerálne vody	16
1.6.5.	Vodohospodársky chránené územia	16
1.7.	Fauna a flóra	17

1.7.1.	Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy	18
1.7.2.	Významné migračné koridory živočíchov	18
1.8.	Chránené územia a ochranné pásma	18
1.8.1.	Chránené vtázie územia	18
1.8.2.	Ochranné pásma	18
1.9.	Územný systém ekologickej stability	19
2.	Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana. Scenéria	19
2.1.	Štruktúra krajiny	19
2.2.	Scenéria krajiny a krajinný obraz	19
3.	Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia	20
3.1.	História mesta Handlová	20
3.2.	Demografia	23
3.2.1.	Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	26
3.2.2.	Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia	26
3.2.3.	Náboženská štruktúra obyvateľstva	27
3.3.	Ekonomická charakteristika územia	27
3.4.	Sociálna charakteristika územia	28
3.5.	Infraštruktúra	29
3.5.1.	Zásobovanie vodou	29
3.5.2.	Kanalizácia	29
3.5.3.	Zabezpečenie územia energiami	30
3.5.3.1.	Teplo	30
3.5.3.2.	Plyn	30
3.5.3.3.	Elektrická energia	31
3.5.4.	Dopravná infraštruktúra	31
3.5.4.1.	Cestná doprava	32
3.5.4.2.	Železničná doprava	33
3.5.4.3.	Letecká doprava	33
3.6.	Priemysel a poľnohospodárstvo	34
3.6.1.	Priemysel	34
3.6.2.	Poľnohospodárska výroba	35
3.7.	Služby	35
3.7.1.	Sieť maloobchodu a ubytovacích služieb	36
3.7.2.	Školstvo	36
3.7.2.1.	Materské školy	36
3.7.2.2.	Základné školy	36
3.7.2.3.	Stredné školy	37
3.7.2.4.	Umelecké školstvo a voľnočasové aktivity pre deti a mládež	37
3.7.3.	Zdravotníctvo	38
3.7.4.	Kultúra	39
3.7.4.1.	Mestské kultúrne inštitúcie	39
3.7.4.2.	Iné kultúrne inštitúcie a organizácie	39
3.7.4.3.	Kultúrne pamiatky	40
3.7.5.	Šport	40
3.8.	Odpadové hospodárstvo	41
3.9.	Rekreácia a cestovný ruch	41

3.10.	Archeologické a paleontologické náleziská, geologické lokality	42
4.	Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane	42
4.1.	Súasný zdravotný stav obyvateľstva	42
4.2.	Znečistenie ovzdušia	44
4.3.	Znečistenie povrchových vôd a podzemných vôd	45
4.3.1.	Povrchové vody	45
4.3.2.	Podzemné vody	45
4.4.	Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou	46
4.5.	Znečistenie horninového prostredia	46
4.6.	Radónové riziko	46
4.7.	Hluk	47
IV.	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatení na ich zmiernenie	48
1.	Požiadavky na vstupy	48
1.1.	Záber pôdy	48
1.2.	Spotreba vody	48
1.3.	Surovinové zdroje	48
1.4.	Energetické zdroje	48
1.5.	Nároky na dopravnú a inú infraštruktúru	48
1.6.	Nároky na pracovné sily	48
2.	Údaje o výstupoch	49
2.1.	Zdroje znečisťovania ovzdušia	49
2.2.	Odpadové vody	49
2.3.	Odpady	50
2.4.	Hluk a vibrácie	50
3.	Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	50
3.1.	Vplyvy na obyvateľstvo	50
3.2.	Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy, geomorfologické pomery	51
3.3.	Vplyvy na klimatické pomery	51
3.4.	Vplyvy na ovzdušie	51
3.5.	Vplyvy na vodné pomery	51
3.6.	Vplyvy na pôdu	51
3.7.	Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	51
3.8.	Vplyvy na krajinu a jej ekologickú stabilitu	52
3.9.	Vplyvy na urbárny komplex a využívanie zeme	52
3.10.	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky	52
3.11.	Vplyvy na archeologické náleziská	52
3.12.	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	52
3.13.	Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy	52
3.14.	Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma	53
3.15.	Iné vplyvy	53

4.	Hodnotenie zdravotných rizík	53
5.	Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia	53
6.	Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia	54
7.	Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	56
8.	Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	56
9.	Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	57
10.	Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	57
11.	Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	57
12.	Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	58
13.	Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	58
V.	Porovnanie variantov navrhovanej činnosti na návrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom)	59
1.	Tvorba súboru kritérií a určenie dôležitosti na výber optimálneho variantu	59
2.	Výber optimálneho variantu alebo stanvenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	59
2.1.	Nulový variant	60
2.2.	Variant navrhovanej činnosti	60
2.3.	Stupnica hodnotenia vplyvov	60
3.	Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu	62
VI.	Mapová a iná dokumentácia	62
VII.	Doplňujúce informácie k zámeru	62
1.	Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov	62
VIII.	Miesto a dátum vypracovania správy a hodnotení	64
IX.	Potvrdenie správnosti údajov	65
	Zoznam príloh	
	Príloha . 1 - Mapa umiestnenia	66
	Príloha . 2 - Prehľadná situácia	67

	Príloha . 3 - Pozdĺžny profil	68
	Príloha . 4 - Charakteristické priečne rezy	69
	Príloha . 5 - Vzorový priečny rez	70
	Príloha . 6 - Trvalý a dočasný záber	71
	Príloha . 7 - Upustenie od variantného riešenia zámeru	72

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, š. p.
Odštepný závod Pieš any

2. Identifikačné číslo

I O: 36 022 047 02

3. Sídlo

Nábrežie Ivana Krásku 3/834
921 80 Pieš any

4. Oprávnený zástupca obstarávateľa

JUDr. Vladimír Zachar – riadite Odštepného závodu Pieš any

5. Kontaktná osoba

Ing. Marián Gálik – technický pracovník OI Odštepného závodu Pieš any
Tel. : 033/77 64 311
Fax : 033/77 270 73
e- mail : marian.galik@svp.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Handlová – úprava toku Mlynský potok

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je protipovodňová ochrana územia v intraviláne mesta Handlová na $Q_{50ro.} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ s bezpečnostným prevýšením $h = 0,45 \text{ m}$.

3. Užívateľ

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, š. p.

Odštepný závod Piešťany

Správa povodia hornej Nitry

Škultétyho 15

955 57 Topoľany

4. Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť nie je výrobného charakteru, bude slúžiť na zvýšenie povodňovej ochrany územia pozdĺž regulovaného toku Mlynský potok.

Konkrétne sa jedná o úpravu pozdĺžneho sklonu nivelety dna Mlynského potoka tak, aby stredné profilové rýchlosti neprekročili hodnoty dovolenej profilovej rýchlosti pre daný typ opevnenia a zároveň na zväčšenie prietokového profilu koryta tak, aby sa ochránilo územie v predmetnom úseku pred povodňami $Q_{50ro.} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ s bezpečnostným prevýšením $h = 0,45 \text{ m}$.

Kapacita stavby : Úprava toku v dĺžke 194,82 m

Podľa Prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z.z. v znení Zákona č. 408/2011 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je navrhovaná činnosť zaradená nasledovne:

Kapitola . 10 – Vodné hospodárstvo

Položka . 7 - Objekty protipovodňovej ochrany

čas B - zisťovacie konanie bez limitu

Realizácia navrhovanej činnosti je predložená na posúdenie v jednom variantnom riešení. Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek

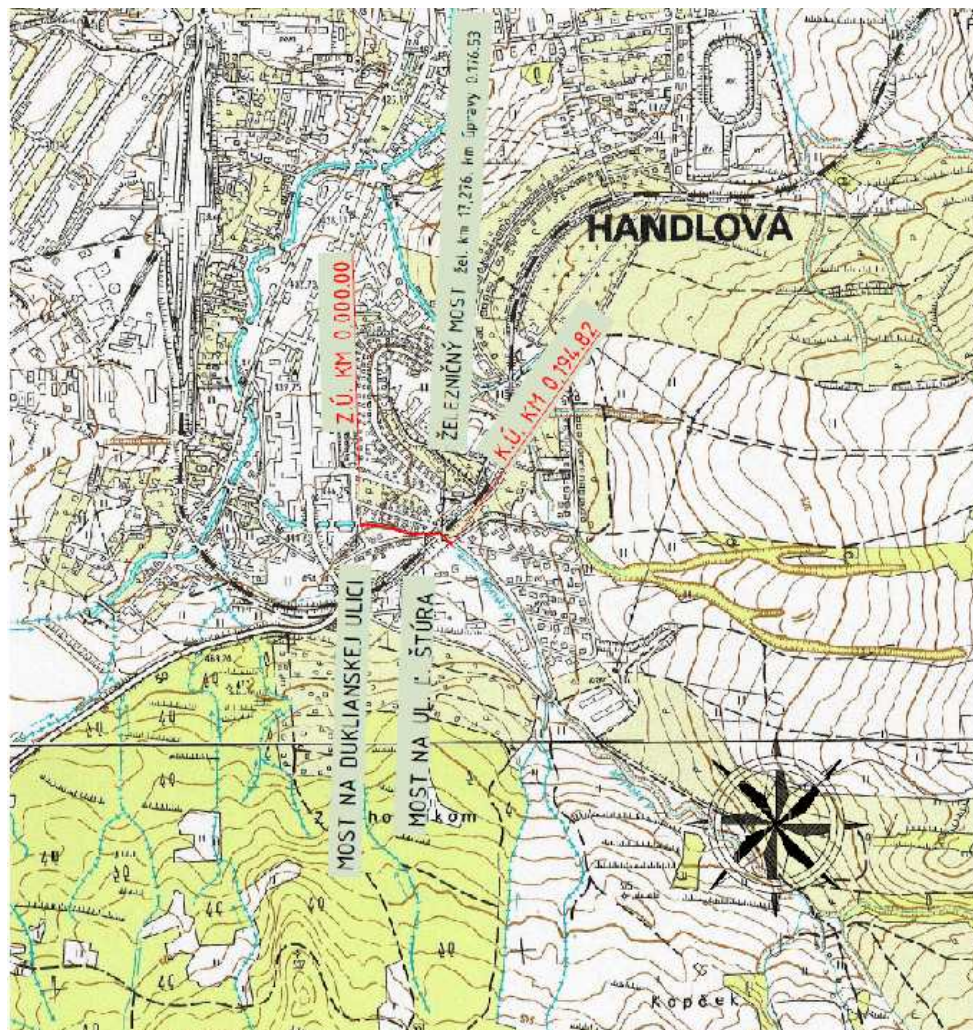
posudzovania vplyvov na životné prostredie listom . OU-PD-OSZP-2014/012949 zo d a 1.8.2014 upustil pod a § 22 ods. 7 zákona NR SR . 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od variantného riešenia.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Trenčiansky
Okres: Prievidza
Obec: Handlová
Katastrálne územie: Handlová

▪ Stavenisko stavby bude tvoriť priestor koryta Mlynského potoka v predmetnom úseku vrátane dočasného manipulačného pásu počas výstavby a plochy pre zariadenie staveniska a skládok materiálov. Jedná sa konkrétne o úsek km 0,000.00 – 0,194.82 t.j. od mosta na Duklianskej ulici po jestvujúci stupeň nad mostom ŽSR.

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

7. Termín začatia a ukončenia výstavby navrhovanej činnosti

Termín začatia výstavby navrhovanej činnosti : október 2015

Termín ukončenia výstavby navrhovanej činnosti : december 2016

8. Stručný popis technického riešenia

Pri návrhu technického riešenia bola použitá norma pre úpravy riek a potokov STN 75 2102 a STN 75 2101 Ekologizácia úprav vodných tokov.

Vlastná výstavba bude pozostávať z regulácie koryta Mlynského potoka v stiesnených pomeroch v intraviláne mesta Handlová, do obdĺžnikového profilu resp. oporných múrov tak, aby koryto potoka bezpečne odvieďlo dimenzovaný prietok $Q_{50ro} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ s bezpečnostným prevýšením $h = 0,45 \text{ m}$.

Trasa toku je navrhnutá tak, aby v čo najväčšej miere sledovala trasu pôvodného koryta a zároveň aby rešpektovala existujúce objekty mostov a nehnuteľnosti obyvateľov nachádzajúcich sa po oboch stranách Mlynského potoka.

Trasa je navrhnutá z priamok a kružnicových oblúkov, ktorých polomery sa pohybujú od 13,94 m do 119,49 m

Začiatok úpravy v km 0,000.00 je v mieste mostu na miestnej komunikácii na Duklianskej ulici, koniec úpravy v km 0,194.82 je pod existujúcim stupňom.

Celková dĺžka úpravy toku 194,82 m.

Pozdĺžny sklon

Niveleta dna na začiatku úpravy v km 0,000.00 je napojená na niveletu dna existujúceho objektu mostu.

Niveleta dna na konci úpravy v km 0,194.82 je napojená na niveletu existujúceho koryta pod stupňom.

Oproti súčasnému stavu sa niveleta dna potoka prehĺbi iba minimálne tak, aby v najmenšej miere zasahovala do stabilizovaného dna koryta.

Sklonové pomery.

Pozdĺžny sklon úpravy toku je zrejmý z prílohy . B-3 Pozdĺžny profil 1 : 250 / 100

Pre dimenzovanie koryta zvolený návrhový prietok $Q_{50RO} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ podľa hydrologických údajov dodaných SHMÚ Bratislava

Priečny profil koryta je navrhnutý podľa priestorových možností obdĺžnikový, šírka v dne 3,00 m sklony stien 1:0,2 resp. 5:1.

Bude vytvorený z brehových gravitačných oporných (nábrežných) múrov z ľavej strany obložených kameňmi obločkami rozmerov 100 x 100 x 30 cm škáry zaliate cementovou maltou a dna opevneného rovnako kameňmi obločkami rozmerov 100 x 100 x 30 cm škáry zaliate cementovou maltou do podkladného betónu hrúbky 15 cm uloženého na štrkopieskový podklad hrúbky 10 cm.

Gravita ný oporný múr

- bude z vodostavebného betónu C 25/30 armovaný betonárskou oce ou 10 425 Ø 10 a 14 mm. Lícna plocha v sklone 1 : 0,2 resp. 5:1 bude sú asne s betonovaním obložená kame oblokmi rozmerov 100 x 100 cm hrúbky 30 cm s vyškárovaním.

Koruna oporného múra bude opatrená kamennou rímsou hrúbky 20 cm, šírky 90 cm.

Hladina vody v koryte pri návrhovom prietoku $Q_{50\text{ ro}} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ je 1,20 m.

Bezpe nostné prevýšenie brehov koryta nad hladinu dimenza ného prietoku navrhujeme $h = 0,45 \text{ m}$.

Po as výstavby oporných múrov a opevnenia dna koryta sa prietok vody bude odvádza plastovým potrubím Ø800 mm za stáleho erpania priesakových vôd zo stavebnej jamy.

Schody do koryta

V miestach jestvujúcich schodov do koryta sa vybudujú nové vstupy – schody do koryta v po te celkom 10 ks.

Oplotenie

- bude osadené v miestach záberu jestvujúceho oplotenia a bude zhotovené z oce ových st pikov osadených do koruny oporných múrov.

Oce ové zábradlie – bude osadené do koruny oporných múrov v miestach v súbehu koryta s miestnymi komunikáciami. Zábradlie výšky 1,10 m bude zhotovené z trubkovej ocele.

Most na Duklianskej ulici –

Projektované dno pod mostom je totožné s jestvujúcim dnom pod mostom.

Úprava pod mostom na ulici udovíta Štúra

Jestvujúci prietokový profil pod mostom neprevedie dimenza ný prietok s bezpe nostným prevýšením, preto dochádza ku zníženiu (preh beniu) jestvujúceho dna pod mostom o 0,27 – 0,34 m. V alšom stupni PD bude potrebné zisti h bku uloženia brehových opôr mosta a navrhnu potrebné opatrenia za ú elom zaistenia stability mostných opôr v súvislosti s navrhovaným preh bením dna.

Most ŽSR

Projektované dno pod mostom ŽSR je totožné s jestvujúcim dnom pod mostom.

Úprava dna pod mostom bude pozostáva z doplnenia prípadnej chýbajúcej dlažby s vyškárovaním cementovou maltou.

9. Zdôvodnenie umiestnenia nvrhovanej činnosti v danej lokalite

Umiestnenie stavby je dané polohou jestvujúceho toku Mlynského potoka vo ve mi stiesnených pomeroch zastavanej asti intravilánu mesta Handlová.

Tok Mlynský potok v predmetnom úseku km 0,000.00 – 0,194.82 t.j. od mosta na Duklianskej ulici po jestvujúci stupe nad mostom ŽSR bol v minulosti pomiestne

upravovaný avšak prietokový profil koryta nevyhovuje na prevedenie dimenzia ného prietoku.

Cieľom navrhovanej inžinierstva je upraviť požadovaný sklon nivelety dna Mlynského potoka tak, aby stredné profilové rýchlosti neprekročili hodnoty dovolenej profilovej rýchlosti pre daný typ opevnenia a zároveň, aby bol zväčšený prietokový profil koryta za účelom ochrany územia v predmetnom úseku pred povodňami $Q_{50ro} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ s bezpečnostným prevýšením $h = 0,45 \text{ m}$.

10. Celkové náklady

600 000 Eur bez DPH

11. Dotknutá obec

Mesto Handlová

12. Dotknutý samosprávny kraj

Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

13. Dotknuté orgány

Okresný úrad Prievidza, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Dlhá 3, 971 73 Prievidza

Okresný úrad Prievidza, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Medzibriežková 2, 971 73 Prievidza

Okresný úrad Prievidza, Pozemkový a lesný odbor, Mariánska 6, 971 73 Prievidza

OÚ Prievidza, Odbor civilnej ochrany a krízového riadenia, Medzibriežková 2, 971 73 Prievidza

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Prievidza, Vápenická 4, 971 73 Prievidza

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza

14. Povoľujúci orgán

Okresný úrad Prievidza, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Dlhá 3, 971 73 Prievidza

15. Rezortný orgán

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. . Štúra 1, 812 35
Bratislava

16. Vyjadrenia o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Vzhľadom k charakteru navrhovanej činnosti a jej umiestneniu sa nepredpokladá žiaden negatívny vplyv, ktorý by presahoval štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

1.1. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Mesto Handlová patrí do Trenčianskeho kraja, do okresu Prievidza a historického regiónu Horná Nitra. Je vzdialene 190 km od hlavného mesta Bratislava, 80 km od krajského mesta Trenčín a 18 km od okresného mesta Prievidza, od Žiliny 79 km, od Banskej Bystrice 60 km a od Nitry 100 km. Handlová sa nachádza na metropolitnej periférii Európy nachádza sa v periférnej polohe.

Územie mesta sa nachádza v prechodnej oblasti medzi stredným a západným Slovenskom v Hornonitrianskej kotline, rozprestierajúc sa prevažne v jej podcelku zvanom Handlovská kotlina. Kotlinu obklopujú predhoria Kremnických vrchov, Vtátnika a Žiaru. Dôležitú úlohu pri vzniku a rozvoji osídlenia mesta mala aj konfigurácia rieky a jej siete, najmä Handlovky k hlavnému toku.

1.2. Geomorfologické pomery

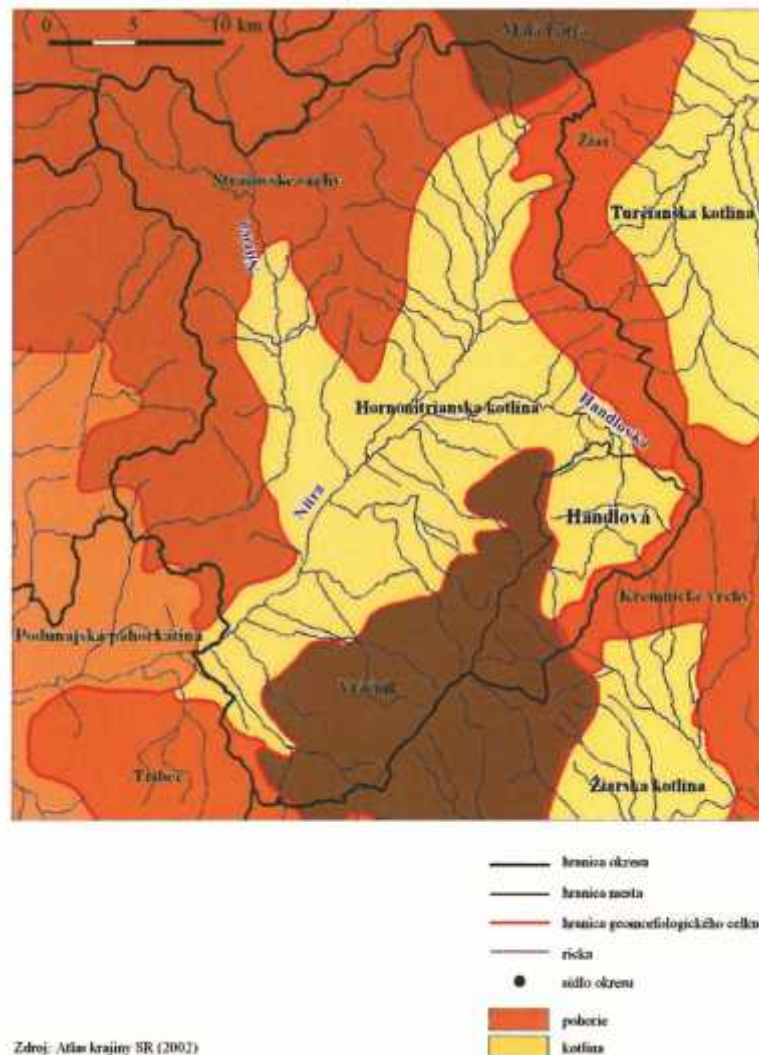
V zmysle regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Mazúr, E., Lukniš, M., in Atlas krajiny SR, 2002) je širšie záujmové územie zaradené nasledovne :

- Sústava: Aplinsko-himalajská
- Podsústava: Karpaty
- Provincia: západné Karpaty
- Subprovincia: Vnútorne západné Karpaty
- Oblasť : Fatransko-Tatranská
- Celok: Hornonitrianska kotlina

Na územie Handlovej zasahuje viacero geomorfologických celkov. Prevažná (centrálna) časť územia je tvorená Hornonitrianskou kotlinou (jej podcelkom Handlovská kotlina). Južná juhozápadná a západná časť katastra je tvorená pohorím Vtátnika a východný okraj (hraničná časť) katastra tvorí predhorie Kremnických vrchov, ktoré na severovýchode strieda pohorie Žiar zasahujúce do hranice územia Handlovej.

1. *Fluviálna rovina s plochým reliéfom s prevahou akumulčných procesov.* Tento typ reliéfu sa nachádza v recentnej časti nivy rieky Handlovky, je tvorený štrkovým podloží s jemnejšími frakciami pokryvných sedimentov.
2. *Kotlina s mierne zvlneným reliéfom s prevahou akumulčno-eróznymi procesmi.* Reliéf tvoria kotlinové pahorkatiny so svahmi s pokryvom paleogénnych a neogénnych sedimentov a členené pedimenty tvorené svahmi s pokryvom paleogénnych materiálov a vulkanických materiálov. Reliéf dominuje vo väčšej časti Handlovskej kotliny.

3. *Vrchovina s mierne lenitým reliéfom s prevahou eróžno-akumulačných procesov.* Vrchovinový reliéf tvoria vrchoviny s pokryvom paleogénnych sedimentov a svahy s pokryvom pieskovcov. Tento typ reliéfu sa vyskytuje v juhovýchodnej časti Handlovskej kotliny.
4. *Hornatina s rázsochovým reliéfom s prevahou eróžno-denudačných procesov.* Reliéf sa nachádza v severnej hranici časti územia.
5. *Vysočina s rázsochovým reliéfom s prevahou silno eróžno-denudačných procesov.* Dominancia vysoinného reliéfu je v západnej okrajovej časti katastra v rámci pohoria Vtá nik (v jeho podcelku Vysoký Vtá nik, Biely Kameň 1136 m) a vo východnej okrajovej časti v rámci predhoria Kremnických vrchov (podcelok Kunešovská vrchovina). Svahy sú na bočných rázsochách oddelené hlbokými dolinami. Reliéf skalných lávových prúdov je zastúpený v malých ostrovoch (Veľký Grič 971 m).

1.3. Geologické pomery

Územie regiónu je tvorené kryštálicko-druhotným pohorím Žiar, neovulkanickým pohorím Vtá nika a paleogénnou vnútrokarpatskou panvou Handlovskej kotliny. Z východu zasahujú výbežky neogénneho vulkanitu Kremnické vrchy pod celkom Kunešovská hornatina.

Handlovská kotlina je tvorená paleogénnymi sedimentmi s premenlivým podielom pieskovcov, ílovcov, sliepcov a s asti neogénnymi ílmi, pieskami a štrkami. Severozápadnú časť kotliny tvoria oligocénné pieskovce a ílovce, ktoré prechádzajú do oligocénných pieskovcov a vápencov, tvoriacich predhorie Žiaru a severné predhorie Vtá nika. Centrálnu časť Handlovskej kotliny oligocénné pieskovce a vápnité ílovce. V nadloží týchto mäkkších hornín leží vulkanický komplex andezitov a ich pyroklastík, čo vytvára priaznivé podmienky pre vznik zosuvných procesov. Mladšie treohorné usadeniny sú charakteristické s dvoma vrstvami uhoľných slojov (do Handlovskej uhoľnej panvy patrí Handlová, Morovno a Nová Lehota). Handlovská dolina je bohatá na paleontologické nálezy z obdobia starších treohôr (lastúrniky, ulitníky, numulity, koral, ježovky a i.) a zo začiatku mladších treohôr (fosílie flory a fosílny zvyšky rýb).

Handlovská kotlina predstavuje východný výbežok vyššej morfolologickej jednotky Hornonitrianskej panvy. Stratigrafický sled útvarov na záujmovom území je:

- kvartér viacerých genetických typov,
- neogén vo vývoji sedimentárnom a vulkanickom,
- paleogén sedimentárny.

Paleogén je najstarší útvar v záujmovom priestore, je platformného typu. Najstaršou jednotkou komplexu je bazálne súvrstvie zlepcov až brekcií, ktoré vystupuje mimo záujmoveho územia. Vyšším členom je pieskovcovo-ílovcové súvrstvie. V spodnej hlbšej časti prevládajú ílovce s laminami (flyšový vývoj), vyššie vápnité prachovce s vrstvami pieskovcov – melasová sedimentácia.

Neogén Handlovskej kotliny predstavuje súčasť neogénu Podunajskej nížiny ako výbežok Hornonitrianskej depresie. Patrí k reliktom spodnomiocénnych depresí s obnovením izolovaného panevného charakteru v toronsarmate až pliocene. Oddelenie (izolácia) nastalo tortónskym a potortónskym vulkanizmom Vtá nika (zo západu) a Kremnickým pohorím (z juhu).

Zmiešaný typ vulkanických a sedimentárnych hornín predstavujú podložné zlepcové tufity. Prevažná časť kvartérnych sedimentov je porušená svahovými deformáciami. Navyše k svahovým pohybom pristupuje aj vplyv poddolovania, eróznej innosti tokov a ľudská činnosť.

Ako hlavný typ sú zastúpené diluviálne sedimenty, prekryté miestami naľavom priestore antropogénnymi uloženinami. Mocnosť oboch súvrství sa pohybuje až do 15m. Proluviálne sedimenty sú vyvinuté v oblasti Račianskeho potoka.

Ložiská nerastných surovín

Na území Handlovej sa nachádzajú ložiská energetických surovín, hnedého uhlia a lignitu, a z toho dôvodu je významná časť katastrálneho územia Handlovej zaradená do dobývacieho priestoru Bane Handlová a Bane Cige .

Dobývací priestor Bane Handlová predstavuje približne 47 km². Handlovské uhlo né ložisko spolu s nováckym predstavuje jedno z najvýznamnejších hnedouho ných ložísk v SR. V západnej, severozápadnej a juhozápadnej časti katastra Handlovej je chránené ložiskové územie a dobývací priestor handlovských uhlo ných baní (Hornonitrianske bane a. s. Prievidla).

Ďalšou významnou surovinou je stavebný kameň . V širšom území sa nachádzajú ložiská dolomitického kameňa (Remata), andezitového kameňa (Cige , Podhradie, Kamenec pod Vtá níkom).

V priestore Nitrianskeho Pravna ide o ložisko tehliarskych surovín. V katastri obce Cige sa nachádza nálezisko opalu a chloropalú s prevládajúcim zastúpením zelených hornonitrických chloropalov.

Seizmicita

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR (STN 73 0036) je skúmané územie zaradené do pásma, v ktorom maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne hodnotu 6° SK-64, kategória podložia B. Najbližšie epicentrum podľa STN 73 0036, príloha A1 „Mapa epicentier zemetrasení“ sa nachádza v Banskej Štiavnici a v oblasti Banskej Bystrice. Širšie územie je oblasť, kde nie sú vylúčené banské otrasy. Do roku 1870 nebolo v dotknutom území evidované zemetrasenie. Po roku 1870 je evidované jedno zemetrasenie s intenzitou 3,5 ° MSK-64.

Z významnejších zlomov sa najbližšie od dotknutého územia nachádzajú zlomy formujúce Handlovskú kotlinu, na styku s priľahlými pohoriami.

Výskyt radónu a radónové riziko

Hodnotenú územie sa nachádza v oblasti nízkeho radónového rizika (menej ako 20 kBq.m³).

1.4. Pôdne pomery

Pôda je prírodný útvar, ktorý sa vyvíja v dôsledku zložitého a komplexného pôsobenia vonkajších (exogénnych) činiteľov na materskú horninu (endogénny činiteľ) a vyznačuje sa úrodnosťou. Vývoj pôdy závisí najmä od podotvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy a vodného režimu a je ovplyvňovaný všetkými prvkami fyzicko-geografického prostredia (substrátom, reliéfom, klímou, vodou, rastlínstvom a živočíštvom) sprevádzaný zložitými chemickými, fyzikálnymi a biologickými procesmi, ale aj antropogénnymi zásahmi do pôdy.

Z celkovej rozlohy katastra Handlovej 8 555 ha tvorí poľnohospodárska pôda 2 177 ha (s prevahou trvalých trávnych porastov), lesné pozemky 5 717 ha a vodné plochy 47 ha. Na predmetnom území môžeme identifikovať na základe morfologetickej

klasifikácie dve hlavné skupiny pôd: iniciálne a hnedé. Iniciálne pôdy sú tu zastúpené viacerými subtypmi fluvizeme na nivu rieky Handlovka a na alúviách rieky a jej prítokov.

alej iniciálne pôdy reprezentujú litozeme – málo vyvinuté pôdy na strmých v podhorskej oblasti a tiež rankre nachádzajúce sa ostrov ekovito na sutinách. Absolútne dominantné v území sú však hnedé pôdy zastúpené viacerými subtypmi kambizeme, ktorá sa nachádza v zalesnenom prostredí, najmä na zvetralinách andezitov a ich epiklastík z pohoria Vtá nik, zaberajúcich extravilán na juh a juhozápad od intravilánu vlastného mesta, ako i v prostredí predhoria Kremnických vrchov na východných hraniciach katastra ako i v priestore Hornonitrianskej kotliny na svahoch. Plošne najvýznamnejším pôdnym druhom na území mesta sú hlinité pôdy, rôzne skeletnaté.

Na území Handlovej sa nachádza len po nohospodárska pôda zaradená do 5. až 9. skupiny kvalitatívnej skupiny pod a bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ), teda len pôda, ktorá nepodlieha ochrane.

V širšom území sa vyskytujú nasledovné pôdne typy:

- rendzina typická (má pomerne vyvinutý pôdny horizont, pri om h bka pôdy sa pohybuje od plytkej až po hlbokú),
- kambizem oglejená (pedogenetický proces podmie uje povrchové zamokrenie),
- kambizem ilimerická (vytvorila sa na horninách s vä šou eolickou prímesou, viaže sa na okrajové polohy Handlovskej kotliny)
- kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé,
- sprievodné rankre,
- fluvizem typická nekarbónatová (vyskytuje sa v rovinatom teréne fluviálnej nivy Handlovky, kde substrát tvoria mladé holocénné naplaveniny)
- antropické pôdy (zastúpené sú najmä záhradné pôdy - hortisoly a v dôsledku banskej innosti v oblasti Cíg a a Handlovej vznikli nové antropogénne formy, z ktorých sú vytvorené rôzne typy antropogénnych pôd.)

Pod a zemitostnej triedy sú v širšom území zastúpené pôdy pies ité, pies ito-hlinité, hlinité a ílovito-hlinité, pri om pod a kamenitosti (štrkovitosti) pôdy patria do kategórie neskeletnaté až slabo kamenité (0 - 20 %) a stredne kamenitých (20 - 50 %). Obsah humusu je v Handlovskej kotline prevažne stredný s percentom zastúpenia 1,8 - 2,3 %. Vysoký podiel humusu sa nachádza v okolí Handlovej a v severozápadnej asti kotliny v nive Handlovky.

Priepustnos je na vä šine širšieho územia stredná, pri om reten ná schopnos je stredná až ve ká. Reten ná schopnos v hornatinných a vyso inných astiach pohorí Vtá nik a Žiar je stredná, stredne ve ká a ve ká reten ná schopnos je vo vrchovine predhoria Vtá nika a Žiaru a v kotlinovej asti územia.

Pôdna reakcia sa mení v kotline od Handlovej z ve mi silno kyslej (5 pH), cez stredne kyslú (pH = 5,5 - 6,0) až po neutrálnu (pH = 6,5 - 7,3).

1.5. Klimatické pomery

Podľa údajov meteorologickej stanice SHMÚ (údaje za obdobie 1961-1990) nachádzajúcej sa v Prievidzi priemerná ročná teplota vzduchu v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny dosahuje 8,8°C, najteplejším mesiacom je júl (priemerná teplota 18,9°C) a najchladnejším je január (priemerná teplota -1,6°C). Ročná amplitúda teploty vzduchu je 20,5°C. Ročne sa tu v priemere vyskytuje približne 50 letných dní (s denným maximom teploty vzduchu aspoň 25°C) a vyše 100 mrazových dní (s denným minimom teploty vzduchu nižším než 0°C). Počet vykurovacích dní v Handlovej a okolí dosahuje v priemere približne 240 až 280 ročne, čím sa toto územie radí k oblastiam s vyšším počtom vykurovacích dní na Slovensku. Ide o územie, ktoré je mierne zaťažované prízemnými inverziami, a o oblasť so zníženým výskytom hmiel. Priemerný ročný počet dní s hmlou 20 až 50 dní.

Z globálneho hľadiska sa územie nachádza na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho typu klímy v rámci mierneho podnebného pásma. Podľa klimatickej klasifikácie sa predmetné územie nachádza na rozhraní mierne teplej a chladnej klimatickej oblasti.

1.5.1. Ovzdušie

Slovensko leží na západe eurázijského kontinentu, kde majú na podnebie vplyv jednak vzduchové hmoty, prichádzajúce od Atlantiku, ako aj vzduchové hmoty, vytvárajúce sa nad východoeurópskymi rovinami a nad vnútrom ázijského kontinentu. Z hľadiska celosvetového členenia klímy patrí územie Slovenska podľa genetickej klasifikácie B. P. Alisova do pásu vzduchu miernych šírok, t.j. mierneho klimatického pásma, konkrétnejšie do jeho európsko-kontinentálnej časti.

Mesto Handlová okrajovo spadá do oblasti riadenia kvality ovzdušia pre PM₁₀ a SO₂ vymedzenej v zóne Trenčiansky kraj. Samotný okres Prievidza je zaťažované územie, v ktorom sa vyskytujú významné zdroje emisií.

1.5.2. Zrážky

Popri teplote vzduchu sú rozhodujúcim ukazovateľom klímy zrážky. Ročný chod zrážok je jednoduchý s maximom v júli (96 mm) a minimom vo februári (43 mm). V jarňoch mesiacoch sa úhrn zrážok zvyšuje a vrcholí v lete, kedy sú časté letné búrkové lejaky. V zimných mesiacoch výdatnosť zrážok (zväčša vo forme snehu) klesá, priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 80 až 100. Priemerný ročný úhrn zrážok je 700 až 800 mm.

1.5.3. Veternosť

Prevládajúce prúdenie vetra na sledovanom území je severné (transformované v smere doliny rieky Handlovka v rámci Handlovskej kotliny).

1.6. Hydrologické pomery

Hydrologický charakter územia je závislý od geologických a úložných pomerov, tektonickej stavby a hydraulických vlastností hornín. V nemalej miere tu pôsobí vplyv klimatických inite ov.

Hydrogeograficky patrí záujmové územie do úmoria ierneho mora, k základnému povodiu Nitry. Os intravilánu tvorí rieka Handlovka, ktorá preteká mestom v smere juhozápad-severovýchod. Územie Handlovej hydrologicky spadá do povodia rieky Nitry.

Pod a hydrologických charakteristík patrí územie Handlovej do vrchovinno-nížinnej oblasti, pri om rieky tu majú daž ovo-snehový typ odtoku, s maximálnymi prietokmi v marci (s výrazným podružným zvýšením vodnosti na prelome jesene a zimy) a minimálnymi v septembri.

1.6.1. Povrchové vody

Mesto Handlová leží v povodí toku Handlovka, v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., OZ Povodie Váhu Pieš any, závod Topo any.

Handlovka je hlavným recipientom pretekajúcim Handlovou, s hlavnými prítokmi: Mlynský potok, ižmársky potok, Ra í potok a Pstruhársky potok. alšími sú menšie, nemenované prítoky a prítoky zo záchytných rigolov.

Tok Handlovky te ie intravilánom sídelného útvaru smerom na sever, potom sa mení smer toku na západ. Preteká obcami Rázto no, Chrenovec, Ve ká ausa a mestom Prievidza. Na juhozápadnom okraji Prievidze ústi do rieky Nitra. Celková d žka toku Handlovky od zaústenia do rieky Nitra, až po prame je 33,3 km.

Zregulovaných bolo 14 868 m toku, vā šinou v intraviláne sídiel. Tok Handlovky je v celej svojej d žke postupne za ažovaný zne istením a to priamo, alebo z prítokov. Ide najmä o odvody z hospodárskych dvorov, o splachové vody z hnojísk a zo skládok, o vody z priamo vyústených kanalizácií a o odpadové vody z areálu SUB Ba a Handlová. Tieto vody sú vypúš ané z vyústenia „Pri pekárni“ a z vyústenia „pri ŠM Handlová“.

V asti Morovno a Nová Lehota sa nachádzajú toky s minimálnym prietokom. V nevyhnutnom rozsahu boli na nich prevedené smerové a stabiliza né úpravy.

Kvalitou povrchových vôd sa Handlovka radí k ve mi silne zne isteným tokom z dôvodu intenzívnej antropogénnej innosti v regióne (najmä banské odpadové vody a mestské odpadové vody).

Na území Handlovej sa nachádza i nieko ko maloplošných vodných plôch: Handlovský rybník, Konštantín a Okrasné rybníky Remata.

Pod a údajov hydrologickej stanice, ktorá sa nachádza na území Handlovej na rieke Handlovka, priemerný prietok Handlovky predstavuje 0,38 m³/s (údaje za rok 2005). Pri povodniach však absolútne maximálne prietoky môžu dosahova až približne 40 m³/s, ako v júni 1986.

Na južnom okraji mesta Handlová dochádzalo v minulosti k zosuvom pôdy, smerom do údolia Handlovky. Tento problém bol riešený vybudovaním stabiliza ného násypu. Recipient Handlovky je v úseku násypu prevedený potrubím 2 x 1500 mm. Povrchové vody sú odvádzané záchytnými rigolmi do recipientu. Podzemné vody sú odvádzané drenážnou sústavou s hlavným drénom, vloženým v starom koryte Handlovky.

V km 31,4 bola na Handlovke vybudovaná viacú elová nádrž - rybník s prevádzkovou hladinou 574 m.n.m., s celkovým objemom 114 031 m³. Nádrž je situovaná na avej strane cesty I/50, nad urbanistickým obvodom .6. "Horný Koniec".

Pod a Smerného vodohospodárskeho plánu SR – povodie Váhu, sa na toku Handlovky uvažovalo s výstavbou vodohospodárskej nádrže Prievidza, s kótou max. hladiny 305,00 m.n.m., s celkovým ovládate ným objemom 9,7 mil. m³ a zatopenou plochou 1,09 km² pri max. hladine. Na Handlovke sa alej uvažovalo s evidovanou nádržou Rázto no, s kótou max. hladiny 400 m.n.m., s celkovým ovládate ným objemom 18,6 mil. m³ a zatopenou plochou 1,10 km² pri max. hladine.

Na uvedené dielo bola spracovaná geologicko-expertízna správa, ktorá zhodnotila profil nádrže ako nevhodný. Sú asný smerný vodohospodársky plán so spomínanými nádržami neuvažuje, ale ich eviduje. V intraviláne mesta boli v minulosti prevedené úpravy toku smerové i stabiliza né. Technický stav úpravy si vyžaduje pravidelnú údržbu, istenie a miestne rekonštrukcie.

1.6.2. Podzemné vody

Hladina podzemnej vody je v hydraulickej spojitosti s hladinou toku Handlovka, pri om k najvýraznejšiemu ovplyv ovaniu dochádza pri rie nej zóne. Úrove hladiny podzemnej vody sa v priebehu roka výrazne mení, v závislosti od zmeny poveternostných a hydrologických pomerov. Maximá su dosahované v jarných mesiacoch (marec - máj), minimá v auguste až novembri. Kolísanie dosahuje cca 1 - 1,5 m a smer prúdenia podzemných vôd je subparalelný s tokom Handlovka.

Z vodohospodárskeho h adiska podzemné vody mesta Handlová prislúchajú k hydrogeologickému rajónu PG 063 - Kryštalinikum, mezozoikum a paleogén juhozápadnej asti pohoria Žiar a Handlovskej kotliny. Využite né množstvá podzemných vôd v severnej asti pohoria Vtá nik (iastkové rajóny NA10 a HN10) sú zdevastované ažbou uhlia. Banská innos triedavo ovplyv uje vodné zdroje - pramene Tri studni ky, Schneiderova lúka, Ve ký Gri .

V dôsledku relatívne malej zvodnenosti podložia širšieho záujmového územia a vplyvom devastácie využite ných podzemných vôd v záujmovom uzemí je krytie potreby pitnej vody územia vä šinou zo zdrojov mimo povodia. Pre potreby Handlovskej kotliny bol uskuto nený vonkajší prevod pitnej vody z povodia Turca. Priame odbery boli vybudované a aktivované v r. 1976.

Po výstavbe vodnej nádrže Tur ek boli priame odbery vody nahradené odbermi vody z nádrže. Využite né zásoby podzemných vôd daného hydrogeologického rajónu je do 0,2 l.s⁻¹.km².

Podzemné vody dotknutého územia sú vo viacerých horizontoch. Vrtnými prácami boli overené až tri horizonty. Hladina býva prevažne napätá. Maximálne vztlaky až 15 m sa zistili v druhom, resp. tre om horizonte. Jednotlivé horizonty sú viacmenej izolované. K prepájaniu dochádza v oblasti tektonických porúch. Samotné tektonické poruchy sa v prevažnej asti javia ako málo priepustné membrány malých mocností - nieko ko cm, alebo prvé desiatky cm. Hladina podzemnej vody v lokalite skládke je nízka. Hladina spodnej vody v dotknutom území bola overená v rôznych h bkach pri sledovaní monitorovaných objektov skládky. Podzemné vody sú z lokality skládky odvádzané existujúcim mikrotunelom, realizovaným pod skládkou popolovín, ktorý je

vyústený do Raieho potoka. Odteká cez neho cca 0,5 – 3,0 l.s-1. Podzemné i povrchové vody sú v celej oblasti ovplyvnené haldami banskej hlušiny a skládkou popolovín.

Zložitosť hydrologického režimu podzemných vôd v záujmovom území znásoboval aj fakt, že pred zahájením skládkovania banskej hlušiny bol upravený reliéf terénu a vznikla rôzna horizontálna a vertikálna priepustnosť (vodopriepustné vrstvy sa striedajú s nepriepustnými horninami) a zároveň sa menil aj chemizmus vody, ktorý bol ovplyvňovaný vodami prenikajúcimi cez banskú haldu. Pokryvné sedimenty záujmovej lokality sa všeobecne vyznačujú nízkou priepustnosťou pri značných výškových rozdieloch terénu, jednorazové vysoké denné zrážky zväšaj odteú a výraznejšie sa neprejavia na hladinách podzemných vôd, čo zodpovedá vysokému odtoku pri intenzívnych zrážkach. Najväšia citlivosť vrstiev na zrážky sa prejavuje v oblasti tektonickej línie smeru SZ-JV. Maximálna hladina za kumuláciou zrážok sa pohybuje približne od 5-15 dní. Reakcia hladín za dlhším suchým obdobím mešká cca 20-30 dní.

1.6.3. Pramene a pramenné oblasti

Na zásobovanie pitnou vodou v SKV Handlová sa využívajú z miestnych zdrojov len pramene Mlynská dolina, Tri studničky a Schneiderova lúka. Kvalitný vodný zdroj v Bralskom tuneli sa nevyužíva, pretože nie je možné zabezpečiť jeho hygienickú ochranu. Väšina potrieb je zabezpečená dodávkou vody z vodárenskej nádrže Turček.

1.6.4. Termálne a minerálne vody

Termálne vody v Handlovej boli zistené banskou ťinnosťou vo východnej banskej šachte, v hĺbke 470 m. Výdatnosť zdrojov dosahuje cca 13 l.s⁻¹ s teplotou 32°C (v súčasnosti nevyužívané).

Geotermálny vrt realizovaný a skúmaný v roku 2002 v Handlovej sa v súčasnosti nevyužíva z dôvodu nízkej teploty podzemnej vody a nevyhovujúcim mikrobiologickým a biologickým ukazovateľom.

Lokálny význam majú dva pramene minerálnych vôd v oblasti Východnej šachty s celkovou výdatnosťou 13 l/s a teplotou 32°C, tie sú však po zavalení šachty zrušené.

Významnejšie prírodné minerálne vody sa v riešenom území nevyskytujú.

1.6.5. Vodohospodársky chránené územia

Významnejšie vodohospodársky chránené územie (CHVO - chránená vodohospodárska oblasť) sa v hodnotenom území nenachádza. Riešené územie nespadá do citlivých oblastí v zmysle ochrany vodných útvarov povrchových vôd, tzn. katastrálne územia obcí nie sú zaradené medzi zraniteľné oblasti v zmysle Nariadenia vlády č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

K vodohospodársky chráneným patrí pramenná časť rieky Handlovky v úseku od prameňa po mesto Handlová ako vodohospodársky významný tok z dôvodu významných odberov pre priemysel. Ako chránený vodársky tok nie je zaradený žiadny tok z riešeného územia.

Z hľadiska širšieho územia Handlovej doliny je západná časť územia obcí Veľká a Malá Lúča dotknutá pásmom ochrany prírodných liečivých zdrojov II. a III. stupňa termálnych vôd v Bojniciach.

1.7. Fauna a flóra

Na území Handlovej prevládajú lesy, pričom hospodárske lesy zaberajú 56%, ochranné lesy 37% a lesy osobitného určenia 7%. Prirodzený vegetačný kryt tvoria:

1. karpatské dubovo-hrabové lesy (dub, lipa, javor) v prostredí intravilánu vlastného mesta a v severnej časti katastra (kotlinová časť);

2. podhorské bukové lesy (buk, hrab, javor) južne od intravilánu vlastného mesta a

3. bukové lesy (buk, javor, lipa) v južnej a juhozápadnej časti katastra, ako i v severovýchodnej časti (horská časť).

Pôvodné porasty museli často ustúpiť lúkam, pasienkom, ornjej pôde alebo boli zastavané.

V rámci fyto geografickovegetačného členenia patrí územie mesta do Bukovej zóny.

Osud pôvodných živočíšnych spoločenstiev je spätý s pôvodnou vegetáciou, odstránením ktorej sa rozpadli, ich jedince sa odsťahovali, vyhynuli alebo prispôbilibi novým podmienkam. V súčasnosti sa v danom území vyskytujú živočíšne spoločenstvá lesov; polí a lúk; vôd, mokiarov a brehov; ako i ľudských sídlisk. Zoogeograficky patrí predmetné územie do podkarpatského úseku Provincie listnatých lesov.

Podľa členenia územia Slovenska na živočíšne regióny (Čepelák in Atlas SSR 1980) patrí riešené územie do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, obvodu vnútorného, okrsku západného.

Zoogeografického hľadiska fauna riešeného územia prináleží do euro-sibírskej podoblasti palearktiskej oblasti. Živočíšne spoločenstvá majú charakter západokarpatskej podhorskej a horskej fauny. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy od nížinných až po horské druhy, od prvkov chladnomilných až po výrazne teplomilné druhy.

Fauna širšieho územia je viazaná najmä na lesné biotopy a z časti na biotopy záhrad a polí. V širšom území reprezentuje faunu niekoko druhov vtákov: škovránok poľný (*Alauda arvensis*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), bažant poľný (*Phasianus colchicus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), sokol myšiarsky (*Falco tinnunculus*), vrana túlavá (*Corvus corone*), krkavec veľký (*Corvus corax*), škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*), kavka tmavá (*Corvus monedula*), a iné. Z cicavcov sú to predovšetkým drobné hlodavce ako hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), z vyšších cicavcov diviák lesný (*Sus scrofa*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), z obojživelníkov ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), rosníka zelená (*Hyla arborea*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*) a rôzne druhy hmyzu.

1.7.3. Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Na predmetnom pozemku sa nenachádza v súasnosti po nohospodársky využívaná pôda. Nenachádzajú sa tu chránené ani inak vzácne druhy rastlín ani živo íchov.

Chránené stromy

Chránené stromy sú v zmysle zákona . 543/2002 kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií. Môže ich vyhlási príslušný krajský úrad životného prostredia všeobecne záväznou vyhláškou. V katastri mesta Handlová sa nachádzajú dva chránené stromy (tis a sekvoja v Novej Lehote pri fare.

1.7.4. Významné migračné koridory živočíchov

Cez dotknuté územie resp. záujmovú lokalitu neprechádzajú žiadne migra né koridory živo íchov ani najnižšieho (lokálneho) rádu.

1.8. Chránené územia a ochranné pásma

V riešenom území sa nachádza jedno maloplošné chránené územie – Prírodná rezervácia Biely Kame (115,9 ha) vyhlásená v roku 1973. Je tvorená lesnými porastmi a skalnou stenou vo východnej ásti Vtá nika, s vrcholovou kótou Biely Kame (1136 m). Skalná stena je podkovovitého tvaru, dlhá približne 150 metrov a vysoká nieko ko desiatok metrov. Predstavuje rozpadnuté elo andezitového lávového prúdu, ktorý bol zvetrávaním vymodelovaný do po etných st pov, bášt a rebier.

Hlavný význam ochrany územia spo íva v geologickej, krajinnej, estetickej a biologickej hodnote.

Na území mesta sa nenachádzajú žiadne ve koplošné chránené územia typu CHKO i NP, ani ich ochranné pásma, rovnako ani chránené územia vyhlásené v rámci sústavy NATURA 2000 na územie katastra mesta nezasahujú.

Chránené vtá ie územia

Do katastrálneho územia mesta Handlová nezasahuje žiadne chránené vtá ie územie, alebo navrhované územie európskeho významu.

Ochranné pásma

Dotknuté územie sa nenachádza v ochrannom pásme chránených území pod a zák. . 543/2002 o ochrane prírody a krajiny. Ochranné pásma infraštruktúry a komunikácií budú rešpektované v zmysle platných predpisov a požiadaviek dotknutých organizácii a orgánov štátnej správy. Vo všetkých prípadoch je nutné dodrža požiadavky STN 73 6005 - Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry.

Nariadením vlády SR . 617/2004 Z.z. (NV) boli ustanovené citlivé a zranite né oblasti na území Slovenskej republiky. Za citlivé oblasti sa pod a tohto nariadenia považujú vodné útvary povrchových vôd uvedené v prílohe . 1 citovaného NV. Za zranite né oblasti sa pod a tohto NV považujú pozemky po nohospodársky využívané v k.ú. obcí uvedených v zozname v príl. . 1 citovaného NV.

1.9. Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability definuje zákon . 543/2002 Z.z. z 25. júna 2002 o ochrane prírody a krajiny ako celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. Zákon ukladá tiež povinnosť občanov chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Zákon . 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) stanovuje dokumenty ÚSES ako súhrn informácií využívaných v územnoplánovacej činnosti.

Ďalšími dokumentmi sú: stratégie trvalo udržateľného rozvoja, stratégie štátnej environmentálnej politiky, environmentálne akčné programy a odvetvové koncepcie; projekty pozemkových úprav, lesných, vodohospodárskych, závlahových a melioračných úprav pozemkov; dokumenty územného systému ekologickej stability, územné priemety ochrany prírody a krajiny, programy starostlivosti o prírodu a krajinu; programy ochrany kultúrneho a historického dedičstva; programy odpadového hospodárstva; koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obcí a stratégie a programy regionálneho rozvoja.

Na území Handlovej sa nachádzajú viaceré prvky ÚSES, ktoré sú podrobne spracované v ÚPN Handlová a ďalších dokumentoch (napr. Stratégia trvalo udržateľného rozvoja Združenia obcí Handlovskej doliny).

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

2.1. Štruktúra krajiny

Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry širšie územie možno charakterizovať ako lovekom silne pozmenenú krajinu so zastúpením lesných spoločenstiev, vysokým podielom zastavaných území a poľnohospodárskej krajiny, doplnenú o dopravnú a technickú štruktúru.

Súčasná krajinná štruktúra širšieho územia je výsledkom dlhodobého využívania územia lovekom. Negatívnymi a destabilizačnými faktormi v krajine sú poľnohospodárska výroba, priemyselná výroba (najmä ťažobný priemysel), doprava, koncentrácia osídlenia a ostatných aktivít do okolia nivy toku Handlovka. Za pozitívne krajinné prvky možno považovať ekosystémy zodpovedajúce prírodným a poloprírodným podmienkam a to lesné porasty, lúky a pasienky, vodné toky, plochy verejnej zelene a pod.

2.2. Scenéria krajiny a krajinný obraz

Hodnota estetického pôsobenia krajinného obrazu je subjektívne vnímaná. Posudzovanie nárokov na estetickú kvalitu okolitej krajiny úzko súvisí so stupňom kultúrnej vyspelosti ľudí vytvárajúcich určitú jednotku, jej materiálne a sociálne

zabezpečenia. Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieniajú estetický ráz kultúrnej krajiny môžeme považovať osídlenie (druh a hustotu), spôsob poľnohospodárskeho využitia, lesné hospodárstvo (spôsob hospodárenia), komunikácie, energiovody a priemysel vrátane ťažby surovín. V zásade možno konštatovať, že uvedené aktivity so zvyšujúcou sa intenzitou využitia krajiny znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka, čo možno povedať aj o dotknutom území.

Krajinná scenéria je v širšom kontexte reprezentovaná intenzívne obhospodarovanou a využívanou kultúrnou krajinou poľnohospodárskeho typu, a sídelnou mestskou štruktúrou. Zo západu nadväzujú kvalitnejšie zachovalé prírodné biotopy viazané na ekosystém Veľkého a Malého Grňa.

Typický obraz širšej krajiny tvoria sídla s technickými a urbanizačnými dominantami líniového a výškoveho charakteru. Atraktívne a pre daný typ krajiny typické sú prírodné a poloprárodné prvky krajiny predstavované prvkami ÚSESu ako napr. tokmi a ich pobrežnými zónami.

Územie predstavuje silne antropicky zmenenú krajinu obklopenú listnatými lesmi s pahorkatinovým reliéfom s dohadnosťou na okolité pohoria.

Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území a jeho zázemí možno považovať najmä lesné porasty a trvalý travnatý porast. Za výrazne negatívne prvky scenérie krajiny možno považovať sústavu vedení elektrického napätia, zdevastované plochy po ťažbe a skládku odpadov.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

3.1. História mesta Handlová

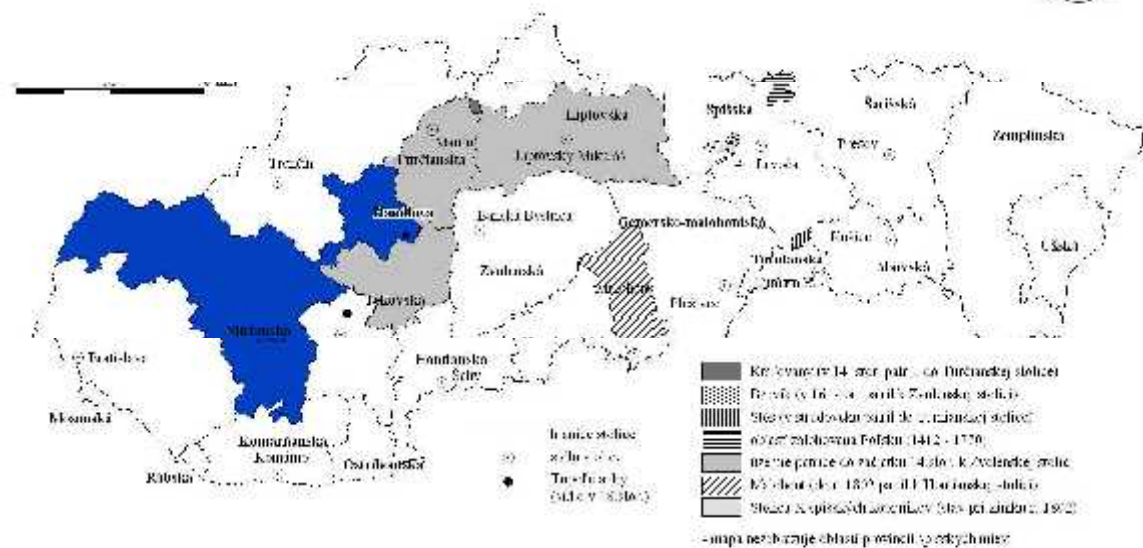
Územie dnešného mesta Handlová bolo osídlené už v eneolite. Bol tu tiež lokalizovaný hromadný nález medených nástrojov a žiarové pohrebisko lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej. Územie hornej Nitry, v rámci ktorého sa predmetné územie nachádza, sa vlenilo do uhorského štátu po roku 1018 v rámci Nitrianskeho komitátu (hradského španstva). Ten sa na prelome 13. a 14. storočia pretvoril na Nitriansku stolicu, ktorej nasledovníkom od roku 1867 bola Nitrianska župa.

Administratívny vývoj Handlovej vzhládom na príslušnosť k hierarchicky vyšším územným celkom bol až do 20. storočia pomerne stabilný. Handlová sa celé storočia nachádzala na pomedzí Nitrianskej a Tekovskej stolice resp. župy, pričom vlastné mesto patrilo pod správu Nitry, avšak južná časť dnešnej Handlovej – mestská časť Nová Lehota, ktorá bola ako pôvodne samostatná vidiecka obec priľnená k mestu v roku 1976, patrila už do Tekovskej stolice resp. župy.

Prvá písomná zmienka o meste pochádza z roku 1376, keď kráľ Ľudovít I. Veľký vydal pre osadníka Henricha Krickera zakladaciu listinu, aby na mieste nazývanom Krásny Les (Seperdeo) založil osadu. Spolu s Krikerom prišlo z Kremnice do Handlovej asi 200 nemeckých rodín (tzv. karpatskí Nemci). Podľa mien zakladateľ mesta sa v ňom inak Handlová dodnes nazýva Krickerhau (názov mesta je doložený z roku 1367 ako Crykerschaw, z roku 1430 ako Henellehota, z roku 1571 ako Hendlowa, z roku 1920 ako Handlová, maďarsky Handlova a Nyitrabánya, nemecky Krickerhau a Kriegerhay).

História mesta je teda úzko spätá s nemeckými kolonistami, ktorí na toto územie začali prichádzať už v 14. storočí. Pôvodné nemecké obyvateľstvo sa venovalo predovšetkým poľnohospodárstvu a pastierstvu. Handlová v tej dobe patrila panstvu Bojnice. V roku 1553 mala Handlová 78 domov, v roku 1599 ju vypálili krymskí Tatári.

Mapa 1.3: Poloha mesta Handlová v úbluho stoličného zriadenia (13. - 19. stor.)

Zdroj: Atlas 556 (1950)

1 609 obyvateľov, 109 poddanských a 107 želiarskych usadlostí. V roku 1680 ju zničili Thökölyho vojská, v roku 1682 Turci odvieďli do zajatia 120 ľudí, v roku 1684 vypálili 44 domov.

Z richtárskych majetkov vznikol v roku 1697 panský majer.

Handlová v roku 1715 mala 90 domácností. V roku 1730 vznikol cech krajárov a spoločný cech kováčov a zámočníkov, v roku 1746 renovovali pivovar, pracovali tu 2 mlyny. Koncom 18. storočia sa v Handlovej spomína 14 obuvníkov, 5 kováčov, 2 zámočníci, 3 krajári, kožušníci, tesár, 2 mäsiari.

V roku 1828 mala 342 domov a 2393 obyvateľov. Titul mesta bol Handlovej udelený prvýkrát v roku 1839, cisárom Ferdinandom I. Handlová tak nadobudla mestské výsady a získala trhové právo. S mestom Handlová sa neodmysliteľne spája banícka história. Tunajšie baníctvo sa spomína od roku 1828. Systematickú ťažbu uhlia tu začalo panstvo Bojnice po roku 1850.

V rokoch 1858-1861 si Pálffyovci zabezpečili ťažné právo na 6 banských polí, v roku 1874 si zabezpečili ťažné právo tzv. priateľskou dohodou s urbarialistami.

K skutočnému rozvoju baníctva dochádza v 20. storočí, pričom prvý banský ťažobný závod tu vznikol v roku 1909. Baníctvo v Handlovej je najstaršou ťažbou na Slovensku. V roku 1913 dokončili železničnú trať Prievidza – Handlová. Do roku 1917 postavili banskú kolóniu s 596 bytmi. Prílivom Slovákov z Liptova a Turca sa podstatne zmenila národnostná štruktúra.

obyvateľstva. V tom sa tvorili obyvateľstvo Handlovej baníci rôznych národností, ktorí sa do mesta prisťahovali za prácou, nastáva priemyselný rozkvet mesta a prudko stúpa počet obyvateľov. Po skončení trvania medzivojnovkej SR po prechodnej ekonomickej kríze v povojnových rokoch sa záľba v miestnych uhľových baniach sústavne zvyšovala a bane nadobúdali v živote Handlovej a jej obyvateľov rozhodujúcu úlohu. V rokoch 1923-1928 bola Handlová súčasťou okresu Prievidza, ktorý patrila do Nitrianskej župy so sídlom v Nitre, neskôr v rokoch 1928-1938 bola v rámci Krajinského zriadenia Handlová súčasťou okresu Prievidza so sídlom v Prievidzi. V roku 1931 bola dokončená stavba trate Handlová – Horná Štuba a väčšina miestnych robotníkov prevažne nemeckej národnosti začala pracovať v baniach, väčšina pracovala v poľnohospodárstve a odchádzala na sezónne práce do produkčnejších oblastí. S príchodom slovenských robotníkov do baní sa postupne menila i národnostná skladba obyvateľov. Za predmníchovskej SR bol pomer Slovákov a Nemcov asi 1:1. V rokoch 1940-1945 bola Handlová administratívne súčasťou okresu Prievidza, ktorý patrila do Nitrianskej župy so sídlom v Nitre.

Po skončení II. svetovej vojny sa v dôsledku núteného vysťahovania väčšej časti pôvodných nemeckých obyvateľov do Nemecka, a to najmä do mesta Voerde – dnešného partnera a patróna mesta Handlová zmenilo zloženie a výrazne poklesol počet obyvateľov mesta. Ešte v roku 1950 bola Handlová napriek všetkému najväčším sídlom dnešného okresu Prievidza s jej vtedajšími 10 630 obyvateľmi (pre porovnanie, dnešné okresné mesto Prievidza malo vtedy len 6 746 obyvateľov).

Po nástupe komunistického totalitného režimu v 50. rokoch 20. storočia začala socialistická industrializácia a urbanizácia. V rokoch 1949-1960 bola Handlová súčasťou okresu Prievidza, a spolu s ním patrila do Nitrianskeho kraja.

Štatút mesta bol Handlovej opätovne priznaný až v roku 1960. V povojnovom období nastala výrazná industrializácia Hornonitrianskej kotliny, mesto sa stalo dôležitým centrom palivovo-energetického komplexu s banským priemyslom. Došlo i k ďalšiemu nárastu obyvateľstva mesta, ktorý sa zastavil v 70. rokoch 20. storočia. Kým v roku 1970 malo mesto 17 111 obyvateľov, v roku 1980 to bolo 17 777 a v roku 1991 17 835 obyvateľov. Od 70. rokov 20. storočia teda pozorujeme stagnáciu, pokiaľ ide o rast populácie Handlovej.

Z hľadiska morfológie mesta došlo taktiež k zmenám: jadro, ktoré pôvodne tvorila reazová dedina s námestím, sa rozrástlo do všetkých štyroch smerov svetových strán. Južne a severne od jadra vlastnej Handlovej sa nachádzajú dve mestské časti, ktoré tvoria pôvodné obce Nová Lehota a Morovno (pričlenené k mestu v roku 1976).

Dlhodobá tradícia ťažby a spracovania hnedého uhlia vytvorili jednostranne štruktúrovanú skladbu ekonomickej základne mesta. Celkový útlm baníctva po roku 1989 spôsobil pokles pracovných príležitostí. Baníctvo, kedysi nosný pilier zamestnanosti, nahrádzajú iné priemyselné odvetvia. V meste Handlová je zriadených 5 materských škôl, 3 základné školy, 1 špeciálna škola, 1 základná umelecká škola, Spojená škola s organizačnými zložkami: Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Združená stredná škola obchodu a služieb (zriadená od 1.9.2007) a Gymnázium I. Bellu. Na voľnočasové aktivity sú k dispozícii športová hala, plavárň, futbalový štadión, 8 telocviční (pri ZŠ a SŠ), 3 fitness centrá, novovybudované relax centrum s tenisovými kurtmi, masážnym bazénom, saunou.

V rokoch 1960-1990 bolo mesto súčasťou okresu v rámci Stredoslovenského kraja so sídlom v Banskej Bystrici, kedy prvýkrát v histórii Handlová nepatrila pod správu Nitry. V rokoch 1990-1996 bola Handlová jedným z obvodných centier. Po zmene v usporiadaní štátnej územnej správy v roku 1996 dochádza k ďalšej historickej zmene, keďže Handlová sa stáva v rámci okresu Prievidza prvý raz súčasťou Trenčianskeho kraja.

3.2. Demografia

Podľa počtu obyvateľov v Handlovej (k 1. 1. 2014) bol 17 535. Z uvedeného počtu bolo približne 8632 žien a 8903 mužov.

Demografický prehľad počtu obyvateľov:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celkový počet obyvateľov k 1.1.	17 950	17 924	17 890	17 816	17 748	17 685	17 594	17 535
Počet mužov	9 113	9 102	9 069	9 028	9 003	8 974	8 934	8 903
Počet žien	8 837	8 822	8 821	8 788	8 745	8 711	8 660	8 632

Populačný vývoj mesta Handlová charakterizuje postupný úbytok obyvateľstva.

Do roku 1996 sa počet obyvateľov Handlovej nepretržite zvyšoval. V tom istom nasledujúcom roku dosiahol historicky najvyššiu hodnotu (18 559). Pri poslednom sčítaní obyvateľstva, k 26. máju 2001, mesto Handlová malo 18 018 obyvateľov. K 1. januáru 2007 počet obyvateľov mesta klesol pod 18 000. Od roku 2001 krivka celkového pohybu obyvateľstva mesta zreteľne kopíruje krivku jeho migračného pohybu. Nakoľko z dlhodobého hľadiska sa migračný úbytok obyvateľstva Handlovej zvyšuje, na celkovom úbytku obyvateľstva sa podieľa predovšetkým jeho výsťahovosť. V prvom rade od jeho rozsahu závisí veľkosť celkového úbytku obyvateľstva mesta. Aj odchod istého počtu ďalších mladých ľudí, ktorý by sa neprejavil migračným úbytkom, môže znížiť vývojaschopnosť mesta, schopnosť obnovy ľudského potenciálu, a to nielen z demografického hľadiska. Po prvé, títo ľudia môžu mať deti (pravdepodobne aj budú mať, ak ešte nemajú) a tie mesto potrebuje, ak nechce zaznamenať ďalší úbytok obyvateľstva. Po druhé, mesto môže prísť o ľudský potenciál v širšom slova zmysle. Ľudia, ktorí sa z neho odsťahovali, alebo to ešte urobia, by totiž mohli prispieť k rozvoju mesta, podieľať sa na ňom, a to duchovne i materiálne. Naopak, príchod viacerých mladých rodín alebo dvojíc mužov a žien v reprodukčnom veku by sa mohol neskôr, po istom čase prejavíť významnejším zvýšením počtu narodených obyvateľov mesta. A to by mohlo mať aj ekonomický prínos, prinajmenšom v podobe väčšieho podielu z výnosu dane z príjmov fyzických osôb, takzvanej podielovej dane. Ľudia, o ktorých mesto prichádza ich odsťahovaním, je viac, ako by mu populácia mohla vynahradiť z vlastných zdrojov. Mesto totiž v podstate od roku 1997 zaznamenáva prirodzený úbytok obyvateľstva, keďže viac Handlovčanov za rok zomrie, ako sa narodí. Aj hrubá miera prirodzeného prírastku klesá. Populácia Handlovej teda vymiera.

Z dlhodobého hľadiska sa počet novonarodených obyvateľov mesta Handlová znižuje. Kým v prvej polovici 90. rokov sa za jeden kalendárny rok narodilo priemerne

204 osôb, od roku 2001 iba 140. V roku 2006 sa narodilo o 53 obyvateľov mesta menej ako v roku 1991.

Znižovanie pôrodnosti v populácii mesta vyplýva aj z porovnania hodnôt hrubej miery pôrodnosti. Kým v prvej polovici 90. rokov pripadalo na 1 000 obyvateľov štatistického stredného stavu priemerne 11 živonarodených, od roku 2001 ani nie 8 (7,7). V roku 2006 to bolo 7,5 a to je pod úrovňou celoslovenského priemeru (10,0) i väčšiny miest Slovenska. Zo 138 miest nižšiu hrubú mieru živorodenosti malo iba 11.

Úroveň pôrodnosti je závislá jednak od štruktúry obyvateľstva a jednak od jeho celkovej situácie (súhrnu životných a iných podmienok). Vzhľadom na vývoj vekovej štruktúry populácie Slovenska, prvého z tejto dvojice faktorov, malo už v 90. rokoch 20. storočia dôjsť k štatisticky relevantnému zvýšeniu pôrodnosti. O akávalo sa totiž, že po etné skupiny narodených v 70. rokoch dosiahnu vek najvyššej sobášnosti a to by sa malo zákonite prejaviť zvýšením počtu novonarodených. Pod vplyvom sociálno-ekonomických zmien, ku ktorým došlo po druhom roku 1989 (druhý z dvojice faktorov), sa však reprodukčné správanie populácie zmenilo. Úroveň pôrodnosti na Slovensku sa zvýšila o čosi neskôr, ako sa predpokladalo. V rokoch 2003, 2004 a 2005 sa narodilo viac živých detí ako v predchádzajúcom roku. Dôvodom toho je, že sa postupne uskutočňujú sobáše, ku ktorým by ľudia pristúpili už v 90. rokoch, keby nemali iné priority alebo preferencie, a zákonite aj pôrody.

V populácii Handlovej sa počet novonarodených medziročne zvýšil v rokoch 2003 a 2005. Môžeme sa len domnievať, že to súvisí s „odkladom pôrodov do vyššieho veku.“

Počet nových úmrtí v populácii Handlovej zväčša kolíše od 150 do 190 (osôb ročne). Jeho vývoj nemá jednoznačnú smer, len jeho vývojová krivka mierne stúpa. Jednotlivé medziročné prírastky alebo úbytky zosnulých obyvateľov mesta sa až na niektoré prípady pohybujú v rozsahu jednej alebo dvoch desiatok osôb, výnimkou (iba tri razy) predstavujú viac ako 30 osôb. V priemere ide o 20 osôb. Domnievame sa, že výkyvy sú skôr náhodné, nemajú povahu zákonitosti. Ich veľkosť môže byť ovplyvnená aj výskytom náhodných úmrtí alebo, naopak, ich absenciou.

Z dlhodobého hľadiska sa v populácii mesta zvyšuje aj hrubá miera úmrtnosti. Vrchol dosiahla v roku 2005, keď na 1 000 obyvateľov stredného stavu pripadlo až 11 zomretých. Už v roku 2006 to však bolo približne 9 (podľa údajov štatistického úradu 8,93‰ stredného stavu obyvateľstva mesta) a to je menej, ako predstavuje vtedajší celoslovenský priemer (9,9‰) i priemer okresu Prievidza (9,5‰). Zo 138 miest Slovenska malo vyššiu hrubú mieru úmrtnosti.

Za problém obyvateľstva Handlovej však možno považovať pomerne vysokú úroveň dojenej úmrtnosti. V roku 2006 tu štatisticky na 1 000 živonarodených pripadlo 15 zomretých detí do jedného roka. Takáto miera dojenej úmrtnosti je vysoko nad úrovňou celoslovenského priemeru (6,6). Zo slovenských miest ju ešte vyššiu malo iba 23. Aj v prípade Handlovej to je možné odôvodniť predovšetkým (neoficiálne) nezanedbateľným podielom rómskeho etnika.

Sťahovanie alebo migrácia obyvateľstva jednej územnej jednotky sa na rozdiel od prirodzeného pohybu týka nielen jej samej, ale aj populácie za jej hranicami. Do akej miery sa jednej alebo druhej strane týka, závisí od toho, v akom pomere sú dve skupiny jej obyvateľov – prisťahovaní a vysťahovaní.

Základnou mierou migrácie je migračné saldo, ktoré vyjadruje rozdiel počtu prisťahovaných a počtu vysťahovaných z nejakej územnej jednotky za istý čas. Ak

výsledok má kladnú hodnotu, ide o migračný prírastok alebo zisk obyvateľstva s ahovaním. Ak záporný, hovoríme o migračnom úbytku alebo strate obyvateľstva s ahovaním.

Ešte za iatkou 90. rokov Handlová s ahovaním získavala obyvateľov, keď sa do mesta prisťahovalo viac ľudí, ako sa z neho odsťahovalo. Od roku 1995 mesto začalo zažívať migračný úbytok obyvateľstva. Ani v rokoch 1997 a 1999 migračný prírastok nenadobudol významné hodnoty (2 obyvateľia) a v roku 2003 rozdiel po tu prisťahovaných a po tu odsťahovaných dosiahol nulový výsledok. Len od roku 2000 mesto s ahovaním stratilo o 48 obyvateľov viac, ako získalo od roku 1991. Ročne takto stratí priemerne 8 obyvateľov. Jednotlivé hodnoty migračného salda i jeho medziročných prírastkov alebo úbytkov však značne kolíšu, čo migračné správanie obyvateľstva robí menej pochopiteľným a vysvetliteľným ako jeho reprodukčné správanie. Najväčší migračný úbytok Handlová zažila v roku 2005, hoci sa do mesta v ten rok prisťahovalo pomerne veľa ľudí. Po ňom odsťahovaných totiž dosiahol rekordnú hodnotu (283). čo viedlo k vysťahovalectvu takéhoto rozsahu, nie je jasné. Domnievame sa však, že môže ísť aj o fenomén odchodu mladých ľudí v produktívnom veku za prácou do ekonomicky vyspelejších krajín, ktorý sa začal prejavovať po vstupe Slovenska do Európskej únie, čomu nasvedčuje aj to, že aj v roku 2006 sa z mesta odsťahovalo pomerne veľa ľudí, dokonca najviac po rokoch 2005 a 1991. Migračný úbytok za tento rok dosiahol podstatne menšiu hodnotu len vďaka tomu, že sa sem prisťahovalo najviac ľudí od roku 1994.

Mesto starne. V roku 1991 (podľa všetkého už dlho predtým a ešte istý čas potom) to bolo naopak. Kým v predproduktívnom veku bola štvrtina populácie mesta, v poproduktívnom veku bolo 16% populácie. V absolútnom vyjadrení to znamená, že detí bolo 1,5-krát viac ako dôchodcov. Je dokonca možné, že ide najmä o bezdetných ľudí, ktorí sa rozhodli presťahovať sa s cieľom natrvalo sa usadiť a mať deti. Nezabúdajme, že obyvateľia Slovenska sa oproti mnohým iným krajinám sťahujú zriedkavejšie. Priemerný našinec sa nesťahuje niekedy raz za život. Aj jedna zmena bydliska mu stačí.

Tri hlavné skupiny obyvateľstva podľa veku sú:

1. predproduktívny vek predstavuje 0 – 14 rokov;
2. produktívny vek je u mužov 15 – 59 rokov a u žien 15 – 54 rokov;
3. poproduktívny vek je u mužov 60 rokov a viac a u žien 55 rokov a viac.

Vo väčšine prípadov sa vysokým podielom obyvateľstva v produktívnom veku vyznačujú také regióny, kde sa už kedysi, v minulosti, sústreďovali najväčšie zdroje pracovnej sily.

Oproti roku 1991 je medzi obyvateľmi mesta o 44% menej detí a, naopak, o takmer 27% viac starých ľudí. Takéto zmeny vo vekovej štruktúre znamenajú, že populácia štatisticky starne. Starnutie populácie, ako sa tento jav nazýva, má závažné sociálno-ekonomické dôsledky.

Je všeobecne známe, že úroveň života, medicíny i zdravotnej starostlivosti zaznamenali taký vzostup, že každá ďalšia generácia sa môže v priemere dožiť aj o niekoľko rokov vyššieho veku. To znamená, že osôb v poproduktívnom veku, ktorý v podstate zodpovedá dôchodkovému veku, neubúda toľko, koľko by inak ubudlo, zatiaľ čo tento vek postupne dosahujú populácie silné povojnové ročníky a do produktívneho veku „dospievajú“ stále menšie skupiny narodených v 80. a 90. rokoch minulého storočia. Kým v roku 1991 na 100 detí do 14 rokov pripadalo 65 poproduktívnych obyvateľov

Handlovej, v roku 2006 o celých 82 viac, t. j. 147. Tento ukazovateľ sa nazýva index starnutia a vzostup jeho hodnoty signalizuje starnutie populácie.

Z miest okresu má index starnutia nižší iba Prievidza (134,8), takže z tohto hľadiska je Handlová vo výhode oproti Bojniciam i Novákom.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Pri poslednom sčítaní obyvateľstva, v máji 2001, Handlová mala nižšiu vzdelanostnú úroveň obyvateľstva ako zvyšok okresu Prievidza. Priemer zvyšku okresu však vylepšuje pomerne vysoká vzdelanostná úroveň obyvateľstva okresného mesta. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta a zvyšku okresu Handlová má relatívne viac obyvateľov so stredoškolským vzdelaním bez maturity i takých, ktorí majú iba základné vzdelanie. Je pravdepodobné, že štatistiku mesta zhoršuje pomerne početné rómske etnikum. Vzhľadom na to, že mesto má podstatne viac obyvateľov rómskej národnosti, ako uvádzajú oficiálne zdroje, vzdelanostná úroveň populácie mesta je ešte nižšia, ako vyplynulo z posledného cenzu v roku 2001. Na druhej strane, oproti zvyšku okresu mesto má percentuálne menej obyvateľov s maturitou i s vysokoškolským vzdelaním. V okresnom meste žije väčšina (53%) vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov okresu.

Ak odhliadneme od detí do 16 rokov, ľudí, ktorí svoje vzdelanie neuviedli, alebo žiadne nemajú, najmenej každý tretí obyvateľ Handlovej mal v čase sčítania stredoškolské vzdelanie bez maturity (38%).

Je pravdepodobné, že ľudí bez školského vzdelania i tých so základným vzdelaním bude stále menej. V prvom prípade môže ísť najmä o najstarších členov populácie a tí postupom krátkeho času zomrú. V druhom prípade sa zasa ukáže, že stále viac členov populácie po absolvovaní povinnej školskej dochádzky pokračuje v štúdiu. Je isté, že od roku 2001 sa vzdelanostná úroveň populácie mesta zvýšila. Ľudia, ktorí v tom čase mali iba základné alebo stredoškolské vzdelanie, totiž mohli pokračovať v štúdiu. Koľko obyvateľov mesta za ten čas absolvovalo strednú alebo vysokú školu, však nie je známe.

Podiel stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov Slovenska sa zvyšuje

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

Zloženie obyvateľstva mesta Handlová podľa pohlavia nevybojuje z celoštátneho priemeru. Aj väčšinu mestskej populácie predstavujú ženy. To sa zdôvodňuje predovšetkým po etnologickej prevahou žien v poprodaktívnom veku nad rovnako starými mužmi. Štruktúra obyvateľstva mesta a zvyšku okresu podľa pohlavia. Ak sa deti týchto žien z mesta odsťahovali, alebo ešte len odsťahujú, zabezpečí starostlivosť o ne podľa všetkého prípadne mestu. Aj keď tomuto môže viesť vysťahovalectvo.

Inú ako slovenskú národnosť síce nemalo ani jedno percento obyvateľstva mesta, no tento údaj nemôže zodpovedať skutočnosti. Údajne asi až 90% z 800 obyvateľov rómskej osady je rómskeho pôvodu. Za tohto predpokladu len v osade žije približne 720 Rómov a to je viac ako 4,5-násobne viac oproti údajom zo sčítania obyvateľstva 2001. Takáto veľká odchýlka oficiálnych údajov od skutočnosti vyplýva z toho, že jednak sa k tejto národnosti nemuseli prihlásiť všetci Rómovia a jednak mnohí príslušníci tejto menšiny nemuseli ohlásiť svoj pobyt v meste. Oproti máju 2001 Rómov môže byť podstatne viac aj preto, že majú priemerne viac detí ako „väčšinová“ populácia. Na druhej

strane sa môžu dožiť ove a nižšieho veku. Zdravotný stav vä šiny ob anov rómskej národnosti je totiž oproti nerómskej populácii Slovenska horší.

Náboženská štruktúra obyvate stva

Handlová sa vyzna uje nezvy ajne nízkym podielom obyvate stva rímskokatolíckeho vyznania. Pri poslednom s ítaní udu nepredstavovali ani 45% populácie mesta. To je hlboko pod úrov ou priemeru zvyšku okresu (74,8%) i celoslovenského priemeru (68,9%).

Príslušníkov najvä šej cirkvi na Slovensku tu je dokonca menej ako udi bez vyznania. Ateisti predstavujú 46% obyvate stva mesta. Je otázne, pre o to tak je a i ide o udi bez vyznania alebo najmä o udi neochotných prihlási sa k nejakému vierovyznaniu. Náboženské zloženie obyvate stva rómskej národnosti by bolo nepodstatné, aj keby sme akceptovali neoficiálny údaj o jeho po etnosti. Evanjelici predstavujú iba 2,3% obyvate stva mesta, príslušníci ostatných cirkví ani jedno percento.

3.3. Ekonomická charakteristika územia

Ekonomická výkonnos a zamestnanos v meste Handlová a tiež rámci celého okresu Prievidza je vo ve kej miere na alej sústredená v priemyselných odvetviach, v zna nej miere v baníckom priemysle (v ktorom však dochádza dlhodobo k útlmu).

Na druhej strane, váha služieb významne zaostáva za celoslovenským priemerom. Nielen pre vývoj zamestnanosti v meste je ur itým problémom s tým súvisiaca úzka špecializácia pracovnej sily. Vývoj v Hornonitrianskych baniach Prievidza, a. s. (HBP) je tak skôr rizikom vo vz ahu k zamestnanosti v meste Handlová a v celom okrese Prievidza.

Miera podnikate skej aktivity fyzických osôb je v Handlovej nízka (pod úrov ou celoslovenského priemeru) a stále nekompenzuje problémy zamestnanosti v meste spôsobované najmä utlmovaním ažby HBP vrátane Bane Handlová. Pozitívnejším trendom vo vz ahu k zamestnanosti je relatívne vysoká miera mobility pracovnej sily.

Mesto Handlová významnejšie nezasahuje administratívnymi reguláciami do podnikania (okrem stanovovania prevádzkového asu v prevádzkarniach v obchode a službách). Priamo však finan ne zasahuje do podnikate ského prostredia vyrubovaním viacerých miestnych daní a poskytovaním dotácií a iných finan ných transferov právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikate om. Priaznivým signálom aj pre investorov je, že mesto Handlová získalo ratingové hodnotenie spoločnosti CRA Rating Agency (filiálky Moody's) s výh adom stabilný, konkrétne dlhodobý medzinárodný rating BA+, dlhodobý lokálny rating na úrovni Aa3.sk a krátkodobý lokálny rating na úrovni skP-1. Mesto Handlová získalo takéto hodnotenie napriek tomu, že objem kapitálových výdavkov mesta a spôsob ich financovania v posledných rokoch považuje Moody's z dlhodobého h adiska za ažko udržateľné. Rýchlo rastúce kapitálové výdavky mesta totiž mesto vo zvýšenej miere financuje aj z úverov, tým výrazne zvyšuje dlhovú zá až mestskej samosprávy. Rastúci dlh mesta vytvára stále vyššie nároky na zdroje potrebné na krytie splátok istín z úverov a financovanie úrokov zvyšujúcich výdavky samosprávy.

3.4.Sociálna charakteristika územia

Celková a v rámci nej aj dlhodobá nezamestnanosť sa v meste Handlová postupne znižuje, ostáva vyššia ako je celoslovenský priemer a výraznejšie aj ako je priemerná miera nezamestnanosti v okrese Prievidza. Súvisia s ňou nemalé sociálne problémy a riziká. Najviac „postihnutými“ a ohrozenými dlhodobou nezamestnanosťou v meste Handlová sú občanovia v dvoch veľkých skupinách: úzko špecializovaní (najmä) na baníctvo s ťažkosťami rekvalifikovať sa a ťudia s nijakou alebo minimálnou kvalifikáciou, málo prispôsobiví a s nedostatoknými pracovnými návykmi (v značnej miere Rómovia).

Ohrozenou skupinou dlhodobej nezamestnanosti sú preto bývalí a predpokladá sa, že aj súčasní, zamestnanci HBP v strednom a pred dôchodkovom veku, ako aj ďalší úzko špecializovaní pracovníci v subjektoch, ktoré sú do určitej miery naviazané na HBP. Určité tlaky na vyššiu nezamestnanosť v meste a jeho okolí môžu vyplývať z predpokladaného utlmovania ťažby, produkcie a zamestnanosti v HBP.

Najťažšie zamestnanostnou skupinou občanov sú však ťudia s minimálnou kvalifikáciou a chýbajúcimi pracovnými návykmi a najťažšie prispôsobiví. Týka sa to predovšetkým ľudí spomedzi relatívne veľkej rómskej komunity v meste, osobitne približne 600 Rómov žijúcich v rómskej osade v lokalite Banícka kolónia. Riešenia problémov súvisiacich s rómskou osadou súvisia aj ďalšími cieľmi v oblasti vzdelávania, či napríklad rozvoja bývania a infraštruktúry. Mesto aj v spolupráci s neziskovými organizáciami, vrátane rómskych, hľadá možnosti riešenia kumulujúcich sa problémov.

Osobitným problémom do budúcnosti je rýchle starnutie populácie Handlovej (obdobne ako v mnohých iných častiach Slovenska), pričom sa predpokladá prehĺbenie tohto trendu. Rýchle zvyšovanie indexu starnutia v Handlovej je vážnym rizikom. financovaním rastúcich nárokov starších do budúcnosti v sociálnej, zdravotnej a dlhodobej starostlivosti. Jedným z dôležitých predpokladov zabezpečovania rastúcich nárokov, ktoré vyplývajú zo starnutia populácie, je a v budúcnosti bude (vytvorenie podmienok pre) využitie potenciálu pre domácu opatrovateľskú a ošetrovateľskú starostlivosť v meste a okolí. Táto situácia v súvislosti nie je na rozdiel od kapacít inštitucionálnej starostlivosti v meste Handlová dostatočne rozvinutá.

3.5. Infraštruktúra

3.5.1. Zásobovanie vodou

Mesto je v súasnosti zásobované pitnou vodou zo skupinového vodovodu (SKV) Handlová, ktorý zásobuje pitnou vodou obyvateľov Handlovej a Malej Lúče, v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. B. Bystrica, závod Prievidza.

Samostatný menší vodovod s vlastným zdrojom má miestna časť Morovno. V SKV Handlová sa využívajú z miestnych zdrojov len pramene Mlynská dolina, Tri studničky a Schneiderova lúka.

Kvalitný vodný zdroj v Bralskom tuneli sa nevyužíva, pretože nie je možné zabezpečiť jeho hygienickú ochranu. Väčšina potrieb je zabezpečená dodávkou vody z vodárenskej nádrže Turčok.

3.5.2. Kanalizácia

Na území mesta Handlová je vybudovaná jednotná kanalizačná sieť. Vzhľadom na problémy, vyplývajúce z nedostatočnej kapacity OV Handlová, sú problémy v kalovom hospodárstve riešené odvozom kalov na OV Prievidza.

Na systém verejnej kanalizácie je napojený bytový fond s počtom 17 060 obyvateľov.

OV Handlová spracováva odpadové vody pre 16 943 zo 17 698 obyvateľov, t.j. cca. 96 % obyvateľov. Kapacita kanalizácie a OV je nedostatočná, čo sa prejavuje pretekaním cez odľahovacie komory a nedostatočným čistiacim efektom na OV Handlová. Na zaťaženie územia odpadovými vodami sa však okrem bytového fondu podieľajú aj niektoré podniky. Zároveň spôsobuje taktiež vypúšťanie odpadových vôd z podniku SUB Ba a Handlová, ktoré vypúšťané, t.j. nepredistené odpadové vody z pohostinstva "Pod stanicou" a z domov na Železniárskej ulici, ako aj ďalšie nedoriešené lokality.

Na odvodnenie a likvidáciu splaškových odpadových vôd navrhuje ÚPN Handlová kanalizačný systém budovaný a rozširovaný podľa etapizácie rozvoja mesta. Kanalizačná sieť pre nové lokality IBV, HBV, vybavenosti a priemyslu sa navrhuje systémom delenej kanalizácie gravitačným spôsobom. Komunálne odpadové vody budú naďalej istené na MB OV Handlová. V rámci napojenia splaškovej kanalizácie z novonavrhovaných lokalít bude potrebné aktuálne posúdiť kapacitné možnosti existujúcej kanalizácie a zabezpečiť jej postupnú rekonštrukciu po konzultácii so StVS, OZ Prievidza. Problémy v odkanalizovaní mesta Handlová rieši štúdia „Handlová – verejná kanalizácia, oprava, rekonštrukcia a rozšírenie stokovej siete a OV“.

Návrh regulatívov pre realizáciu zámerov odvedenia a istenia odpadových vôd podľa ÚPN predpokladá najmä: zabezpečiť požadovanú úroveň istenia odpadových vôd na OV Handlová - zvyšovať podiel napojených obyvateľov v sídlach s verejnou kanalizáciou; zabezpečiť postupnú rekonštrukciu nevyhovujúcich častí kanalizačnej siete za účelom oddelenia balastných a dažďových vôd, ktoré narúšajú činnosť OV; pre trasu kanalizačnej siete navrhovanej na rekonštrukciu resp. pre nové kanalizačné zberače je potrebné vytvoriť územné podmienky vo verejnom priestranstve; vybudovať kanalizačnú sieť na odvedenie dažďových vôd v novonavrhovaných lokalitách; pre nové lokality IBV, HBV, vybavenosti a priemyslu riešiť odvedenie splaškových vôd napojením na existujúcu kanalizačnú sieť; v urbanistickom obvode 9 (Nová Lehota) vybudovanie kanalizácie s

vlastnou MB OV; v UO 8 – Morovno sa navrhuje vybudovať systém delenej kanalizácie s následným napojením splaškovej kanalizácie na pripravovanú stavbu „Sústava na odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v okrese Prievidza“ atď.

Investičná stratégia odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v Trenčianskom kraji podľa pripravovaných projektov vodárenských spoločností predpokladá primárnu potrebu rekonštrukcie kanalizácie a rozšírenie OV Handlová.

3.5.3. Zabezpečenie územia energiami

Teplo

Mesto Handlová schválilo v roku 2006 Koncepciu rozvoja tepelného hospodárstva mesta Handlová (2006).

Dominantnými subjektmi v podnikaní v energetike podľa zákona č. 657/2004 sú v meste Handlová tieto subjekty:

a) KMET Handlová a.s. s 12 blokovými, domovými a objektovými plynovými kotlami. Tepelné rozvody tvoria 8 km distribučných sietí, 16 km predizolovaných potrubí a 114 ks kompaktných odovzdávacích staníc. Spoločnosť KMET Handlová, a.s., mala v roku 2005 evidovaných 122 odberateľov tepla, pričom z tohto počtu 82 % boli bytové objekty. Tieto sa podieľajú na spotrebe tepla predaného spoločnosťou KMET Handlová, a.s. 83%-ným podielom. KMET Handlová, a.s. je s výnimkou 4 výmenkových staníc aj vlastníkom teplárenskej infraštruktúry na území mesta. KMET teplom na ústredné vykurovanie a teplou úžitkovou vodou zásobuje asi 60 % obyvateľov mesta.

b) Handlovská energetika s.r.o. (HE), ktorá bola až do realizácie obnovy tepelného hospodárstva v roku 2004 dominantným dodávateľom tepla. V roku 2005 bola prevedená modernizácia zdroja, zmena inštalovaných výkonov a diverzifikácia palivovej základne na biomasu-drevoštiepku a zemný plyn.

c) Ostatné zdroje tepla, ktoré neslúžia na podnikanie v tepelnej energetike: Bytové domy, IBV, OV, drobné výrobné prevádzky, ktoré patria do sústavy decentralizovaného zásobovania teplom (DZT)

Plyn

Na území Handlovej sa nenachádzajú žiadne zariadenia na výrobu vykurovacích plynov ani ich žiadne zásobníky. Handlová je zásobovaná zemným plynom zo sústavy VTL plynovodov SR. Hlavným zdrojom zemného plynu pre riešené územie je VTL plynovod Prievidza – Žiar nad Hronom – Banská Bystrica – Brezno (DN 300, PN 25).

V súčasnosti je vo väčšine obcí Handlovej doliny možnosť napojenia domácností na plynovodnú sieť. Ukončujú plynifikáciu majú všetky obce Handlovej doliny, podiel napojenia bytových domácností v obciach sa pohybuje na približne 70 % úrovni. V meste Handlová je realizovaná plynifikácia na väčšine územia mesta a z celkového množstva trvale obývaných bytov 6 185 je na plynovú sieť napojených 3 995 bytov, čo predstavuje 64% napojenosť domácností.

Alternatívnym zdrojom tepla v týchto obciach je elektrická energia, pevné palivo, ale aj návrat ku klasickým zdrojom ako je drevo, najmä v podhorských obciach, ktorých obyvatelia oraz častejšie budú nahrádzať nové médiá, najmä z ekonomických dôvodov.

Návrh koncepcie zásobovanie plynom a návrh nových plynových zariadení vychádza z predpokladu, že v návrhovom období r. 2020 bude ako hlavná palivová

základ a pre zdroje tepla ZPN (zemný plyn naftový). Efektívne využitie plynu je možné s navrhovanými rozvojovými plochami pri využití stávajúcich a realizácii nových plynárenských zariadení potrebných pre bezpečnú dodávku plynu. Navrhovaná potreba plynu pre jednotlivé navrhované funkčné plochy vyžaduje realizáciu nových plynárenských zariadení, predovšetkým regulačných staníc a miestnych rozvodov plynu.

Elektrická energia

Zdrojom elektrickej energie v okrese Prievidza je tepelná elektrárňa v Zemianskych Kostoľanoch (ENO). Elektrická stanica v Bystrici rozvádza elektrinu vyrobenú v ENO diaľkovými linkami 220 kV (Križovany, Suchá, Považská Bystrica), linky 110 kV slúžia pre zásobovanie územia hornej Nitry. Územie mesta Handlová je zásobované elektrickou energiou z rozvodnej stanice 110/22 kV – Handlová.

ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja z roku 1998 predpokladal v etape do roku 2005 s rekonštrukciou transformovne Handlová. Zmeny a doplnky ÚPN VÚC TSK č. 1/2004 počítajú na roky 2005-2007 s viacerými modernizačnými investičnými výdavkami na území elektrární Nováky.

3.5.4 Dopravná infraštruktúra

Dopravná poloha mesta Handlová je výrazne ovplyvnená pozíciou na spojnici Hornonitrianskej a Žiarskej kotliny v úzkom priestore uzavretom pohoriami Vtácník zo západnej strany, Kremnické vrchy z juhovýchodnej a pohorím Žiar zo severovýchodnej strany.

Dopravne je priestor mesta Handlová najotvorenejší v smere na sever a severozápad do Hornonitrianskej kotliny a Prievidze. V ostatných smeroch vytvárajú spomínané pohoria výrazné morfológické bariéry, limitujúce možnosti dopravných prepojení mesta s jeho blízkym i vzdialenejším okolím.

Handlová leží mimo kúrových vnútroštátnych dopravných trás západovýchodného smeru a mimo paneurópskych multimodálnych dopravných koridorov. Ažij však môže z polohy na medzinárodnom dopravnom koridore západovýchodného smeru (zhodnom s cestou medzinárodného významu E-572) v trase: územie R – Trenčín – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom. Mesto pretína železnica prepájajúca priestor Hornej Nitry s Turčianskou kotlinou v trase: Prievidza – Handlová – Turčianske Teplice. Handlová leží mimo magistrálnych železničných trás medzinárodného a celoštátneho významu. Z hľadiska polohy v nadradenej dopravnej sieti Slovenskej republiky je pre mesto významnejšia cestná sieť.

V nadradenej cestnej sieti reprezentovanej trasami budovanej diaľnicovej siete a siete rýchlostných ciest je pozícia mesta Handlová zdôraznená polohou na rýchlostnej ceste R2 vedenej v trase štátna hranica R / SR Drietoma – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – (v peážii s R1) – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Z celkovej plánovanej dĺžky 349 km je v súčasnosti v trase R2 stavebne dobudovaných (v plnom profile – štvorpruh) 8 km medzi mestami Nováky a Prievidza. Vzdialenosť mesta k najbližšej diaľnici (D1) je 78 km.

Poloha mesta Handlová vo vzťahu k sieti letísk je daná vzdialenosťou k najbližšiemu letisku s pravidelnou osobnou leteckou dopravou v Sliači (cestná

vzdialenosť 46 km), ktoré však v súčasnosti ponúka iba 1 pravidelnú leteckú linku (Sliač – Praha). Vzďalenosť medzinárodného letiska Bratislava je 174 km. Letisko Úkrníská nachádzajúce sa pri Prievidzi má len regionálny význam a neposkytuje možnosti pre pravidelné letecké spojenie. Na území mesta leží letisko Morovno, ktoré slúži len pre poľnohospodárske účely.

Vodné cesty sa v blízkosti mesta nenachádzajú. Najbližší verejný prístav vnútrozemskej vodnej dopravy v Komárne je vzdialený 161 km po železnici a 157 km po cestnej sieti.

Vzhľadom na veľkosť populácie mesta Handlová, koncentráciu výrobných i nevýrobných aktivít v meste a jeho okolí ako i vzhľadom na polohu v regionálnej štruktúre Slovenska mesto Handlová pôsobí ako pomerne významný dopravný uzol východnej časti okresu Prievidza s úlohou dôležitého zdroja i cieľa a nákladnej i osobnej prepravy. Je centrom priemyslu a stredného školstva, ako i sídlom služieb a obchodu. Vďaka týmto aktivitám je Handlová centrom dennej dochádzky zo širokého okolia, ktoré kladie nároky na hromadnú prímestskú dopravu, ako i cestnú sieť v dochádzke individuálnou dopravou osobnými automobilmi.

Cestná doprava

Pre mesto Handlová má cestná infraštruktúra kľúčovú úlohu vzhľadom na podrozvinutú železničnú infraštruktúru vo východnej časti VÚC Trenčín. Mestom prechádza cesta I/50 v smere R – Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom – Zvolen –

Lučenec – Košice – Ukrajina, ktorá má dominantne západovo-východný smer, avšak v priestore mesta Handlová má lokálne severo-južný priebeh. Uvedená cesta I. triedy vytvára severo-južnú dopravnú os mesta, s úlohou hlavnej vnútrozemskej zbernej komunikácie a zároveň tvorí bariéru oddeľujúcu navzájom západnú a východnú časť mesta.

V severnej časti mesta sa nachádza mestská časť Morovno, ktorá je obsluhovaná cestnou komunikáciou III/050071, pripájajúcou sa na cestu I/50 mimo územia mesta (v obci Ráztoň). Táto situácia je nevyhovujúca, dopravné prepojenie mestskej časti Morovno s mestom je problematické, a to aj z hľadiska možnosti prepojenia mestskou hromadnou dopravou.

Nadregionálne vzťahy sú zabezpečené hlavne vyššie uvedenou cestou I. triedy, mesto Handlová zatiaľ nie je priamo napojené na sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Úsek cesty I. triedy I/50 Nováky – Prievidza (v peňaži s cestou I/64) v dĺžke 8 km bol prebudovaný na štvorpruh s parametrami rýchlostnej cesty. Tento stav však nespĺňa potreby napojenia mesta a regiónu z hľadiska nadregionálnej cestnej dopravy. Vzďalenosť Handlovej k najbližšiemu súvislejšiemu úseku rýchlostnej cesty (R1) 27 km.

Kostrou mestského systému cestných komunikácií je priebeh cesty I/50, doplnený o hlavné zberné miestne komunikácie, navzájom prepájajúce jednotlivé okrsky mesta. Cestná sieť mesta je do značnej miery prispôbená komplikovanému reliéfu, v ktorom sa mesto nachádza a čiastočne i železničnej trati, ktorá pretína intravilán mesta a vytvára líniovú bariéru v sieti cestných komunikácií. Stav mestských komunikácií mesto rieši postupnou rekonštrukciou.

Vzhľadom na rastúci trend objemu cestnej prepravy na priebehu cesty I/50 mestom (ul. Prievidzská, ul. 29. augusta a Žiarska) je kritickou okolnosťou, že komunikácia

je v správe SSC. Aktuálna podoba územného plánu mesta po ťa okrem vedenia rýchlostnej cesty R2 západne od intravilánu mesta tiež s preložkou cesty I/50, ktorá sa od pôvodnej trasy cez mesto bude odklá a severne od intravilánu mesta, povedie súbežne s rýchlostnou cestou R2 západne od mesta a na pôvodnú trasu sa pripojí medzi intravilánom mesta a mestskou as ou Nová Lehota.

Železni á doprava

Mestom Handlová vedie jednoko ajná železni á tra regionálneho významu 3. kategórie . 145 Prievidza – Handlová – Horná Štub a, ktorou je región napojený na nadregionálnu železni nú tra Prievidza – Chynorany – Lužianky – Šurany – Nové Zámky a na nadregionálnu železni nú tra Hronská Dúbrava – Vrútky. Tra . 145 nie je elektrifikovaná.

Vzh adom na priemyselný charakter regiónu Hornej Nitry majú všetky železnice prioritný význam v nákladnej doprave, význam pre osobnú dopravu je len druhoradý. K ú ovým regionálnym železni ým uzlom je Prievidza. Oblúk železni nej trate . 145 pretína intravilán mesta, ale vzh adom na reliéfne pomery je v intenzívne zastavanej oblasti mesta tra iasto ne nesená estakádou. Výraznejšie bariéry vytvára železni á tra iba v priestore železni nej stanice západne od centra mesta. V južnej ásti železnica vytvára oblúk, ktorý predstavuje do istej miery priestorovú bariéru, a v miestach úrov ového križovania so železni nou tra ou iasto ne i bariéru v cestnej sieti mesta, vzh adom na intenzitu železni nej dopravy však len minimálnu. Jediným miestom, kde železnica vytvára výraznejšiu bariéru v cestnej sieti s potrebou riešenia (mimoúrov ovo) je úrov ový prejazd cez tra nad nemocnicou (križovatka Ligetská – L. Novomeského – Železni iarska – M. R. Štefánika).

Nevýhodou polohy mesta Handlová je absencia vysokokapacitnej dvojko ajnej železnice. Vzďalenos Handlovej k dvojko ajnej elektrifikovanej železni nej trati . 180 (Žilina – Košice) po železnici je 57 km, vzďalenos od trate . 120 (Bratislava – Žilina) je 102 km (cez Chynorany a Tren ín), resp. 114 km (cez Zbehy a Leopoldov).

Mesto leží mimo železni ých trás s rýchlikovou dopravou, preto sa železni á doprava významnejšie uplat uje len v prímestskej preprave osôb medzi Handlovou a jej zázemím, v nadregionálnej osobnej doprave železnica má zanedbate ý význam.

Poloha osobnej železni nej stanice vo vzďalenosti cca 400 m severovýchodne od centrálnej mestskej zóny je výhodná, pešia dostupnos centra je cca 10 minút. Železni á stanica je vybudovaná v blízkosti banského podniku. V sú asnom období vzh adom na postupný útlm banskej innosti v regióne nemožno o akáva rast významu železni nej stanice.

Vzh adom na priebeh železni nej trate intravilánom mesta, s tesnou väzbou na obytné ásti mesta sa vytvárajú ideálne podmienky na využitie železnice pre potreby potenciálneho systému integrovanej osobnej dopravy, vo väzbe na regionálny systém integrovanej dopravy s jadrom v meste Prievidza.

Letecká doprava

Na území mesta (v mestskej ásti Morovno) sa nachádza po nohospodárske letisko. S jeho rozšírením i prestavbou sa v sú asnosti neuvažuje. Najbli šie letiská medzinárodného významu s civilnou prepravou sú v Slia i (47 km) a Pieš anoch (113 km).

3.6. Priemysel a poľnohospodárstvo

3.6. 1 Priemysel

Ekonomická výkonnosť a zamestnanosť v meste Handlová a tiež rámci celého okresu Prievidza je vo veľkej miere naďalej sústredená v priemyselných odvetviach, v značnej miere v baníckom priemysle (v ktorom však dochádza dlhodobo k útlmu). Na druhej strane, váha služieb významne zaostáva za celoslovenským priemerom.

Pretrvávajúcu vysokú mieru industrializácie (jednu z najvyšších na Slovensku) potvrdzujú údaje porovnávajúce odvetvovú štruktúru zamestnanosti v okrese Prievidza a v priemere na Slovensku. V roku 2005 bola váha priemyslu v okrese Prievidza až o približne 20 percentuálnych bodov vyššia než bol celoslovenský priemer a naopak, podiel služieb na celkovej zamestnanosti bol v okrese o cca 20 percentuálnych bodov nižší ako priemerný na Slovensku. Uvedená veľká váha priemyslu v okrese Prievidza a tiež v meste Handlová naďalej súvisí s ťažbou, ktorú majú v regióne Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. (HBP), ťažiacie hnedé uhlie aj na území Handlovej (ťažobný úsek Handlová). HBP patria medzi najstaršie bane na Slovensku, v ktorých sa ťažila prvá priemyselná ťažba uhlia (v Handlovej už v roku 1909). Ťaží sa v nich hnedé uhlie s výhrevnosťou 13,0 MJ/kg. V súčasnosti sa pohybuje ročná ťažba uhlia vo výške 450 000 t ročne. Útlm ťažby v banskom podniku HBP, ktorý je najväčším banským podnikom na Slovensku (v roku 2003 vyrábalo 79% uhlia vyrobeného na Slovensku) je výrazný (i keď menší ako v ostatných baniach na Slovensku). Kým napríklad v roku 1995 vyťažili takmer 4 mil. t hnedého uhlia, tak v roku 2003 to bolo už iba približne 2,5 mil. t. Predovšetkým kvôli znižovaniu sa vyťažiteľných zásob uhlia sa predpokladá mierne znižovanie jeho ťažby, napríklad do roku 2020 na cca 2 mil. t.

Vzhľadom na obmedzenia obchodu s uhlím v EÚ, problémy s odbytom energetického uhlia mimo Elektrárne Nováky (ENO) (v dôsledku odstavenia blokov 3 a 4) a ďalšie rizikové faktory môže dôjsť k nepriaznivejšiemu vývoju. Vývoj v HBP je rizikom napríklad vo vzťahu k zamestnanosti, keďže v ťažobnom úseku Handlová je zamestnaných približne 600 zamestnancov.

Z podnikov, ktoré majú na rozdiel od HBP sídlo v Handlovej, má najvyššie tržby a najviac zamestnancov spoločnosť GeWiS Slovakia, s. r. o., ktorej hlavnou činnosťou je výroba kovových komponentov pre automobilový priemysel. Napríklad, z pohľadu ročných tržieb za rok 2005 práve tento podnik výrazne dominuje medzi spoločnosťami, ktoré majú sídlo v Handlovej. Výrazne zaostáva spoločnosť KMET, a. s., ktorá dosiahla v roku 2005 druhé najvyššie tržby, ktorá zabezpečuje pre mesto Handlová zásobovanie teplom a teplou úžitkovou vodou.

Firma GeWiS je podľa údajov za rok 2005 aj najväčším zamestnávateľom v Handlovej spomedzi spoločností sídlacích v meste, pričom má porovnateľnú váhu na zamestnanosti ako ťažobný úsek HBP Handlová (podľa neoficiálnych údajov). Pre ekonomický potenciál mesta nie je najlepšou vizitkou, že ďalšími najväčšími zamestnávateľmi sú subjekty nekomerčného charakteru: mesto Handlová, či napríklad Spojená škola. Navyše na mesto je naviazaných niekoľko ďalších subjektov, ktoré sú tiež nie bezvýznamnými zamestnávateľmi v meste Handlová. Napriek tomu platí, že ďalšie utlmovanie banskej činnosti si vyžaduje výraznejšiu mieru diverzifikácie v meste Handlová.

Jedným z dôvodov je stále relatívne veľa zamestnanosť v ťažobnom úseku HBP Ba a Handlová (približne 600 zamestnancov). Zámerom mesta je prispieť k zvýšeniu diverzifikácie produkčného potenciálu okrem už zrealizovaného podnikateľského inkubátora aj výstavbou priemyselného parku. Tento projekt by mal podľa prvotných odhadov vyžadovať investície približne na úrovni 100 mil. Sk (najmä do infraštruktúry), ale mesto by ho malo zrealizovať iba za predpokladu získania podpory z EÚ, resp. štátu.

Pre výstavbu priemyselnej zóny je disponibilné územie lokalizované v juhozápadnej časti mesta Handlová (Banícka kolónia). Ide o mestskú štvrť z časti zastavanú prízemnou zástavbou, z ktorej je momentálne pripravených 8 ha pre priemyselnú zástavbu s možnosťou ďalšieho rozširovania. Výhodou územia je skutočnosť, že pozemky sú vo vlastníctve mesta Handlová, v prevažnej miere sú vyatá z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. V rámci územného plánu mesta sú určené na priemyselnú zástavbu, čím sa výrazne skraca projektová a predrealizačná príprava výstavby. Mesto Handlová však potrebuje nájsť aj možnosti na rozšírenie priemyselnej zóny Banícka kolónia, ako aj nové priestory na vytvorenie podnikateľskej zóny.

3.6.2. Poľnohospodárska výroba

Z poľnohospodárskej pôdy najväčší podiel tvoria trvalé trávne porasty. V súčasnosti väčšinu poľnohospodárskeho pôdneho fondu obhospodaruje Agroprodukt Slovakia a.s. Handlová. V malom sa poľnohospodárska pôda využíva obyvateľmi formou "záhumienok".

Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie obilnín, krmovín, kukurice a repky olejnej.

V živočíšnej výrobe prevláda chov hovädzieho dobytku na pasienkoch. Väčšina hospodárskych budov v areáloch bývalých družstiev je dnes v prenájme súkromných osôb, ktoré tu majú zriadenú priemyselnú prevádzku. Samostatne hospodáriacich roľníkov sa v meste Handlová nachádza 6, ktorí sa zaoberajú živočíšnou výrobou (chov a predaj domácich zvierat - husí, kačíc a kureniec). V katastri mesta Handlová sa nachádzajú pôdy strednej bonity (širšie územie spadá do pôdnoekologickej oblasti Karpaty, pôdnoekologickej podoblasti nižšie pohoria a pôdnoekologického regiónu Žiar a Handlovská kotlina). Väčšina pozemkov je vyatá z PPF.

Index poľnohospodárskeho potenciálu využívania pôdnoekologických oblastí a regiónov je 21 – 30. Index expozície poľnohospodárskych plodín ozónu (AOT 40) je v území 5 000 - 7 500 ppb.h-1. Z celkového hodnotiska obmedzenia intenzívnej poľnohospodárskej činnosti je možné konštatovať, že územie má silne až stredne limity a nízky až stredný potenciál využívania územia na intenzívnu poľnohospodársku činnosť.

3.7. Služby

V meste Handlová je nízka váha služieb, ktorá je okrem iného daná aj nedostatkom rozvinutými službami cestovného ruchu. Jednou z nevyužitých možností sú služby cestovného ruchu, spojené baníckou históriou v meste. V meste Handlová sa tiež nachádza niekoľko pamätihodností a iných zaujímavých kultúrno-historických miest, napríklad Rímsko-katolícky sv. Kataríny, Rímsko-katolícky kostol sv. Mikuláša (Nová Lehota) a Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie.⁷⁸ Taktiež prírodný potenciál okolia mesta Handlovej je rozmanitý pre pešiu turistiku, cykloturistiku alebo lyžovanie (rekreačné stredisko Remata).

Osobitné možnosti pre cestovný ruch v Handlovej sú dané priaznivým potenciálom v okolí mesta v rámci hornej Nitry, najmä v Bojniciach. Mesto Handlová sa v rámci svojich marketingových aktivít zapojilo do viacerých regionálnych združení pôsobiach na hornej.

Zvyšovanie váhy cestovného ruchu by však mohlo by dosiahnuté systematickejšim koordinovaním propagácie a iných vzájomne koordinovaných aktivít, ktoré sa týkajú atraktívnych miest v blízkom okolí v rámci hornej Nitry (národná kultúrna pamiatka Bojnický zámok, Kúpele Bojnice, ZOO Bojnice, Remata a iné).

3.7.1. Sie maloobchodu a ubytovacích služieb

Z ve koobchodných a maloobchodných zariadení sa v meste Handlová nachádzajú predajne potravín, mäsiarstva, predajne ovocia a zeleniny, kvetinárstva, drogerie a predane farieb a lakov, predajne tla e a tabakových výrobkov a predajne ostatného rozli neho tovaru.

Z verejných stravovacích zariadení a pohostinstiev sa v meste Handlová nachádzajú reštaurácie, hotel, penzión, ubytov a), pohostinstvá, bistrá a bufety.

3.7.2. Školstvo

V Handlovej pôsobí 5 materských škôl, 3 základné školy, 1 špeciálna základná škola a 3 stredné školy. Zria ovate om materských a základných škôl je mesto Handlová, zria ovate om špeciálnej základnej školy Krajský školský úrad v Tren íne, zria ovate om 2 stredných škôl Tren ianský samosprávny kraj a 1 stredná škola má súkromného zria ovate a.

V zria ovate skej pôsobnosti mesta sa nachádza aj základná umelecká škola, centrum vo ného asu, školské kluby detí pri základných školách a školské jedálne pri základných a materských školách.

MATERSKÉ ŠKOLY

Na území mesta pôsobí 5 materských škôl, ktorých zria ovate om je mesto Handlová. Žiadna z materských škôl nemá právnu subjektivitu. Pri každej materskej škole je zriadená školská jedále . Školské jedálne tiež nemajú právnu subjektivitu.

Na území mesta sa nenachádza žiadna súkromná, ani cirkevná materská škola.

K 15.9.2007 navštevovalo materské školy v Handlovej spolu 393 detí. Na 5 materských školách sa nachádza spolu 17 tried. V jednej materskej škole je priemerne 3,4 triedy a 78,6 die a a. V školskom roku 2006/2007 pôsobilo na materských školách 38 pedagogických zamestnancov, 13 nepedagogických zamestnancov a 16 zamestnancov školských jedální.

V priestoroch materskej školy na Mostnej ulici pôsobia súkromné detské jasle Ove ka a súkromná prá ov a Ove ka. V materskej škole na Morovnianskej ceste pôsobí pobo ka mestskej knižnice a Materské centrum Lienka.

ZÁKLADNÉ ŠKOLY

V meste pôsobia 3 základné školy zriadené mestom Handlová a 1 špeciálna základná škola zriadená Krajským školským úradom v Tren íne. Všetky základné školy

majú právnu subjektivitu – mestské základné školy sú zriadené ako rozpočtové organizácie mesta.

Na území mesta sa nenachádza žiadna súkromná, ani cirkevná základná škola. Pri základných školách pôsobia školské jedálne a školské kluby detí. Pri špeciálnej základnej škole pôsobí Špeciálna pedagogická poradňa.

K 15.9.2007 navštevovalo základné školy v Handlovej 1 414 žiakov. V školách bolo 62 tried, čo znamená priemerne necelých 21 tried na jednu školu. Na jednu školu pripadalo priemerne 22,81 žiaka. Špeciálnu základnú školu s 8 triedami navštevovalo 66 žiakov. V základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta pôsobilo 101 pedagogických, 21 nepedagogických a 16 zamestnancov školských jedální.

Školské kluby detí pri základných školách mali spolu 8 oddelení a navštevovalo ich 235

STREDNÉ ŠKOLY

V meste pôsobia 3 stredné školy. Trenčiansky samosprávny kraj je zriaďovateľom Gymnázia Ivana Bellu a Spojenej školy, Lipová 8 (s organizačnými zložkami Združená stredná škola obchodu a služieb, Lipová 8 a Stredná priemyselná škola Lipová 15). Gymnázium obsahuje

4-ročný aj 8-ročný študijný odbor. Združená stredná škola obchodu a služieb poskytuje vzdelanie v 4-ročných odboroch s maturitou (obchodná akadémia, mechanik počítačových sietí, mechanik strojov a zariadení, mechanik silnoprúdových zariadení), v 3-ročných učebných odboroch (strojný mechanik – zváranie, mechanik opravár – stroje a zariadenia, murár, krajčír – dámske odevy, technickoadministratívny pracovník, elektromechanik – stroje a zariadenia, mechanik elektronických zariadení), v 2-ročnom nadstavbovom štúdiu so získaním maturity v odboroch technickoekonomický pracovník, odevníctvo, strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení, elektrotechnika – výroba a prevádzka strojov a zariadení, elektrotechnika – elektronické zariadenia) a v 2-ročnom dennom pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu v odbore sociálno-právna inžinierska. Stredná priemyselná škola obsahuje 4-ročné študijné odbory s maturitou (elektrotechnika, technické a informatické služby v strojárstve a technické lýceum).

Jedinou súkromnou školou v Handlovej je Súkromná stredná odborná škola, Poštová 58. Vo vzťahu k strednému školstvu nemá mestská samospráva zriaďovateľskú pôsobnosť.

V Handlovej nemá zastúpenie žiadna vysoká škola, ani centrum celoživotného vzdelávania.

UMELECKÉ ŠKOLSTVO A VO VNÚTORNÉ A SOUVISLÉ AKTIVITY PRE DETI A MLÁDEŽ

V meste pôsobí Základná umelecká škola a Centrum voľného času, obe ako rozpočtové organizácie zriadené mestskou samosprávou. Na Základnej umeleckej škole na Poštovej 58 existujú 4 odbory: hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický.

K 15.9.2007 navštevovalo školu 294 žiakov.

Centrum voľného času Relax na ul. F. Nádaždyho 2 sa zameriava na záujmovú činnosť v krúžkoch, kurzoch a kluboch, organizuje príležitostné podujatia, rekreačné a relaxačné aktivity, prázdninové tábory a sústreďenia, aktivity pre nezamestnanú mládež. V centre existujú 3 oddelenia: Oddelenie spoločenských vied a estetiky, Oddelenie prírodovedy a techniky a Oddelenie telovýchovy a športu.

K 1.11.2007 pôsobilo v Centre vo ného ásu Relax 27 záujmových útvarov s 364 lenmi. V školskom roku 2006/2007 sa na príležitostných podujatiach organizovaných centrom zú astnilo 8 641 ú astníkov. V školskom roku 2006/2007 malo centrum 4 interných pedagogických zamestnancov, 4 prevádzkových zamestnancov a 14 externých vedúcich záujmových útvarov.

Krúžky pôsobia aj na materských a základných školách. Letné prázdninové pobyty pre deti od 6 do 15 rokov ponúka detské westernové meste ko Geronimo (Pstruháre). Jazdecké tábory a rôzne kultúrne podujatia organizuje jazdecký klub Navaho (Rázto no).

3.7.3. Zdravotníctvo

Mesto Handlová je zdravotnou starostlivos ou vybavené na uspokojivej úrovni.

Základom pre poskytovanie ambulantnej a ústavnej lie ebno-preventívnej starostlivosti je *Súkromná nemocnica Handlová, s. r. o.*, v rámci ktorej sú:

- lôžkové oddelenia (interné oddelenie, gynekologicko-pôrodnické oddelenie, novorodenecké oddelenie, OAIM a detské oddelenie)
- spoločné lie ebné a vyšetrovacie zložky (radiodiagnostické oddelenie, fyziatricko-rehabilitačné oddelenie, oddelenie klinickej biochémie a dve sonografické pracovisk)
- odborné ambulancie (gastrofibroskopicko-endoskopická ambulancia, chirurgická ambulancia – jednod ová chirurgia, ambulancia detskej alergológie, onko-gynekologická ambulancia, sexuologická ambulancia, traumatologická ambulancia, interná ambulancia, ORL ambulancia a algeziologická ambulancia)
- neštátne zdravotnícke zariadenia so sídlom v objekte polikliniky (dve ambulancie praktických lekárov pre deti a dorast, dve gynekologické ambulancie, dve ambulancie praktických lekárov pre dospelých, chirurgická ambulancia, zubná ambulancia a urologická ambulancia)

Okrem nemocnice poskytujú v meste Handlová zdravotnú starostlivos alšie zdravotnícke zariadenia:

- *Zdravotné stredisko na Morovnianskom sídlisku* (gynekologická ambulancia, ortopedická ambulancia, o ná ambulancia, ORL ambulancia, dve ambulancie praktických lekárov pre deti a dorast, ambulancia praktického lekára pre dospelých a súkromná zubná ambulancia)
- *Zdravotné stredisko so sídlom pri Bani Handlová* (dve zubné ambulancie a dve ambulancie praktických lekárov pre dospelých)
- *Zdravotné stredisko na Partizánskej ulici*, ktorého vlastníkom je mesto Handlová (zubná ambulancia a zubné laboratórium)
- neštátne zdravotnícke zariadenia so sídlom v objekte lekárne Herba, ulica Okružná 5A (ambulancia praktického lekára pre dospelých, ftizeologická ambulancia a diabetologická ambulancia)
- neštátne zdravotnícke zariadenia so sídlom v objekte lekárne Barbora, ulica SNP . 2 (ambulancia praktického lekára pre dospelých a psychiatrická ambulancia)

Osobitne uvádzame od konca roku 2004 fungujúcu *ADOS Erika – Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti*, ktorá poskytuje komplexnú ošetrovateľskú starostlivos pre ob anov mesta a obyvateľov obcí Handlovskej doliny.

V meste Handlová pôsobí aj *Miestny spolok Slovenského erveného kríža* (zameraný na poskytovanie prvej pomoci pri rôznych podujatiach, nábor darcov krvi apod.) a ob ania mesta majú dostupné aj tri lekárne.

Pre ob anov mesta Handlová sú v blízkom okolí dostupné aj alšie zdravotnícke zariadenia – predovšetkým v okresnom meste Prievidza a Nemocnica s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach.

3.7.4. Kultúra

Mesto Handlová realizuje kultúrne aktivity a vytvára priestor pre ich realizáciu predovšetkým prostredníctvom svojich príspevkových organizácií – Domu kultúry mesta Handlová a Mestskej knižnice. V meste pôsobí aj viacero alších kultúrnych inštitúcií a organizácií. Na území mesta sa nachádza viacero kultúrnych pamiatok a pamätihodností.

MESTSKÉ KULTÚRNE INŠTITÚCIE

Dom kultúry mesta Handlová na Námestí baníkov organizuje kultúrne podujatia a poskytuje priestory pre kultúrne a spoločenské aktivity. Jeho súčasťou je kino a filmový klub. Kapacita kinosály, ktorá je využitá aj ako sála pre divadelné predstavenia, je 440 miest. V priestoroch Domu kultúry sa nachádzajú dve spoločenské sály, itáre vhodná na organizovanie výstav, klubová a hudobná miestnosť a hvezdáre .

Na území mesta sa nachádzajú dve kultúrne strediská – v Morovne (kapacita 80 miest) a v Novej Lehote (kapacita 40 miest).

Mestská knižnica sídli v Dome kultúry tvoria ju tri oddelenia: oddelenie vedenia, doplnovania a spracovania fondov, oddelenie pre dospelých itateľov a oddelenie pre deti a mládež. Knižnica má tri pobočky – v Morovne, v Novej Lehote a na Morovnianskej ceste. V roku 2006 mala knižnica 2 210 registrovaných itateľov (12,4% z obyvateľov mesta) a jej knižničný

fond pozostával z 59 053 titulov. Knižnica má 6 zamestnancov.

V Handlovej vysiela televízia 3TV. Vysielateľom je spoločnosť Seperdeo vita TV, s. r. o., ktorej 100%-ným vlastníkom je mesto Handlová.

Na kultúrnych aktivitách v meste sa podieľajú aj alšie mestské organizácie – Základná umelecká škola, Centrum voľného času Relax, základné a materské školy.

INÉ KULTÚRNE INŠTITÚCIE A ORGANIZÁCIE

V Handlovej pôsobí súkromné múzeum na ul. Gagarina 14, ktorého vlastníkom je Ján Procner. Múzeum obsahuje 400 exponátov z histórie mesta a z baníckej innosti. Súčasťou múzea je galéria 70 drevorezieb Jána Procnera.

Z alších organizácií sa na kultúrnych aktivitách v meste podieľajú Miestny odbor Matice slovenskej (hudobné a literárne súťaže), tanečný súbor Volcano, občianske združenie Spoločnosť Country 2000 (organizácia kultúrno-športových podujatí) a Spolok karpatských Nemcov v Handlovej (spevácky súbor Grünwald).

Na území mesta vyvíjajú innosť aj alšie občianske združenia: Občianske združenie Na vašej strane, Občianske združenie RVAK Handlová, n. o., 85. zbor skautov a skautiek v Handlovej, Handlovský banícky spolok, Občianske združenie SUNO EÚ Seno o Európe,

Ob ianske združenie REHA – Infoagentúra, Ob ianske združenie „Demokracia Slovensko“, Ob ianske združenie Materské centrum Lienka, Ob ianske združenie ROSA – spoločnosť rómskych detí, Ob ianske združenie Paradi – Roma.

KULTÚRNE PAMIATKY

Na území mesta sa nachádza pamiatková zóna, niečo ako národných kultúrnych pamiatok a väčšie množstvo miestnych pamätihodností.

Pamiatková zóna (sídliisko Juh) je tvorená obytným súborom v Handlovej, ktorý je charakterizovaný ako ucelený, kompaktné zachovaný urbanistický súbor architektúry socialistického realizmu vybudovaný v rokoch 1954-58 určený pre skupinu ľudí špecifikovanú profesiou a sociálnym postavením. Pamiatková zóna bola vyhlásená Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Trenčíne dňa 1/1996 zo dňa 1.10.1996, ktorá však nenadobudla účinnosť. Rozhodnutím Ministerstva kultúry SR č. MK-9850/20055-400/30530 bolo zmenené vyhlásenie pamiatkovej zóny rozšírením a spresnením jej hraníc.

Pamiatkový úrad SR eviduje v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok na území Handlovej 9 objektov. Ide o rímskokatolícky kostol sv. Kataríny Alexandrijskej na Námestí baníkov, rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša v Novej Lehote, Náhrobník (štrajk 1918) na cintoríne, Tabu a pamätná – štrajk 1918, Pamätník SNP na Námestí baníkov, Dom pamätný (sídlo revolučného Národného výboru) na ul. SNP a pamätná tabu a na tomto dome a dve usadlosti – ľudové domy v Morovne (tehlový a kamenný).

Okrem národných kultúrnych pamiatok eviduje mesto Handlová niečo ako desiatok miestnych pamätihodností na základe vlastného všeobecne záväzného nariadenia.

3.7.5. Šport

Mesto Handlová vlastní športový štadión a krytú plavárňu, ktorú prevádzkuje jej príspevková organizácia Plavárňu. V meste sa nachádza športová hala s posilovňou, kolkáreň, futbalový štadión, športová strelnica, telocvičňa pri základných a stredných školách, fitnesscentrá.

V meste a v obciach mikroregiónu pôsobí viacero športových klubov a oddielov: Basketbalový klub Baník Handlová, Školský Basketbalový klub, TJ Slovan kolkársky oddiel, TJ Sokol TMG (stolný tenis), Športový klub futbalu Baník Handlová, Plavecký klub, TJ Sokol oddiel športovej gymnastiky, Šachový klub, TJ Sokol Volejbalový klub, Združenie technických a športových inštitúcií, Klub rekreačnej telesnej výchovy a športu, Horolezecký klub Prometheus, Jaskyniarsky

klub. Klub slovenských turistov, Kynologický klub Strelnica, Mestský kynologický klub, Základná organizácia, Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny A. Kmeňa, ŠK zdravotne postihnutých PEGAS Remata, Športovo-strelecký klub, Automotoklub, Amatérsky volejbalový klub, Jazdecký klub Navaho, Fitness cyklistický klub, Mestská liga – futbal, Slovenská asociácia stolného futbalu, Slovenská speleologická spoločnosť, Slovenská šípkařská federácia, Futbalový oddiel Starí páni, Airsoftový klub.

Športové krúžky existujú aj na školách a v rámci Centra voľného času RELAX.

3.8. Odpadové hospodárstvo

Mesto Handlová má spracovaný POH do roku 2005, schválený na zasadnutí Mestského zastupiteľstva dňa 28.8.2003.¹⁵² Nadriadený POH Trenčianskeho kraja do roku 2010 nebol krajským úradom ešte vydaný, preto mesto Handlová nemá v súčasnosti aktualizovaný POH mesta.

Dominantným spôsobom zneškodňovania odpadu v meste je skládkovanie. Fyzický zber a odvoz odpadu zabezpečuje spoločnosť HATER-HANDLOVÁ, spol. s r. o., ktorá ho odváža na vlastnú skládku.¹⁵³ Skládka TKO a PTO Handlová sa nachádza v katastrálnom území mesta.

V riešenom území mesta Handlová sa taktiež nachádza niekoľko lokalít nepovolených skládok odpadov a po nich hnojísk. V území sú využívané prirodzené, resp. umelé depresie, opustené lomy a pod., ktoré sú zavázané domovým a stavebným odpadom. V prípade prítomnosti nebezpečných odpadov hrozí riziko znečistenia povrchových a podzemných vôd. Spoločnosť HATER pre mesto zabezpečuje aj ďalšie komunálne služby (údržba, opravy a istenie verejných priestranstiev, miestnych komunikácií, pieskovísk atď.).

Zhodnocovanie komunálneho odpadu v obciach Handlovej doliny je na pomerne nízkej úrovni. Separovaný zber vykonávajú obce dvakrát ročne, v jednotlivých obciach sú odlišnosti v podmienkach separácie a odvozu jednotlivých druhov odpadov. Na zber nebezpečných odpadov slúži v Handlovej zariadenie EKOSKLAD s kapacitou 39,8 t, pričom priemerne sa vyzbierajú 3 t/rok. V Handlovej na triedený zber slúži zariadenie s kapacitou 42 m³ – ide o 6 ks farebne rozlíšených veľkokapacitných kontajnerov na jednotlivé druhy odpadov (pneumatiky, železné kovy, papier, sklo, plasty, keramika, zmesový komunálny a objemný odpad).

Handlová separuje druhotné suroviny minimálne, separácia sa orientovala predovšetkým na sklo. Problém separovaného zberu mal byť podľa Stratégie TUR Združenia obcí Handlovej doliny (2005) komplexne riešený v spolupráci so spoločnosťou HATER Handlová, ktorá pripravuje realizáciu separovaného zberu na záujmovom území. Informácia o súčasnom stave plnenia separácie odpadu v meste Handlová nie je k dispozícii, keďže Program odpadového hospodárstva je spracovaný len do roku 2005.

3.9. Rekreačia a cestovný ruch

Územie má vhodný prírodný potenciál pre rozvoj letnej aj zimnej rekreácie, nemá však dostatočnú infraštruktúru cestovného ruchu, okrem ubytovacích zariadení v lokalite Remata.

Letná rekreácia spojená s kúpaním je možná v rekreačnom stredisku Horský hotel Remata, vybaveným bazenom v exteriéri a krytým bazenom. Rybolov je možný v zastavanom území mesta Handlová, kde sa nachádza vodná nádrž, využívaná na športový rybolov. Vytvorené sú podmienky pre jazdectvo, cykloturistiku a pešiu turistiku trasy nadväzujú na radiály v rámci celého mikroregiónu i širšieho regiónu hornej Nitry. Zimná rekreácia je hlavne sústredená do obce Ráztoň. Stredisko telesne postihnutých športovcov, S.r.o. Ski-TMG Remata je jediným strediskom svojho druhu na Slovensku.

Na území Handlovej doliny sa nachádza množstvo zachovaných prvkov ľudovej architektúry (najmä sýpky a dobové domy), pričom obce Ráztoň, Jalovec, Chrenovec-Brusno, Lipník a Veľká Lúča sa aktívne podieľajú na zachovávaní folklorných tradícií a

zvykov, premietnutých do folklorných predstavení a festivalov. Významne su pamiatky sakrálnej architektury (kostoly, zvonice, kaplnky, kríže, stopy) a pomníky obetiam 1. a 2. svetovej vojny.

V záujmovom území sa rozvíja oblasť remesiel (práca s drevom (košíkárstvo, rezbárstvo, pastiersky riad, hrnčiarstvo, plastiky), sošupolím (košíky a bábiky zo šupolia), zdobenie kraslíc, spracovanie textilu.

Na území mesta Handlová je málo rozvinutá individuálna chatová rekreácia a chalupárstvo. Miestna časť Nová Lehota sa svojim charakterom mení na chatovú a chalupársku oblasť.

Kamenné domy pôvodných obyvateľov sú súčasnými majiteľmi prispôsobované k možným potrebám a rozvoju vidieckej turistiky a ubytovania v súkromí.

V Handlovskej doline je vytvorené informačné miesto pre potreby cestovného ruchu v rámci Informačného centra Združenia obcí Handlovskej doliny v Handlovej.

3.10. Archeologické a paleontologické náleziská, geologické lokality

V záujmovom území sa nenachádzajú žiadne archeologické, paleontologické náleziská ani iné významné geologické lokality.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

4.1. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov – ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie. Vplyv životného prostredia na zdravie ľudí je doteraz len málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v nasledujúcich ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva:

stredná dĺžka života pri narodení

- celková úmrtnosť (mortalita)

- dojčenská a novorodenecká (perinatálna) úmrtnosť

- počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými vývojovými vadami

- štruktúra príčin smrti

- počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení

- stav hygienickej situácie

- šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia

- stav pracovnej neschopnosti a invalidity

- choroby z povolania a profesionálne otravy

Na celkovej kvalite životného prostredia a zdravotného stavu obyvateľstva sa podieľajú viaceré zložky – jednak z hľadiska vplyvov pôsobiacich v rámci širšieho regiónu ako aj vplyvov obytného prostredia v posudzovanom území. Kvalita životného prostredia je jedným z rozhodujúcich faktorov vplývajúcich na zdravie a priemerný vek obyvateľstva. Jej priaznivý vývoj je základným predpokladom pre dosiahnutie pozitívnych trendov v základných ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva.

Základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných podmienok je stredná dĺžka života pri narodení. Predstavuje priemerný počet rokov života novorodenca, ktorý môže dosiahnuť pri rešpektovaní špecifickej úmrtnosti v danom období (resp. nádej na dožitie). Od roku 1994 zaznamenáva stredná dĺžka života v Slovenskej republike trvalý nárast.

Živorodenosť ako počet pôrodov živých detí je obmedzená potratovosťou, obzvlášť umelými potratmi. Čím menej tehotenstiev sa ukončí vonkajším zásahom (interrupcia), tým viac živých detí sa môže narodiť.

V roku 2006 sa v populácii Handlovej interrupciou ukončilo viac ako každé štvrté tehotenstvo (28,2% toho roku pôrodom alebo potratom ukončených tehotenstiev). To je nad úrovňou celoslovenského priemeru (19,5%) i väčšina miest Slovenska.

Zo 138 miest vyššiu úroveň umelej potratovosti malo iba 13. Na 100 narodených tu dokonca pripadalo až 46 umelých potratov a to je 10. najvyššia hodnota medzi mestami. Úroveň umelej potratovosti obyvateľiek mesta teda možno označiť za pomerne vysokú. To sa, pochopiteľne, negatívne odráža na počte novonarodených obyvateľov mesta. Mohol by byť podstatne vyšší, keby nebolo tak veľa umelých potratov. Úroveň umelej potratovosti sa všeobecne dáva do súvislosti aj so stupňom religiozity. Čím vyšší je, tým menšia časť tehotenstiev sa ukončí interrupciou.

Počet nových úmrtí v populácii Handlovej zväčša kolíše od 150 do 190 (osôb ročne). Jeho vývoj nemá jednoznačný smer, len jeho vývojová krivka mierne stúpa. Jednotlivé medziročné prírastky alebo úbytky zosnulých obyvateľov mesta sa až na niektoré prípady pohybujú v rozsahu jednej alebo dvoch desiatok osôb, výnimky (iba tri razy) predstavujú viac ako 30 osôb. V priemere ide o 20 osôb. Domnievame sa, že výkyvy sú skôr náhodné, nemajú povahu zákonitosti. Ich veľkosť môže byť ovplyvnená aj výskytom náhodných úmrtí alebo, naopak, ich absenciou.

Z dlhodobého hľadiska sa v populácii mesta zvyšuje aj hrubá miera úmrtnosti. Vrchol dosiahla v roku 2005, keď na 1 000 obyvateľov stredného stavu pripadlo až 11 zomretých. Už v roku 2006 to však bolo približne 9 (podľa údajov štatistického úradu 8,93‰ stredného stavu obyvateľstva mesta) a to je menej, ako predstavuje vtedajší celoslovenský priemer (9,9‰) i priemer okresu Prievidza (9,5‰).

Za problém obyvateľstva Handlovej však možno považovať pomerne vysokú úroveň dojenскеj úmrtnosti. V roku 2006 tu štatisticky na 1 000 živonarodených pripadlo 15 zomretých detí do jedného roka. Takáto miera dojenскеj úmrtnosti je vysoko nad úrovňou celoslovenského priemeru (6,6). Zo slovenských miest ju ešte vyššiu malo iba 23. Aj v prípade Handlovej to je možné odôvodniť predovšetkým (neoficiálne) nezanedbateľným podielom rómskeho etnika.

Z dostupnej štatistiky vyplýva, že ani životné prostredie okresu Prievidza neumožňuje jeho populácii, aby v štatistickom priemere žila dlhšie ako obyvatelia väčšiny ostatných obvodov Slovenska³⁸. Ukazovateľom je stredná dĺžka života pri narodení, ktorá vyjadruje priemerný počet rokov, ktoré za predpokladu, že sa nezmenia úmrtnostné pomery, prežije práve narodený člen populácie. Stredná dĺžka života pri narodení žien z obvodu Prievidza za obdobie 2000-2003 predstavovala 78,77 roka, čo bola 6. najvyššia hodnota na Slovensku. U mužov to bolo 71,39 roka, čo bola dokonca 2. najvyššia hodnota.

Na úmrtnostných pomeroch obyvateľstva Handlovej sa môžu v nemalej miere odraziť zdravotné špecifiká rómskeho etnika.

Zdravotný stav väčšiny obyvateľov rómskej národnosti je totiž všeobecne oproti nerómskej populácii Slovenska horší. Platí, že Rómovia sa dožívajú v priemere o 15 rokov nižšieho veku ako zvyšok populácie. Muži žijú priemerne 55 rokov, ženy o štyri roky dlhšie. Takáto nízka dĺžka života súvisí so spôsobom života a s tým, v akých podmienkach žijú. Toto zovšeobecnenie sa nepochybne vzťahuje aj na rómsku osadu v Handlovej v mieste bývalej baníckej kolónie, obzvlášť keď mnohí jej obyvatelia neplatia za energiu a vodu.

4.2. Znečistenie ovzdušia

Ovzdušie je najvýraznejšie poškodenou zložkou životného prostredia. Znečistené ovzdušie, najmä v dôsledku silného emisno-imisného zaťaženia zo zdrojov znečisťovania, je potenciálnou hrozbou pre zdravie obyvateľstva.

Mesto Handlová okrajovo spadá do oblasti riadenia kvality ovzdušia pre PM₁₀ a SO₂ vymedzenej v zóne Trenčiansky kraj. Samotný okres Prievidza je zaťažené územie, v ktorom sa vyskytujú významné zdroje emisií.

Kvalita ovzdušia v okrese Prievidza je ovplyvnená predovšetkým existenciou veľkých stacionárnych priemyselných zdrojov znečisťovania ovzdušia pri výrobe a spotrebe elektrickej energie a tepla, spotrebe hnedého a kachleového uhlia a vykurovacích olejov, prispieva aj spaľovanie nafty v nákladných vozidlách a doprava. Existenciou, ktoré prispievajú alebo môžu prispievať k prekročeniu limitných hodnôt pre PM₁₀ sú:

- doprava
- spaľovanie tuhých palív
- zimný posyp ciest

Celkové emisie zo stredných a veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia v Handlovej za rok 2012 (v tonach):

TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
20,58549	25,23329	30,66182	23,36283	1,514756

(zdroj: NEIS)

Pozitívnym vývojom v ostatných rokoch je znižovanie znečisťovania ovzdušia, ktoré sa dosahuje jednak odstavením zdrojov, ale aj realizáciou ochranných opatrení. Úroveň priemerného znečistenia ovzdušia PM₁₀ (ročné koncentrácie) v Handlovej sa pohybuje pod úrovňou limitných hodnôt, denné koncentrácie PM₁₀ presahujú povolený počet prekročení limitných hodnôt cca o 20%, ak však berieme do úvahy limitné hodnoty zvýšené o medzu tolerancie k presahovaniu povoleného počtu prekročení za posledné roky dochádza striedavo, čo je však problém takmer všetkých aglomerácií a zón SR a Európy.

Celková limitná hodnota + medza tolerancie pre SO₂ za celú oblasť riadenia kvality ovzdušia bola výraznejšie prekročená v roku 2002, v ostatných rokoch bola prekročená minimálne. LRV (limitné hodnoty na varovanie) neboli dosiahnuté.

Priamy dopad významného zdroja znečisťovania ovzdušia ENO (SE, a.s. Elektrárne Nováky o.z. Zemianske Kostolany) predstavuje pre Prievidzu a Bystriany

príspevok 20 až 25% a pre Handlovú 10 až 15 % v ročnom priemere. Z pohľadu krátkodobých koncentrácií týmto zdrojom sú najvýraznejšie zaťažené Bystriany a najmenej Handlová.

Medzi hlavné zdroje zneistenia ovzdušia v okrese Prievidza patria:

- Hornonitrianske Bane
- Prievidza, a.s.,
- Baňa a Čiče,
- Baňa a Nováky, o.z.,
- Handlovská energetika s.r.o., Handlová
- Novácke chemické závody a.s., Nováky
- SE, a.s., ENO Elektrárne Nováky o.z., Zemianske Kostolany

4.3. Znečistenie povrchových a podzemných vôd

4.3.1. Povrchové vody

Kvalitou povrchových vôd sa Handlovka radí k veľmi silne znečisteným tokom antropogénneho pôvodu.

V celej svojej dĺžke je tok Handlovky postupne zaťažovaný znečistením bu priamo, alebo z prítokov. Ide najmä o odvody z hospodárskych dvorov, o splachové vody z hnojísk a zo skládok, o vody z priamo vyústených kanalizácií a o odpadové vody z areálu SUB Baňa a Handlová. Tieto vody sú vypúšťané z vyústenia „Pri pekární“ a z vyústenia „pri ŠM Handlová“.

V miestach odberu Handlovka - Handlová a Handlovka - Koš bola nameraná kvalita vody v V. triede kvality takmer vo všetkých ukazovateľoch. K hlavným znečisťovateľom toku patria Baňa a Handlová (vypúšťajú odpadové vody a banské vody), poľnohospodársky priemysel, mesto Handlová a obce Handlovského mikroregiónu, ako pôvodcovia komunálnych odpadových vôd. Inými významnými zdrojmi znečistenia vôd v Handlovej sú Chemika, a.s., Hospodárske dvory Agroproduktu Slovakia, a.s., stabilizačný násep a areál SAD, OV a Slovenka.

Na základe dlhodobého pozorovania je tok Handlovka zaradený do IV. - V. triedy kvality – veľmi silne znečistený tok.

4.3.2. Podzemné vody

Znečistenie podzemných vôd sa viaže predovšetkým na kvartérne sedimenty antropogénne exponovanej nivy Handlovky.

Využitie množstiev podzemných vôd v severnej časti pohoria Vtácník sú zdevastované ťažbou uhlia. Banský priemysel striedavo ovplyvňuje vodné zdroje – pramene Tri studničky, Schneiderova lúka a Veľký Grič. V dôsledku relatívne malej zvodnenosti podložia územia a vplyvom devastácie využitých podzemných vôd v území je krytie potreby pitnej vody územia väčšinou zo zdrojov mimo povodia Handlovky.

Osobitným druhom zvláštnych vôd v území sú banské vody – erpané a voňavé vytekajúce z povrchových a hlbinných baní.

Najbližšie vrty základnej siete SHMÚ vzhľadom na záujmové územie sa nachádzajú v rajóne QN 067 rieky náplavy Nitry vrty 225290 Prievidza - Necpaly a 225291 Prievidza - Necpaly.

225390 Prievidza - letisko. V uvedených vrtoch sa pri chemických analýzach zistili nadlimitné hodnoty Fe celk. (katióny eleza), NH_4^+ (amóniové katióny) a As (arzén). V rajóne V 082 Turianska kotlina a mezozoikum Vekej Fatry sa nachádza vrt 111039 Tur ek KV-ISA, ktorý reprezentuje podzemné vody kvartérnych náplavov Turca a jeho prítokov, ktoré dotujú oblasť Handlovskej doliny. Zneistenie podzemných vôd sa viaže predovšetkým na kvartérne sedimenty antropogénne exponovanej nivy Handlovky.

Stupeň agresivity podzemných vôd v širšom dotknutom území možno hodnotiť ako slabú až silne agresívnu z hľadiska ukazovateľa agresivity (oxid uhličitý, reakcia vody, karbonátová tvrdosť a sírany).

4.4. Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou

Stále viac vystupuje do popredia poškodenie pôd prírodnými procesmi a to hlavne následkom intenzívnej antropogénnej činnosti. Hlavnými negatívnymi faktormi, ktoré ovplyvňujú poľnohospodársku výrobu a environmentálne funkcie sú zhutňovanie a acidifikácia pôd, neúspešné rekultivácie pôd, najmä odvodňovanie, nadmerná chemizácia, divoké skládky, zvýšená veterná a vodná erózia.

Z hľadiska plošnej kontaminácie pôd možno širšie dotknuté územie charakterizovať ako relatívne čisté, nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, lokálne však boli zaznamenané vyššie koncentrácie Cd v pôde.

Odolnosť pôd proti kompácii je stredná. Odolnosť pôdy proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je slabá a stredná a odolnosť pôdy proti intoxikácii alkalicou skupinou rizikových kovov je stredná a silná. Vodná erózia pôd je vysoká, podstatná časť územia mesta Handlová podlieha výraznej erózii.

Významná časť katastrálneho územia Handlovej zaradená do dobývacieho priestoru Bane Handlová a Bane Čiče. Vzhľadom na poddolovanie územia je tu hrozba zosuvov a poklesov povrchu, s čím súvisia i isté obmedzenia pre výstavbu a rozširovanie intravilánu a v týchto častiach územia bola dlhodobo vyhlásená i stavebná uzávera.

4.5 Znečistenie horninového prostredia.

V rámci celoslovenského monitoringu vplyvov banskej činnosti na životné prostredie, z vyhodnotenia v roku 2003 vyplynula skutočnosť, že banská lokalita Handlová patrí k najrizikovejším banským lokalitám v Slovenskej republike. Záujmová lokalita sa nachádza v zosuvnom území, ktoré je navyše zmenené antropogénnymi vplyvmi, najmä navážkami z banskej činnosti. Pod minimálnou vrstvou hliny humusovitej mocnosti 0,10m sú deluviálne sedimenty s rôznou prímесou piesčitej a kamenitej frakcie, vrátane úlomkov uhlia, tuhej konzistencie

4.6 Radónové riziko

Hodnotenú územie sa nachádza v oblasti nízkeho radónového rizika (menej ako 20 kBq.m³).

4.7 Hluk

Hluk je jedným z najvýraznejších ukazovateľov kvality životného prostredia. Najvyššie denné prípustné ekvivalentné hladiny hluku vo vonkajších priestoroch sú pre hluk z dopravy resp. iných zdrojov stanovuje Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. zo 16. augusta 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

V súčasnosti je vysoké zaťaženie obyvateľov mikroregiónu Handlovskej doliny hlukom z cestnej dopravy. Najväčšie zaťaženie spôsobuje doprava - líniový hluk najmä na ceste I. triedy a pozdĺž železničnej trate.

Vo všetkých obciach, ktorými prechádza cesta I. triedy je povolená maximálna rýchlosť 70 km/h na území obce. V Handlovej sú taktiež zaťažené zastavané územia hlukom z nákladnej železničnej stanice. Hluk z cestnej dopravy nad 65 dB ovplyvňuje úbytok zdravia hlavne na križovatkách a pri železničnej a autobusovej stanici.

Na hornej Nitre je hlukovo najzaťaženejším územím aglomerácia Zemianske Kostoany – Nováky – Prievidza. Hlukové pomery v Prievidzi môže výrazne zlepšiť zapustenie cesty I/164 v priestore centra, realizácia južného cestného obchvatu mesta. Problematiku hluku v Novákoch a Zemianskych Kostoanoch, ako aj v Handlovej iasto nelepšia navrhované obchvaty ciest.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. Požiadavky na vstupy

1.1. Záber pôdy

K záberu lesného pôdneho fondu nedôjde.

K záberu po nohospodárskeho pôdneho fondu nedôjde nakoľko stavba sa nachádza v intraviláne mesta Handlová.

Navrhovanou inštaláciou dôjde k trvalému a dočasnému záberu plôch na území a pravoľavého brehu Mlynskeho potoka / viz príloha 6/

Celkovo dôjde k trvalému záberu ostatných plôch, záhrad, zastavaných plôch a nádvorí a záhrad vo výmere 35,68 m²

Celkovo dôjde k dočasnému záberu ostatných plôch, záhrad, trvalých trávnatých porastov, zastavaných plôch a nádvorí, vo výmere 1 555,13 m²

1.2. Spotreba vody

Predmetná stavba nemá nároky na vodu.

1.3. Surovinové zdroje

Stavba bude vybudovaná prevažne z prírodného materiálu – kamenná dlažba (kameň, obloky),

1.4. Energetické zdroje

Predmetná stavba nemá nároky na energiu.

1.5. Nároky na dopravnú a inú infraštruktúru

Pri výstavbe budú využívané existujúce štátne cesty, miestne a územné komunikácie. Cesty budú využívané za účelom prepravy stavebných strojov, opevňovacích materiálov a pod. Iné technické vybavenie územia pri realizácii predmetnej stavby nebude využívané.

1.6. Nároky na pracovné sily

Realizáciou stavby nedôjde k zásadným zmenám prevádzkových podmienok do takej miery aby vznikli nároky na ďalších pracovníkov.

2. Údaje o výstupoch

2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia

Po as výstavby bude zastavané územie obce za a ené prašnos ou pri realizácii výkopových prác, prípadne exhalátmi z mechanizmov.

Po as prevádzky predmetnej vodnej stavby

2.2. Odpadové vody

Po as výstavby ani po as prevádzky predmetnej vodnej stavby nebudú produkované odpadové vody.

2.3. Odpady

Po as výstavby budú vznika odpady zaradené pod a Katalógu odpadov v zmysle zákona . 284/2001 :

- zmiešaného odpadu zo stavieb a demolácií – katalógové íslo O 17 09 04
- odpadu vyprodukovaného pracovníkmi, ktorý môžeme zatriedi , ako zmesový komunálny odpad – *katalógové íslo* : O 20 03 01.

Vzniknuté odpady sa budú likvidova odvozom na skládku tuhého komunálneho odpadu v Handlovej vo vzdialenosti 7 km od stavby .

Prebytok výkopového materiálu resp. zeminy o množstve cca 1 126 m³ sa uloží na trvalú skládku (zásyp p ov uložených v jestvujúcich rokliach) do vzdialenosti 10 km od stavby. *katalógové íslo* : O 17 05 06 Výkopová zemina

Pri odstra ovaní porastov bude celkovo odstránených 53 stromov. Stromy budú sústredené na medziskládky na stavenisku a investorom stavby odpredané.

alej bude pri odstra ovaní porastov odstránených celkovo 68 p ov / 71 t /.

Pne budú odvezené do jestvujúcich rokli do vzdialenosti 10 km od stavby a zasýpané prebyto nou zeminou - *katalógové íslo* : 20 02 03 Iné biologický rozložite né odpady O

Pri odstra ovaní porastov bude odstránených aj 96 t krovia.

Krovie bude sústredené na do asnú skládku na parcele . 843 vo vzdialenosti 1,0 km od stavby a bude ekologicky spracované štiepkovaním a následne zhodnotené odpredajom - *katalógové íslo* : 20 02 03 Iné biologický rozložite né odpady O

Odpady vzniknú aj pri demontáži oplotení na pravej a avej strane Mlynského potoka. as rozobratého oplotení sa použije na do asné oplotenie po as výstavby a zvyšok oplotení sa odvezie do zberných surovín. Celková d ťka oplotení je v sú asnosti 110,6 m. Z toho :

Betón 43,13 m³ = 99,20 t - katalógové číslo : 17 01 01 Betón O
oce 0,8 t - katalógové číslo : 17 04 05 Železo a oce O

S odpadom, ktorý vznikne pri výstavbe bude dodávateľ stavby nakladať v súlade so zák. č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vykonávacími predpismi vydanými na jeho základe.

2.4. Hluk a vibrácie

Určité nepriaznivé vplyvy spôsobované hlukom od mechanizmov je možné očakávať počas výstavby. Počas prevádzky predmetnej vodnej stavby nebude žiadny hluk. V rámci technologickej časti stavby vodného diela sa nepredpokladá inštalácia zariadení, ktoré by mohli byť zdrojom vibrácií.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia bolo volené z nasledujúcich hodnôt a kritérií v tomto postupe:

identifikácia vplyvu v etape výstavby a jeho popis

identifikácia vplyvu počas prevádzky a jeho popis

posúdenie rozsahu pôsobenia identifikovaného vplyvu – dĺžka - krátkodobé trvanie niekoľko týždňov počas pracovných dní, strednodobé - dĺžka trvania niekoľko mesiacov počas pracovných dní, dlhodobé - dĺžka trvania presahuje päť až desať rokov

posúdenie významu identifikovaného vplyvu - nepatrný, málo významný, stredne významný, významný, extrémny

porovnanie v prípade nerealizovania zámeru

3.1. Vplyvy na obyvateľstvo

Predmetná stavba bude mať priaznivý vplyv na kvalitu životného prostredia v danej lokalite z dôvodu, zvýšenia stupňa protipovodňovej ochrany územia pozdĺž projektovanej regulácie potoka Mlynský potok v časti intravilánu mesta Handlová.

Stavba je situovaná v intraviláne mesta Handlová priamo v osídlenej časti mesta, takže počas výstavby bude mať priamy vplyv na bežný život v obyvateľstve.

Nepriaznivé vplyvy počas výstavby spôsobované prašnosťou, hlukom od mechanizmov, vynášaním blata na komunikácie počas daždivého počasia a pod. bude zhotoviteľ stavby aspoň čiastočne eliminovať vhodnou organizáciou práce, istením strojov pri výjazde na cesty a pod..

Uvedené vplyvy budú krátkodobé a narušia kvalitu a pohodu života iba malého počtu obyvateľov. Nepredpokladáme ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľstva danými vplyvmi.

3.2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy geomorfologické pomery

V dotknutom území, ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiska nerastných surovín, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou navrhovanej inosti. Negatívny vplyv zmeny navrhovanej inosti na horninové prostredie, geomorfologické pomery a nerastné suroviny sa nepredpokladá.

3.3. Vplyvy na klimatické pomery

Z dôvodu realizácie a prevádzky navrhovanej inosti, vzhľadom na jej charakter a rozsah, nedôjde k zmene ani závažnému ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom.

Negatívny vplyv navrhovanej inosti na miestne klimatické pomery sa, vzhľadom na jej charakter a rozsah nepredpokladá.

3.4. Vplyvy na ovzdušie

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej inosti sa nepredpokladá vplyv na ovzdušie.

Určité nepriaznivé vplyvy spôsobované prašnosťou je možné očakávať počas výstavby.

3.5. Vplyvy na vodné pomery

Predmetná stavba bude mať priaznivý vplyv na kvalitu životného prostredia v danej lokalite z dôvodu, zvýšenia stupňa a protipovodňovej ochrany územia pozdĺž projektovanej regulácie potoka Mlynský potok v časti intravilánu mesta Handlová.

3.6. Vplyvy na pôdu

Realizácia inosti bude mať počas prevádzky na pôdu lokálny pozitívny vplyv, preto sa minimalizuje riziko jej odnosu pri mimoriadnych vysokých stavoch vody a pri povodňových situáciách.

3.7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V úseku, ktorý je predmetom zámeru úpravy vodného toku chránené druhy rastlín nie sú evidované a ich výskyt sa ani nepredpokladá z dôvodu veľkej synantropizácie vegetácie jeho brehov a priľahlého alúvia.

Z hľadiska zamerania plánovanej inosti je pri posudzovaní dôležitá predovšetkým sprievodná vegetácia v miestnych pomeroch.

Počas realizácie stavby budú z koryta toku odstránené kroviny, ktoré znížia úroveň prietokovej kapacity a vytvárajú miesta pre zachytávanie plávajúcich nečistôt a dreva. Taktiež budú odstránené kroviny a stromy v príbrežnej časti, ktoré majú predpoklad

vyvrátenia sa do koryta po as prietoku ve kých vôd. Za as odstránenej drevinnej vegetácie bude mimo ochranného pásma toku navrhnutá náhradná výsadba.

Navrhovaná innos a úpravy toku zabezpečia trvalý prietok v koryte koryta, čím sa vytvoria priaznivé podmienky na prežitie rôznych druhov po as nízkych m-denných prietokov v zoocenóze teúcej vody, ako aj sprievodnej vegetácie. Zároveň budú vytvorené podmienky pre úkryt živočíchov a rýb v niektorých astiach opevnenia. Úpravami v koryte toku nebudú zhoršené podmienky pre prirodzenú migráciu rôznych druhov.

Pre prevedenie stavebných prác na brehovom opevnení vo všetkých úsekoch bude nutný výrub stromov a dreviny v priestore novo navrhnutého opevnenia brehov. Jedná sa iasto ne o vzrastlé dreviny a náletovú zeľ. Vyrúbaná zeľ bude doplnená vhodnou náhradnou výsadbou po dohode so správcom tokov, príslušným správnym orgánom, poprípade majiteľmi dotknutých pozemkov.

3.8. Vplyvy na krajinu a jej ekologickú stabilitu

Realizáciou navrhovanej innosti nedôjde k významnej zmene krajinnej štruktúry ani scenérie krajiny dotknutého územia oproti súasnému stavu. Nebude tiež zásahom do krajinného rázu širšieho územia, a preto nepredstavuje pre dotknutú krajinu žiaden nepriaznivý vplyv vyvolaný zmenou jej štruktúry, využívania, scenérie, i krajinného obrazu.

3.9. Vplyvy na urbárny komplex a využívanie zeme

Stavba bude vybudovaná prevažne z prírodného materiálu – kamenná dlažba (kame obloky), takže nedôjde k narušeniu okolitého prírodného prostredia. Z uvedeného vyplýva, že realizácia zámeru nebude mať vplyv na urbársky komplex a využívanie zeme.

3.10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Priamo v dotknutej lokalite sa nenachádzajú žiadne pamiatky kultúrnej alebo historickej hodnoty, ktoré by boli cieľom záujmu obyvateľov širšieho okolia alebo návštevníkov dotknutého regiónu.

Realizácia zámeru tak nebude mať žiaden vplyv na kultúrne a historické pamiatky dotknutého územia a jeho širšieho okolia.

3.11. Vplyvy na archeologické náleziská

V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne známe archeologické náleziská, ktoré by mohla realizácia navrhovanej innosti ovplyvniť a nie je ani predpoklad ich výskytu.

3.12. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V dotknutom území sa nenachádzajú ani žiadne známe paleontologické náleziská a významné geologické lokality, ktorých by sa realizácia navrhovanej inosti mohla dotknúť.

3.13. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Ako už z uvedeného vyplýva, priamo v dotknutom území sa nenachádzajú žiadne kultúrne hodnoty hmotnej i nehmotnej povahy a navrhovaná inos svojím charakterom vylučuje vplyv na miestne zvyklosti a tradície.

3.14. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o ur ovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov v prílohe č. 3 stanovuje „Zásady spôsobu ochrany vôd vodárenských zdrojov a inosti poškodzujúce alebo ohrozujúce ich množstvo a kvalitu alebo zdravotnú bezchybnosť“.

V zmysle Metodických pokynov pre ur ovanie ochranných pásiem vodárenských zdrojov podzemných vôd (MŽP SR) sú ur ené zákazy a obmedzenia iností v ochranných pásmach, ktoré vychádzajú z platnej legislatívy pre všetky inosti na tomto území. Navrhovaná inos sa nachádza v lokalite, ktorá nespadá pod ochranné pásma a chránené územia v zmysle hore uvedených zákonov.

3.15. Iné vplyvy

Pri realizácii navrhovanej inosti v dotknutom území nie sú o akávané žiadne ďalšie, ako vyššie uvedené vplyvy, ktoré by mohli ovplyvniť pohodu a kvalitu života obyvateľov dotknutej obce.

Stavebné práce v okolí inžinierskych sietí budú realizované so zvýšenou opatrnosťou tak, aby nedošlo k ich poškodeniu. Realizácia stavebných prác na opevnení koryta toku nevyžaduje realizáciu žiadnych zvláštnych úprav ani nijako neobmedzí možnosť vstupu na priľahlé pozemky osobám so zníženou schopnosťou pohybu.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Počas výstavby môže dôjsť k zvýšeniu zdravotného rizika z hľadiska bezpečnosti, úrovne hluku a čistoty ovzdušia. Zhotoviteľ stavby musí mať stavebný materiál zabezpečený v uzavretých skládkach a priamo na stavenisku pod trvalým dohľadom. Stavenisko musí byť zabezpečené a označené výstražnými tabuľkami so zákazom vstupu na stavenisko. Počas výstavby dôjde ku krátkodobému zvýšeniu prašnosti a hluku prevádzkou stavebných mechanizmov, čím dôjde k dočasnému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva. Stavebné práce budú prevádzkané bezpečnými stavebnými mechanizmami s maximálnou úrovňou hluku do 95 dB.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené

územia

Do hodnoteného územia umiestnenia navrhovanej inosti nezasahujú žiadne ve koplošné ani maloplošné prvky ochrany prírody a krajiny. Navrhovaná innos nezasahuje do žiadnych navrhovaných lokalít tvoriacich Územia európskeho významu a Chráneného vtá ieho územia Taktiež sa v území nenachádzajú chránené vodohospodárske územia, i vodné toky. Z uvedeného vyplýva, že navrhovaná innos nemô e ma vplyv na tieto územia.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Realizácia navrhovanej inosti svojim navrhovaným riešením a umiestnením predstavuje pre životné prostredie dotknutého územia zdroj len málo významných nepriaznivých vplyvov. Sú asne všetky vyvolané nepriaznivé vplyvy vykazujú charakteristiky vplyvov zmiernite ných vhodne nastavenými elimina nými a ochrannými opatreniami

Z h adiska asového pôsobenia o akávaných vplyvov ich možno rozdeli na:

a/ obdobie realizácie výstavby

b/ obdobie prevádzkovania stavby

Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na životné prostredie je spracované v nasledujúcej tabu ke:

Hodnotenie vplyvov pod a ich významnosti, plošného a asového pôsobenia pod a pôvodného zámeru

Prvok	Vplyv	Hodnotenie					
		Po as výstavby			Po as prevádzky		
		–	0	+	–	0	+
Vplyv na obyvate stvo							
Pohoda života	Ruch, hlu nos pochádzajúca zo stavebnej innosti a zmeny dopravnej situácie	-2				0	
	Pracovné príležitosti v dotknutej oblasti		+1			0	
Zdravotné riziká	Hlu nos	-1				0	
	Emisie	0				0	
	Prašnos	-1				0	
	Vibrácie	0				0	
	Odpady	-2				0	
Vplyv na prírodné prostredie							
Horninové prostredie	Narušenie ložísk surovín		0			0	
	Narušenie stability svahov		0			0	
	Zne istenie horninového prostredia		0			0	
	Narušenie geologického podložia		0			0	
Ovzdušie	Emisie do vo ného priestoru		0			0	
	Zmeny prúdenia vzduchu		0			0	
	Zmeny vlhkosti vzduchu		0			0	
	Zmeny teploty vzduchu		0			0	
Povrchové vody	Zne istenie povrchových vôd		0			0	

Handlová – úprava toku Mlynský potok

Podzemné vody	Zneistenie podzemných vôd		0			0	
	Zmena odtokových pomerov		0			+5	
Pôdy	Záber pôd	-2				0	
	Kontaminácia pôd		0			0	
	Erózia pôd		0			0	
Vegetácia	Výrub stromovej a krovinej vegetácie	-2				0	
	Výsadba a starostlivosť o náhradnú vegetáciu			+1		0	
	Ruderalizácia plôch		0			0	
	Zmeny v pestrosti vegetácie			+1		0	
	Krátenie cenných biotopov		0			0	
	Vplyv imisíí	-1				0	
Živoíšstvo	Prerušenie migračných ciest		0			0	
	Vyrušovanie dotknutej fauny	-1				0	
	Prašnosť počas výstavby	-2				0	
	Kontaminácia biotopov		0			0	
	Znehodnotenie cenných biotopov		0			0	
Vplyv na krajinu							
Štruktúra krajiny	Deliaci úinok		0			0	
	Zmena funkčného členenia krajiny		0			0	
Scenéria krajiny	Stavenisko prevádzky	-2				0	
	Krajinný obraz	-1				0	
Chránené územia	Vplyv na chránené územia prírody		0			0	
ÚSES	Zmeny dotýkajúce sa prvkov ÚSES		0			0	
	Vplyv na ekostabilizačnú funkciu prvkov ÚSES		0			0	
	ÚSES						
Ekologická stabilita	Vplyv na ekologickú stabilitu územia		0			0	
Vplyv na urbánny komplex a využitie krajiny							
Sídla	Deliaci úinok		0			0	
	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru sídla		0			0	
	Vplyvy na archeologické náleziská		0			0	
Pohospodárstvo	Záber aktívne obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy		0			0	
	Devastácia pozemkov/dobrá záber pôdy	-1				0	
	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd		0			0	
Lesné hospodárstvo	Záber lesnej pôdy		0			0	
Priemysel a služby	Rozvoj priemyselných a regionálnych aktivít		0				+3
Doprava	Návaznosť na miestne komunikácie		0			0	
	Zaťaženie miestnych komunikácií	-1				0	
	Obmedzovanie dopravy v dôsledku výstavby/prevádzky	-1				0	
Odpady	Množstvo a nakladanie s odpadmi	-2				0	
Rekreácia a cestovný ruch	Vplyv na poskytovanie služieb v dôsledku výstavby/prevádzky		0			0	
Infraštruktúra	Vplyvy na inžinierske siete v území		0			0	

Legenda:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

- 2 málo významný nepriaznivý vplyv, vä šieho kvantitatívneho, územného alebo asového rozsahu, ktorý môže by zmiernený ochrannými opatreniami
- 3 významný nepriaznivý vplyv malého kvantitatívneho, územného alebo asového významu
- 4 významný nepriaznivý vplyv vä šieho kvantitatívneho, územného alebo asového významu, ktorý môže by zmiernený ochrannými opatreniami
- 5 ve mi významný nepriaznivý vplyv ve kého kvantitatívneho, územného alebo asového významu, alebo menšieho kvantitatívneho, územného alebo asového významu, ale nezmiernite ný ochrannými opatreniami
- +1 málo významný priaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo asového rozsahu
- +2 málo významný priaznivý vplyv, kvantitatívne vä šieho rozsahu, dlhodobejšieho charakteru alebo s pôsobením na vä šom území
- +3 významný priaznivý malého kvantitatívneho, územného alebo asového významu
- +4 významný priaznivý vplyv vä šieho kvantitatívneho, územného alebo asového významu
- +5 ve mi významný priaznivý vplyv v kvantitatívnom, územnom alebo asovom ponímaní

Pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa nepreukázal sa nesúladi navrhovanej innosti s príslušnými ustanoveniami uvedených všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ekologická stabilita širšieho územia nebude vplyvom zmeny navrhovanej innosti negatívne ovplyvnená.

Realizácia stavby je charakterizovaná mierne negatívnym vplyvom na ŽP. Zaprí i ujú to najmä presuny stavebných mechanizmov, zemín a hmôt a výkopové prác, asto v blízkosti rodinných domov. Pri týchto innostiach je sprievodným znakom tvorba prachu, zvýšená hlu nos , spalínové plyny, ktoré narúšajú be ný stav okolia a životné prostredie. Uvedené negatíva len z asti môžu by eliminované napr. zvlh ovaním dopravných ciest a racionálnym využívaním stavebných mechanizmov. Uvedený stav je z asového h adiska krátkodobý, t.j. len po as realizácie stavby. V záujme obmedzenia týchto negatívnych vplyvov na minimálnu mieru, je potrebné zo strany dodávate a práce realizova rýchlo za dodržania všetkých kvalitatívnych podmienok a dodržania bezpe nosti pri práci.

Prevádzka navrhovanej innosti nemá negatívne vplyvy v ase uvedenia do prevádzky ani v priebehu jej innosti. Navrhovanú stavnu možno charakterizova pozitívnym vplyvom na životné prostredie, nako ko bude slúži na zvýšenie povod ovej ochrany územia pozd ž regulovaného toku Mlynský potok.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vzh adom k umiestneniu a charakteru navrhovanej innosti sa neo akáva žiaden negatívny vplyv, ktorý by presahoval štátne hranice.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Žiadne uvádzané súvislosti neboli identifikované.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti sú najmä prípadné havárie stavebných mechanizmov. Po as realizácie stavby budú použité stavebné mechanizmy, ktoré obsahujú látky ohrozujúce akos povrchových a podzemných vôd. Zhotovite stavby musí po as výstavby realizova práce a ostatné činnosti v súlade v ustanoveniami vyhlášky M P . 100/2005 Z.z. alším rizikom je vznik mimoriadnej situácie zaprí inený po asím, resp. ostatnými nepredvídate nými situáciami.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti je spojené s realizáciou stavby a spo íva najmä:

- výstavbu realizova na základe projektovej dokumentácie overenej v stavebnom konaní s akceptovaním požiadaviek orgánov štátnej správy a dotknutých organizácií
- výstavbu realizova pod a plánu organizácie výstavby
- zariadenie staveniska umiestni mimo zastavaného územia
- stavebné práce a ostatné činnosti po as výstavby realizova v súlade v ustanoveniami a požiadavkami vyhlášky M P . 100/2005 Z.z.
- stavebný odpad skladova na vymedzených skládkach a prípadný komunálny odpad v kontajneroch
- vzh adom k prácam vo vodnom toku musia by stavebné mechanizmy vo vyhovujúcom technickom stave a dop anie pohonných hmôt a mazív musí by len na plochách vymedzených pre tento ú el
- pri prácach vo vodnom toku a pribrežnej zóne odstráni vegetáciu iba v povolenom rozsahu
- po ukon ení výstavby uvies plochy narušené stavebnou činnos ou do pôvodného stavu, prípadne na poškodených plochách previes ich rekultiváciu
- za odstránené dreviny previes náhradnú výsadbu

Pre splnenie ú elu navrhovanej stavby je potrebné zo strany prevádzkovate a pravidelne vykonáva kontrolu stavby najmä po povodniach a následne vykonáva opravy poškodených astí opevneného koryta a vykonáva pravidelnú údržbu profilu koryta.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa navrhovaná inšpekcia nerealizovala ostalo by prírodné prostredie v pôvodnom stave bez zmien. Tento stav by znamenal permanentné ohrozenie územia mesta Handlová a obmedzoval by jej rozvoj v budúcnosti. Vzhľadom k zvýšeniu frekvencie prívalových dažďov s náhlým nárastom povodňových prietokov by dochádzalo k vybrežovaniu v extraviláne a intraviláne obce. V úsekoch, kde trasa toku nevyhovuje by dochádzalo k atakovaniu brehov s vymieňaním, čím by dochádzalo k škodám na majetku a prípadne aj na životoch obyvateľov.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

ÚPN Handlová navrhuje v zastavanom území mesta hľadá riešenia na ochranu územia pred veľkými vodami.

Pre zabezpečenie tejto požiadavky odporúča predovšetkým dodržať nasledovné zásady:

- pôdny kryt chráni pred vodnou eróziou uplatnením protieróznych pôdoochranných a lesotechnických opatrení;
- zabezpečí realizáciu povrchových protieróznych priekop zachytávajúcich prívalové vody;
- zabezpečí koryto vodného toku proti zosunom pôdy;
- zvýši úroveň starostlivosti o odvádzanie dažďových vôd z územia mesta a mestských častí;
- neupravené úseky vodných tokov rieši s cieľom ochrany intravilánu pred veľkými vodami na Q100 a orné pôdy pre Q20, pretože náhodilé zaplavenie je ekologicko-produkčne žiadúce;
- na toku rieky Handlovka zabezpečí pravidelné odstraňovanie nánosov, opravy poškodených brehov a ošetrovanie brehových porastov s cieľom zabezpečenia ochrany zastavaného územia;
- navrhované lokality IBV, HBV, vybavenosti priemyslu, ktoré sa nachádzajú v inundačnom území neupraveného toku, zabezpečí pred povodňami opatreniami s cieľom zachovať prírodný charakter koryta toku;
- rešpektovať ochranné pásmo min. 6 m od brehovej línie toku Handlovka obojstranne a prítokov min. 4 m od brehovej línie tokov obojstranne;

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Na základe predloženého zámeru a zhodnotenia pozitívnych a negatívnych vplyvov na životné prostredie v súlade so zákonom NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov doporučujeme povojúcejmu orgánu vydať rozhodnutie, že navrhovaná inšpekcia sa nebude posudzovať podľa vyššie uvedeného zákona.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pri zostavení kritérií hodnotenia sa vychádzalo z predpokladu, že každá inosť v záujmovom území môže mať vplyv na stav ktorejkoľvek zo zložiek životného prostredia, ako aj na krajinné-ekologické a socio-ekonomické charakteristiky dotknutého územia.

Posudzovanie navrhovanej inosti sa tak vykonávalo v rozsahu nie len súboru environmentálnych kritérií, kde išlo o súbor kritérií vyjadrujúcich vyvolané vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia, ale aj v rozsahu súboru technických a technologických kritérií, kde zhodnotenie týchto kritérií vyjadriло stupeň a úroveň technického a technologického riešenia navrhovanej inosti. V rozsahu poslednej skupiny hodnotených kritérií sa porovnávali kritéria, ktorými sú vyvolané vplyvy na dotknuté obyvateľstvo zahŕňajúce ako hodnotenie dopadu realizácie inosti na pohodu obyvateľstva.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Pre predmetnú stavbu, požiadal investor - SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, š. p. Odštepňý závod Piešťany, Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek posudzovania vplyvov na životné prostredie o upustenie od variantného riešenia, nakoľko navrhovaná inosť je pomerne jednoznačne definovaná záväzkom a koncom úpravy, jestvujúcim stavom, požiadavkami na prevedenie návrhového prietoku pre kapacitu vodného toku bez možnosti alternatívnych trás.

Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek posudzovania vplyvov na životné prostredie listom . OU-PD-OSZP-2014/012949 zo dňa 1.8.2014 upustil podľa § 22 ods. 7 zákona NR SR . 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od variantného riešenia.

Navrhnutý variant je porovnaný s nulovým variantom (s pôvodným stavom).

Nulový variant

Nulový variant je variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná innos neuskutočila. Pre stanovenie nulového variantu je dôležité poznať v prvom rade súčasný stav a na základe súčasného stavu posúdiť a identifikovať jeho predpokladaný vývoj bez realizácie posudzovanej innosti.

V prípade, ak by nedošlo k realizácii navrhovanej innosti ostalo by prírodné prostredie v pôvodnom stave bez zmien. Tento stav by znamenal permanentné ohrozenie mesta Handlová a obmedzoval by jej rozvoj v budúcnosti.

Variant navrhovanej innosti

Variant navrhovanej innosti predstavuje zvýšenie povodňovej ochrany územia pozdĺž regulovaného toku Mlynský potok.

Navrhovaná innos je pomerne jednoznačne definovaná začiatkom a koncom úpravy, existujúcim stavom, vlastníkmi vzťahmi, požiadavkami na prevedenie návrhového prietoku pre kapacitu vodného toku bez možností alternatívnych trás. Konkrétne sa jedná o úpravu pozdĺžneho sklonu nivelety dna Mlynského potoka tak, aby stredné profilové rýchlosti neprekročili hodnoty dovolenej profilovej rýchlosti pre daný typ opevnenia a zároveň na zvýšenie prietokového profilu koryta tak, aby sa ochránilo územie v predmetnom úseku pred povodňami $Q_{50ro} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ s bezpečnostným prevýšením $h = 0,45 \text{ m}$.

Kapacita stavby : Úprava toku v dĺžke 194,82 m

Hodnotenie bolo vykonané metódou prideľovania číselných hodnôt z bodovej škály od -5 do +5, ktorými sa kvalitatívne vlastnosti kvantifikujú.

Stupnica hodnotenia vplyvov:

- + 5 Veľmi významný priaznivý vplyv, dlhodobý, väčšinou s regionálnym až nadregionálnym dosahom
- + 4 Priaznivý, významný vplyv, dlhodobý, väčšinou s miestnym dopadom, prípadne regionálnym významom
- + 3 Stredne významný priaznivý vplyv, väčšinou s miestnym významom
- + 2 Málo významný priaznivý vplyv, alebo s malou plošnou pôsobnosťou
- + 1 Veľmi málo významný priaznivý vplyv, väčšinou na veľmi obmedzenom území
- 0 Bez vplyvu alebo významovo irelevantný vplyv
- 1 Veľmi málo významný nepriaznivý vplyv, väčšinou na veľmi obmedzenom území
- 2 Málo významný nepriaznivý vplyv, alebo s malou plošnou pôsobnosťou
- 3 Stredne významný nepriaznivý vplyv, väčšinou s miestnym významom
- 4 Nepriaznivý, významný dlhodobý vplyv, väčšinou s miestnym dopadom, prípadne regionálnym významom
- 5 Veľmi významný nepriaznivý vplyv, dlhodobý, väčšinou s regionálnym až nadregionálnym dosahom

Hodnotenie vplyvov

Oblas	Kritérium	Hodnotenie	
		Variant 1	Variant 0
Horninové prostredie	zneistenie horninového prostredia	0	0
Ovzdušie	emisie v ase prevádzky	0	0
	prašnos v ase prevádzky	0	0
Vody	ovplyvnenie kvality podzemných vôd	0	0
	ovplyvnenie odtokových pomerov	+5	0
Pôda	kontaminácia pôdy	0	0
	erózia v ase prevádzky	0	0
Biota	vplyv na biotopy	0	0
	vplyv na faunu	0	0
	vplyv na flóru	0	0
Krajina	využitie krajiny	0	0
	scenéria krajiny a krajinný obraz	0	0
	chránené územia	0	0
	ekologická stabilita krajiny	0	0
Urbárny komplex a využitie krajiny	Sídla	0	0
	Poľnohospodárstvo	0	0
	lesné hospodárstvo	0	0
	Doprava	0	0
	Infraštruktúra	0	0
Odpady	produkované množstvo odpadov	-2	0
	zhodnotenie odpadu	+2	0
Technické a technologické riešenie	celková úroveň technického riešenia	0	0
Obyvateľstvo	pracovné príležitosti	0	0
	Hluk	-1	0
	doprava	-1	0
	rozvoj cestovného ruchu	0	0
	vplyv na zdravotný stav	0	0

Postupnosť vhodnosti variantov pre realizáciu:

Variant 1

Variant 0

Pri porovnaní predloženého riešenia navrhovanej inžinierskej stavby s nultým variantom sa pri celkovom sumarizujúcom hodnotení jednotlivých vyvolaných vplyvov a dopadov **javí realizácia navrhovanej inžinierskej stavby ako najoptimálnejší variant riešenia súčasného stavu.**

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Z uvedených skutočností vyplýva, že navrhovaný zámer je v rámci všetkých posudzovaných aspektov, t.j. environmentálneho, technického ako aj socio-ekonomického, optimálnym riešením predmetnej inosti v predmetnom území.

VI. Mapová a iná dokumentácia

Príloha .1 Mapa umiestnenie navrhovanej inosti

Príloha .2 Prehľadná situácia

Príloha .3 Pozdĺžny profil

Príloha .4 Charakteristické priečne rezy

Príloha .5 Vzorový priečny rez

Príloha .6 Trvalý a dočasný záber pozemkov

VII. Doplnujúce informácie k zámeru

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov

Použitá literatúra:

- Bielek, P. - Šurina, B. 2000. Malý atlas pôd Slovenska. 1. vyd. Bratislava : Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, 2000.
- Lauko, V. 2003. Fyzická geografia Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : Mapa Slovakia, 2003.
- Sobocká, J. red. 2000. Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska (Bazálna referenčná taxonómia). 1. vyd. Bratislava : VÚPOP, 2000.
- Porubský, A. 1991. Vodné bohatstvo Slovenska. 1. vyd. Bratislava : Veda, 1991.
- Zako, M. - Babiaková, Z. - Krajčovičová, . 1989. Vodstvo. In: Plesník, P. red. Malá slovenská vlastiveda 1. Bratislava : Obzor, 1989, s. 116-134.
- Hrnčiárová, T. red. 2002. Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR; Banská Bystrica : SAŽP, 2002.
- Michalko, J. a i. 1984 (a). Geobotanická mapa SSR. 1 : 200 000. 2. SSR (Stará ubov a). 1. vyd. Bratislava : Veda; Slovenská kartografia, 1984.
- Michalko, J. a i. 1986. Geobotanická mapa SSR : SSR. Textová časť a mapy. 1. vyd. Bratislava : Veda, 1986.
- Plesník, P. 1989. Rastlinstvo. In: Plesník, P. red. Malá slovenská vlastiveda 1. Bratislava : Obzor, 1989, s. 142-155.
- Plesník, P. 1995. Fytogeografické (vegetačné) členenie Slovenska. In: Geografický časopis, roč. 47, 1995, č. 3, s. 149-181.
- Ružička, M. a i. 1996. Biotopy Slovenska. Príručka k mapovaniu a katalóg biotopov. 1. vyd. Bratislava : Ústav krajinnéj ekológie SAV, 1996.

- Baláž, I. - Vanková, V. - Kramáreková, H. - Hasprová, M. 2004. Biogeografia. 1. vyd. Nitra : FVP UKF, 2004.
- Kolektív autorov: Atlas krajiny. Ministerstvo životného prostredia Bratislava, 2002, Slov. agentúra životného prostredia Banská Bystrica.
- Čepelák J.: Zoogeografické členenie Slovenska. Veda, Bratislava, 1980.
- Hraško, J., A KOL., 1993: Pôdna mapa Slovenska
- Jedlička, L., Kalivodová, E., 2002: Zoogeografické členenie, terestrický cyklus, Atlas SR, SAV.
- Mazúr, E., Lukniš, M., 1980. Regionálne geomorfologické členenie, mapa 1 : 50 000, vyd. Geografický ústav SAV Bratislava.
- Rapant, S., Vrana, K., Bodiš, D., 1996: Geochemický atlas Slovenska - Podzemné vody, GS SR, MŽP SR., Bratislava, Veda.
- Moody's, 2007: Mesto Handlová. Profil mesta a analýza mesta

Iné zdroje:

- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie
- Zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. 17/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú národné prírodné rezervácie a uverejňuje zoznam prírodných rezervácií
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení vyhlášky č. 492/2006 Z. z.
- Zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 617/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 296/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd
- Vyhláška MŽP SR č. 684/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.
- Vyhláška MŽP SR č. 397/2003 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o meraní množstva vody dodanej verejným vodovodom a množstva vypúšťaných vôd, o spôsobe výpočtu množstva vypúšťaných odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku a o

smerných íslach spotreby vody

- Vyhláška MŽP SR . 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o ur ovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov
- Vyhláška MŽP SR . 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpe ými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- Vyhláška MŽP SR . 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- Zákon . 137/2010 Z. z. o ovzduší
- Zákon . 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR . 310/2013 Z. z o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení vyhlášky . 509/2002 Z. z., vyhlášky . 128/2004 Z. z. a vyhlášky . 599/2005 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR . 284/2001 Z. z, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov
- Zákon . 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MZ SR . 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
- Zákon . 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní po nohospodárskej pôdy a o zmene zákona . 245/2003 Z. z. o IPKZ životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona . 359/2007 Z. z.).

Internetové stránky:

www.sazp.sk<<http://www.sazp.sk>>
www.poda.sk <<http://www.poda.sk>>
www.statistics.sk <<http://www.statistics.sk>>
www.shmu.sk <<http://www.shmu.sk>>
www.air.sk <<http://www.air.sk>>
www.sovs.sk <<http://www.sovs.sk>>
www.sopsr.sk <<http://www.sopsr.sk>>
www.envirogov.sk<<http://www.envirogov.sk>>
www.handlova.sk <<http://www.handlova.sk>>

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Košice, august 2014

IX. Potvrdenie správnosti údajov

Spracovateľ zámeru :

Riešite : KATRING s.r.o

Adresa: ul. Moldavská cesta II, 2413/49, 040 11 Košice

Telefón: +421 905 271 226

e-mail: *katkyselova@gmail.com*

Zodpovedný riešite zámeru :

doc. RNDr. Katarína Kyseľová, PhD.

2. Potvrdenie správnosti údajov

Oprávnený zástupca navrhovateľa:

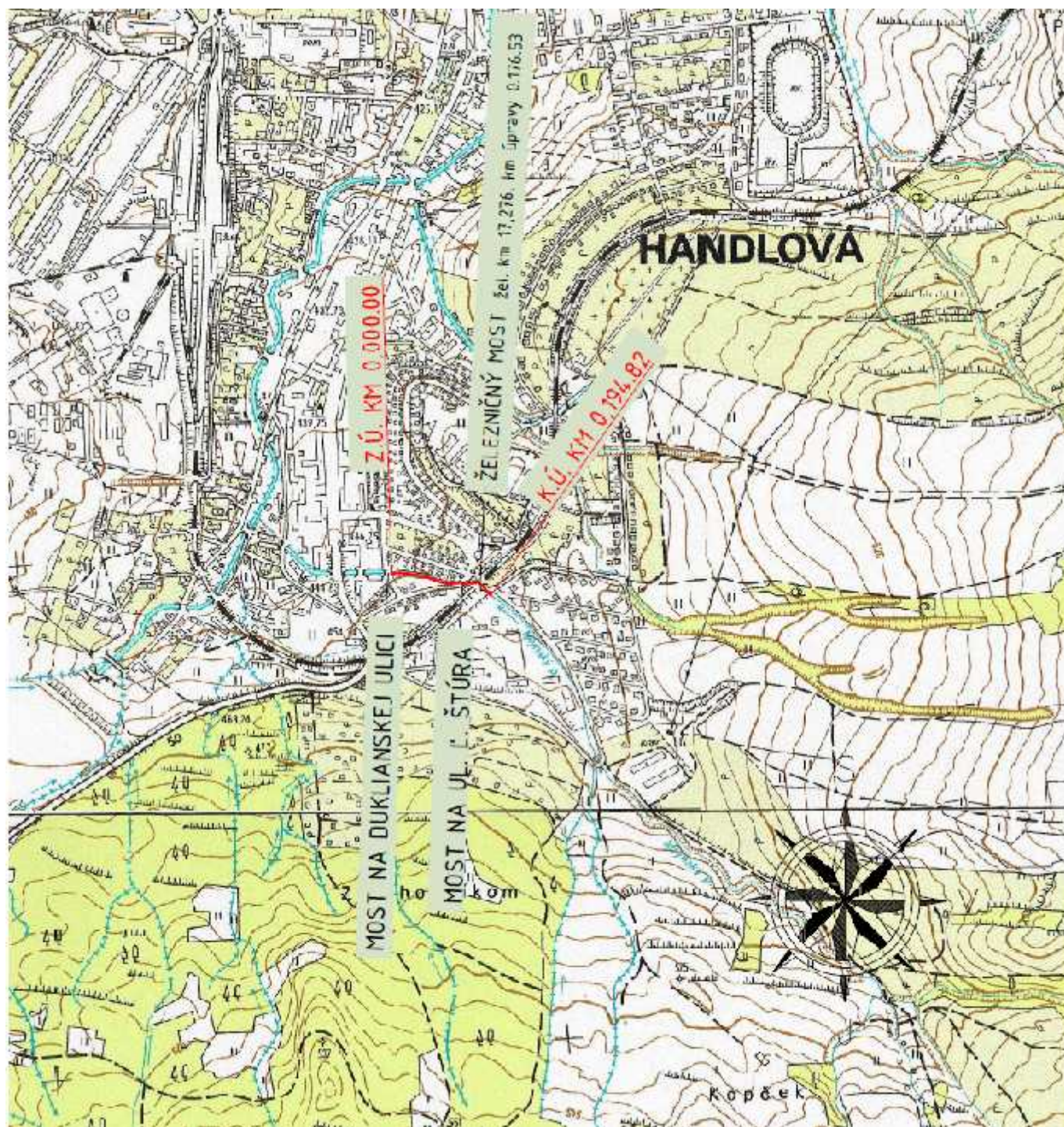
.....
JUDr. Vladimír Zachar

Oprávnený zástupca spracovateľa zámeru

.....
doc. RNDr. Katarína Kyseľová, PhD.

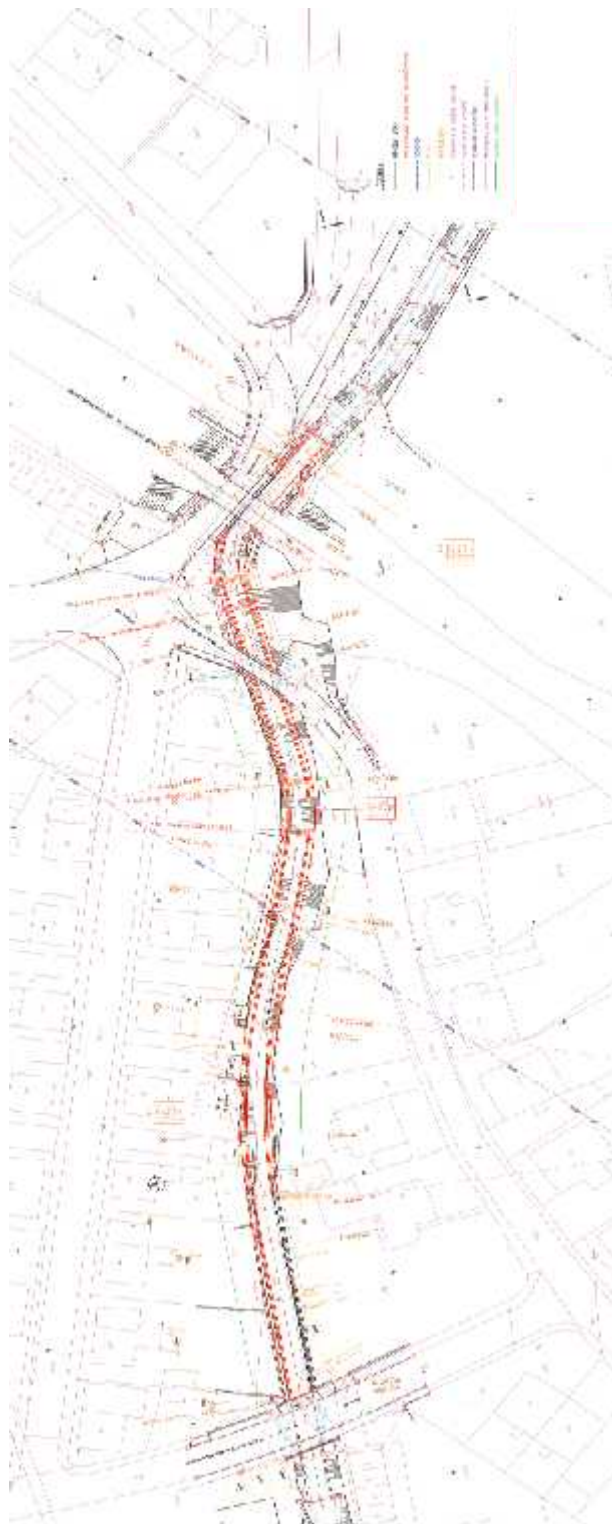
PRÍLOHA .1

Mapa umiestnenia

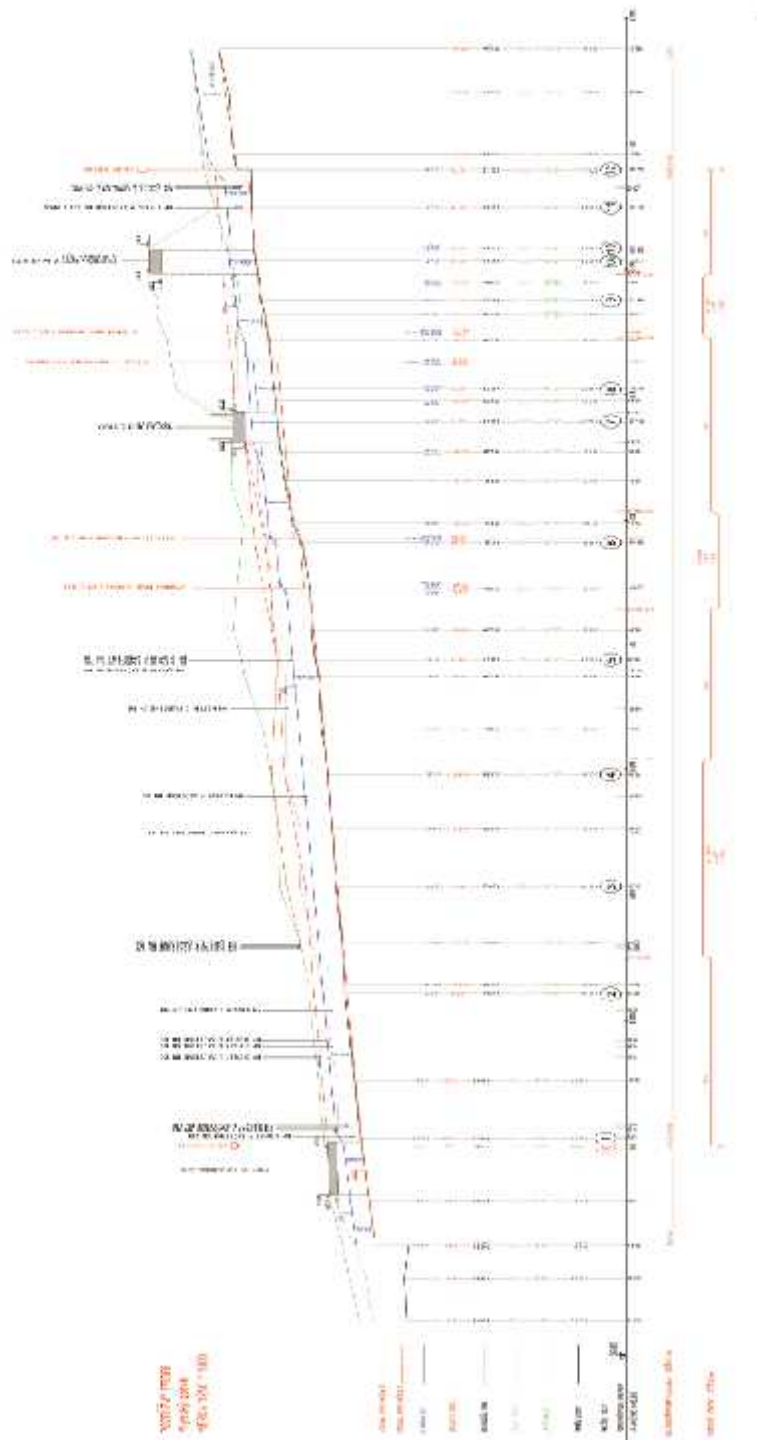
PRÍLOHA . 2

Prehľadná situácia

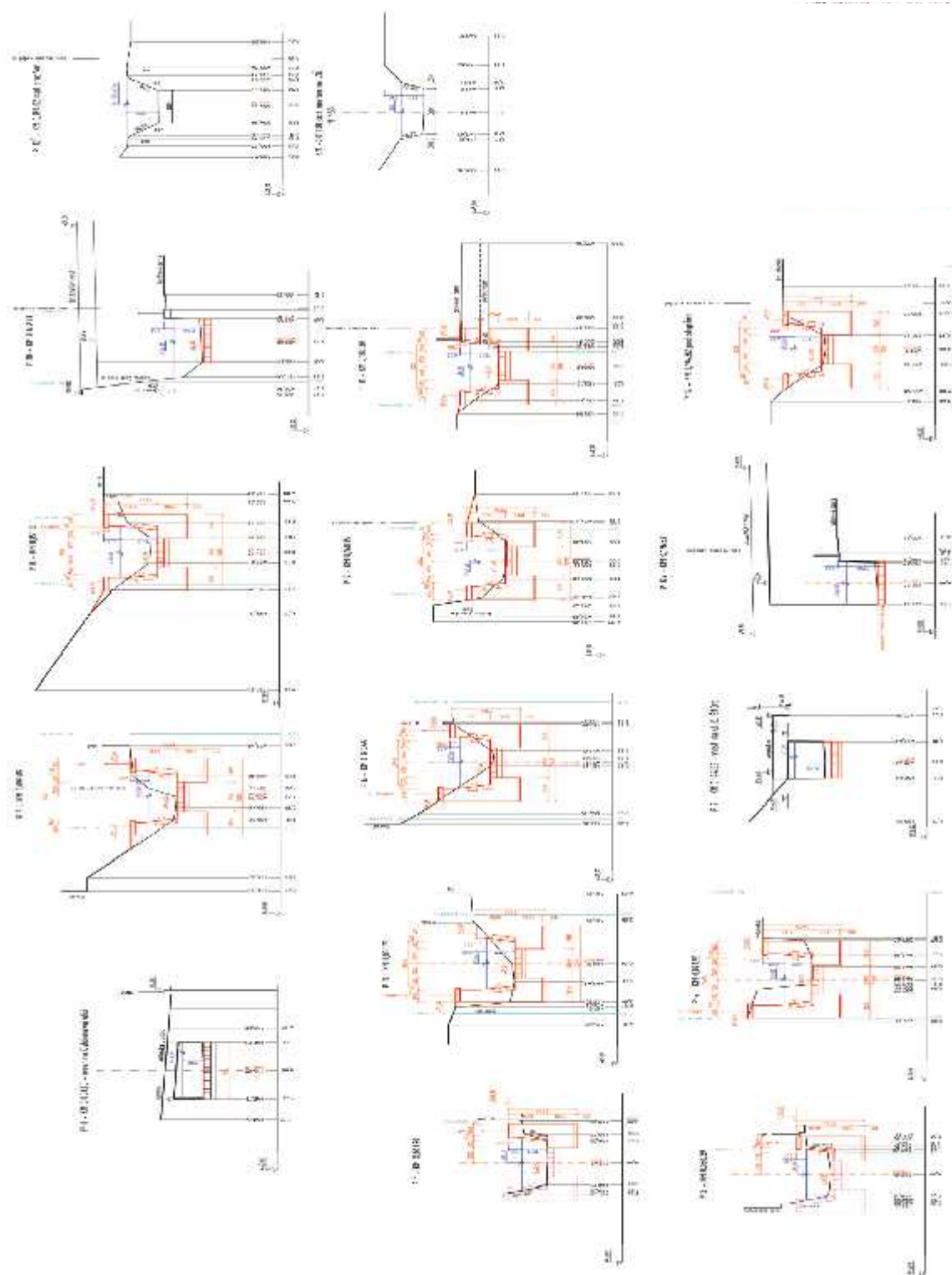
PRÍLOHA . 3

Pozdĺžny profil

PRÍLOHA .4

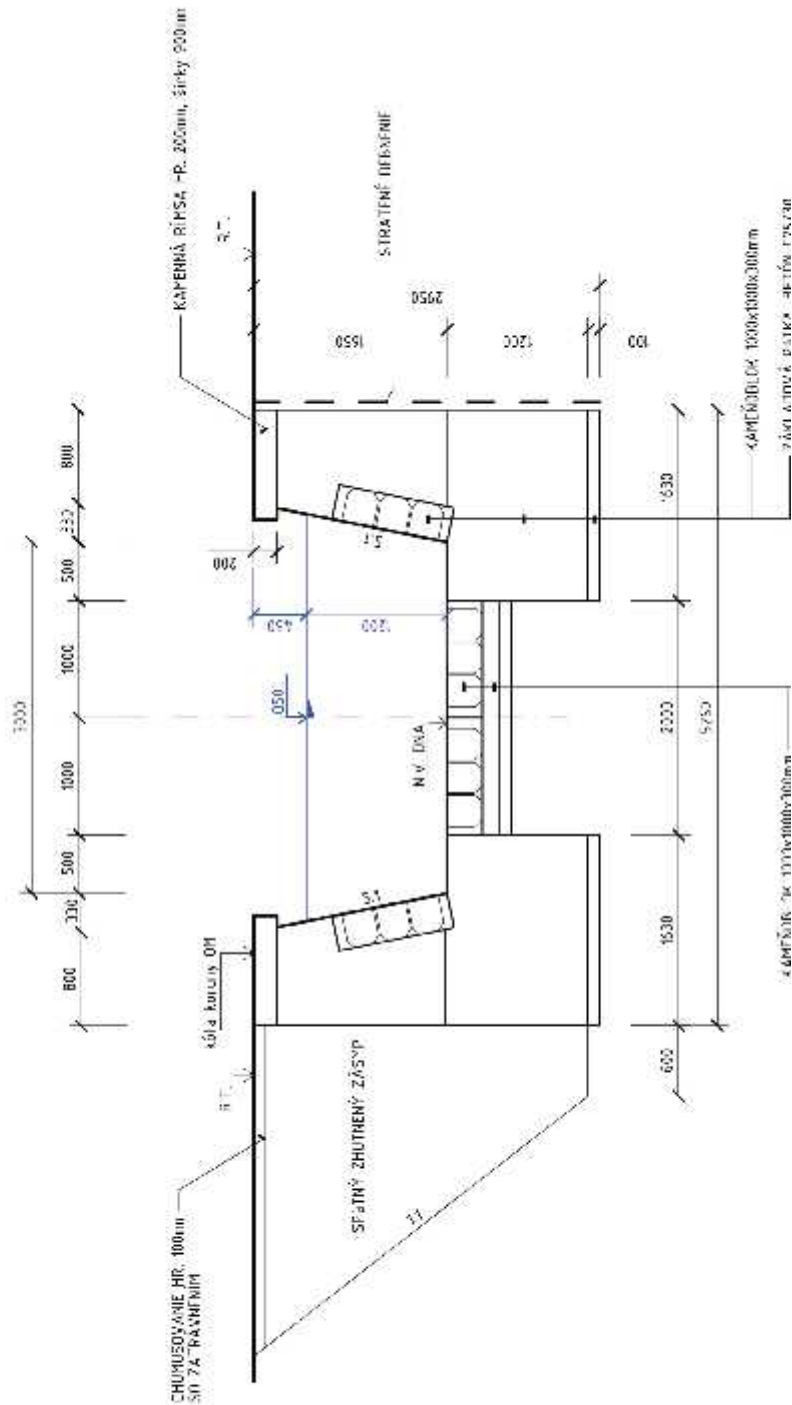
Charakteristické priečne rezy

PRÍLOHA .5

Vzorový priečný rez

VZOROVÝ PRIEČNY REZ
M 1:50

PRÍLOHA . 6

Trvalý a do asný záber

Stavba: Handlová – úprava toku Mlynský potok

Katastrálne územie Handlová

Obec Handlová

Okres Prievidza

Kraj Trenčiansky

B. .	Lokalita	íslo LV	Register	Parcelné íslo	Druh pozemku	Trvalý záber	Do asný záber	P o z n á m k a
						m2	m2	
1	avý breh potoka	1	E	423	Zastavané plochy a	0,00	0,00	
2		461	C	973	Zastavané plochy a	0,00	83,12	
3		3246	E	421	Ostatné plochy	17,28	256,51	
4				975		0,00	0,00	nenajdená (Garáže)
5		1	E	7753/1	Zastavané plochy a	1,40	48,16	
6		1873	C	972	Zastavané plochy a	0,00	0,00	
7				2582		0,20	26,18	nenajdená
8								
9								
10	Mesto	nezaložený	C	843	Záhrady		682,00	Stavebný dvor a do asná skládka
11	Pravý breh potoka	3246	E	427	Zastavané plochy a	8,52	83,18	
12				7734/6		0,00	73,83	nenajdená (Garáž)
13		2992	C	429	Záhrady	6,25	53,90	
14		3246	E	432	Zastavané plochy a	0,00	16,41	
15		2214	C	433	Záhrady	0,00	46,42	
16		2423	C	434	Zastavané plochy a	0,00	52,86	
17		2423	C	435/1	Záhrady	1,52	20,60	
18		2423	C	435/2	Záhrady	0,51	46,60	
19		2423	C	435/3	Zastavané plochy a	0,00	0,00	
20		4256	E	7747/1	Trvalé trávne porasty	0,00	57,21	
21		2523	C	430	Zastavané plochy a	0,00	0,00	
22		922	C	431	Zastavané plochy a	0,00	0,00	
23		3246	E	7606/2	Ostatné plochy	0,00	0,00	
24		3848	E	4275	Trvalé trávne porasty	0,00	0,00	
25		506	C	425	Záhrady	0,00	8,15	
						35,68	1555,13	

PRÍLOHA . 7

Upustenie od variantného riešenia zámeru

240

OKRESNÝ ÚRAD PRIEVIDZA
ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Dlhá 3, 971 01 Prievidza

11.08.2014

19999/14

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ
Náhr. Ivana Krasku 3/834
921 80 Piešťany

Via list číslože: 001
28.07.2014

Název: 001
OU-14-032P-2014-01349

Vyhodnotka
Ing. Kukušková

Prievidza
01.08.2014

Vec:

Handlová – úprava toku Mlynský potok

- upustenie od variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti

Listom zo dňa 28.07.2014 ste požiadali Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek posudzovania vplyvov na životné prostredie o upustenie od požiadavky variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 7 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) pre navrhovanú činnosť, ktorej navrhovateľom je Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepny závod Piešťany, Náhr. Ivana Krasku č. 3/834, Piešťany, IČO 36022047.

V žiadosti a priložených dokumentoch uvádzate nasledovné skutočnosti:

- predmetom navrhovanej činnosti je úprava pozdĺžneho sklonu nivelety dna Mlynského potoka tak, aby stredné profilové rýchlosti neprekročili hodnoty dovolenej profilovej rýchlosti pre daný typ opevnenia a zvýšenie prietokového profilu koryta v predmetnom úseku na $Q_{max} = 18,40 \text{ m}^3/\text{s}$ s bezpečnostným prevýšením $\Delta h = 0,45 \text{ m}$.
- navrhovaná činnosť bude umiestnená katastrálnom území Handlová, na vodnom toku Mlynský potok v úseku km 0,000,00 – 0,194,82, t.j. od mosta na Duklianskej ulici po existujúci stupeň nad mostom ŽSR,
- celková dĺžka úpravy toku bude 194,82 m.
- trasa je navrhovaná tak, aby v čo najväčšej miere sledovala trasu pôvodného koryta u zároveň aby rešpektovala existujúce objekty mostov a ochotnosť občanov nachádzajúcich sa po oboch stranách Mlynského potoka.

Navrhovaná činnosť podľa prílohy č. 8 k zákonu, kapitoly č. 10 – Vodné hospodárstvo, položky č. 7 – Objekty protipovodňovej ochrany, časť B – bez limitu podlieha **získavaciemu konaniu**.

Po zvážení argumentov uvedených vo Vašej žiadosti Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek posudzovania vplyvov na životné prostredie **upúšťa** podľa § 22 ods. 7 zákona od požiadavky variantného riešenia zámeru.

Telefón:	Fax:	IČO:	E-mail:	Internet:
+421-46-5189211	+421-46-5189225	00321366	info@od.eu.zp.sk	www.pr-onz.p.sk
+421-46-5189216				

Zámier, vypracovaný podľa § 22 zákona a prílohy č. 9 k zákonu, bude obsahovať jeden variant činnosti, ako aj nulový variant, tzn. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámier neuskutočnil.

Navrhovateľ doručí Okresnému úradu Prievidza, odboru starostlivosti o životné prostredie, úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie kompletne vypracovaný zámier navrhovanej činnosti v počte **10 ks v písomnom vyhotovení** a v počte **1 ks na elektronickom nosiči dát** (textové súbory vo formáte .rtf, resp. .pdf, grafické súbory vo formáte .jpg; v prípade, ak súbor presiahne veľkosť 20 MB, je nevyhnutné rozdeliť ho do menších celkov), pričom tunajší úrad si vyhradzuje právo upresniť konečný počet dokumentácií.

Zároveň Vás upozorňujeme, že ak z pripomienok predložených k zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona vyplynie potreba posudzovania ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti, zohľadní sa táto skutočnosť v ďalšom konaní podľa zákona.

Okresný úrad Prievidza
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Dňa 2. 07. 2016 Prievidza

Ing. Darina Mjartanová
vedúca odboru